

Magyarságunk Decretuma Civilizációs Örökségünk Konferencia

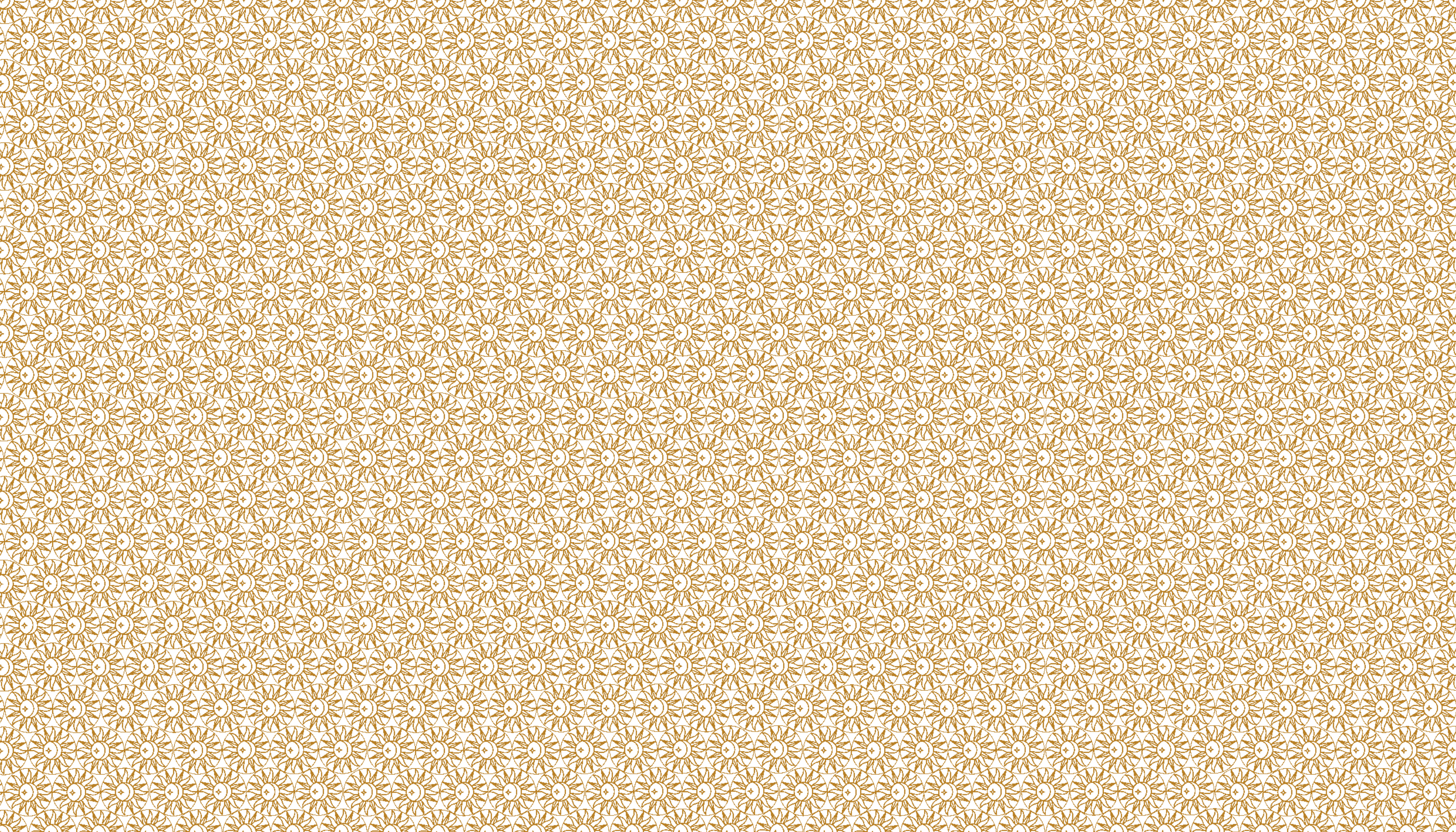
Decretum of our Hungarianness Our Civilizational Heritage Conference

Budapest, 2023. április 24.

Friends of
Hungary
Foundation

Magyarország
Barátai
Alapítvány

Magyarságunk Decretuma – Civilizációs Örökségünk Konferencia

2023. április 24.

Friends of
Hungary
Foundation

Magyarország
Barátai
Alapítvány

Magyarország Barátai Alapítvány – *Alapítva 2011.*

TARTALOM

Bevezető

Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter, a Magyarország Barátai Alapítvány elnökének köszöntője	9
Bényei Katalin, a Magyarország Barátai Alapítvány ügyvezető igazgatójának köszöntője	16

A Konferencia

Részletek Dr. Deme Dániel moderátori felvezetőjéből	20
Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter előadása: „ <i>Quo vadis Európa?</i> ”	24
Prof. Dr. Sulyok Tamás előadása: „ <i>Mit üzen az Aranybulla a 21. század alkotmánybíráinak?</i> ”	42
Prof. Dr. Martonyi János előadása: „ <i>Magyarság Európában az Aranybullától napjainkig</i> ”	54
Prof. Dr. Trócsányi László előadása: „ <i>Egyetemeink, mint az alkotmányos örökségünk alapkövei</i> ”	68
Fodor István előadása: „ <i>Magyarország barátai</i> ”	80
Marton Éva köszöntése és a „ <i>Bánk bán</i> ” története	92
Kötetajánló: „ <i>Magyarságunk Decretuma – 800 éves az Aranybulla 1222–2022</i> ”	116
A konferenciának helyet adó Károlyi-Csekonics-palota története	124
Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter elnök zárszava	135
<i>Kapcsolódó linkek és információk</i>	138

Decretum of our Hungarianness – Our Civilizational Heritage

Conference on 24 April 2023

Friends of
Hungary
Foundation

Magyarország
Barátai
Alapítvány

Friends of Hungary Foundation – *Founded in 2011*

C O N T E N T

Introduction

Lectori Salutem by Prof. Dr. E. Sylvester Vizi, Chair of the Friends of Hungary Foundation	12
Greetings by Katalin Bényei, Managing Director of the Friends of Hungary Foundation	18

The Conference

Moderator's remarks by Dr. Dániel Deme	22
Speech by Prof. Dr. E. Sylvester Vizi “ <i>Quo Vadis Europe?</i> ”	34
Speech by Prof. Dr. Tamás Sulyok “ <i>What message does the Golden Bull send to the constitutional judges of the 21st century?</i> ”	48
Speech by Prof. Dr. János Martonyi “ <i>Hungarianness in Europe – from the Golden Bull to the present day</i> ”	60
Speech by Prof. Dr. László Trócsányi “ <i>Universities as the cornerstones of our constitutional heritage</i> ”	74
Speech by István Fodor “ <i>Friends of Hungary</i> ”	86
Greetings of Ms. Éva Marton and the history of “ <i>Bánk bán</i> ”	103
Book review “ <i>Decretum of our Hungarianness – 800 Years of the Golden Bull 1222–2022</i> ”	120
History of the Károlyi-Csekonics Palace where the Conference took place	130
Concluding remarks by Chair Prof. Dr. E. Sylvester Vizi	136
<i>Related links and information</i>	138

Lectori Salutem

„A történelem mikor a múltra veti fényét, a jelent is megvilágítja.”

Eötvös Lóránd

**A Magyarország Barátai Alapítvány
elnökeként tisztelettel köszöntöm
a kedves Olvasót!**

A nemzet, a szuverenitás, a keresztény hit és a szabadság a legfontosabb értékeink közé tartoznak. Megőrzésük magyarságunk további gyarapodását szolgálja és biztosítja. Ezen gondolatok jegyében született a **Magyarország Barátai Alapítvány „Magyarságunk Decretuma – 800 éves az Aranybulla 1022–2022”** című, kétnyelvű kötete, amely hozzájárulás kíván lenni, az *Aranybulla* nemzetközi ismertségének növeléséhez.

Felmerülhet Önökben a kérdés, miért emlékezünk meg egy több mint 800 évvel ezelőtti decretumról, II. András király (1176–1235) uralkodásáról és koráról? Mert úgy véljük, szükséges, hogy együtt gondolkodjunk a magyar fejlődési útról, közös értékeinkről és sorsunkról, hogy büszkén vállaljuk, 1000 éve itt vagyunk és a következő ezer évben is itt leszünk. Az elköteleződés magyarságunk értékei iránt, apáink örökségének ápolása, megőrzése, terjesztése, mindannyiunk feladata és kötelessége. Alapítótársaimmal, Kurátorainkkal, és Tagtársaimmal a Magyarország Barátai Alapítványnál – kiegészülve jeles barátaimmal a Mádl Ferenc körből –, arra a következtetésre jutottunk, hogy fontos az *Aranybulla* korunkra gyakorolt hatásáról megemlékezni, és ezen emlékezetet a jövőre nézve is tovább vinni.

• Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter,
a Magyarország Barátai Alapítvány elnöke

Így született meg a „*Magyarságunk Decretuma – 800 éves az Aranybulla*” kötet. Április 24-én az Aranybulla Emléknapi a „*Magyarságunk Decretuma – Civilizációs Örökségünk*” című konferenciát azzal a céllal szerveztük a Károlyi-Csekonics-palotában, hogy ünnepélyes keretek között hozzuk nyilvánosságra kötetünket. Lényegesnek tartottuk részletesen bemutatni, miképp alakította a magyar történeti alkotmány az európai alkotmányfejlődést.

Ahogy azt a konferencián elhangzott beszédek leirataiból láthatják, kiváló és nagytekintélyű előadók osztották meg értékes gondolataikat Európa jövőjéről, a nemzeti identitás, a nemzetállamok és nemzeti alkotmányok szerepéről az Európai Unióban, **kiemelve az Aranybulla civilizációs örökségét és napjainkig tartó hatását.** Főelőadónk Prof. Dr. Sulyok Tamás, az Alkotmánybíróság elnöke volt, további előadók Prof. Dr. Martonyi János, korábbi külügyminiszter, a MOBA Kuratóriumának tagja, Prof. Dr. Trócsányi László, az Európai Parlament képviselője, a Károli Gáspár Református Egyetem rektora, Fodor István, a MOBA Kuratóriumának tagja, az Ericsson Magyarország korábbi elnöke, valamint jómagam voltunk.

Konferenciánk célkitűzései között szerepelt annak a kormányzati szándéknak az erősítése is, hogy Magyarország történeti alkotmánya

elfoglalja méltó helyét az európai alkotmányos, politikai, kulturális és civilizációs örökségben. Fontos látnunk és láttatnunk mindazt, ami összeköti a mai alkotmányos rendet és az *Aranybullát* –, amely a magyar nemzet szellemi örökségének a része, és bizonyos vonatkozásaiban a modernkori demokrácia eszmétörténeti előzményének tekinthető. Tudósként azt is lényegesnek tartom, hogy a legújabb kutatásokon alapuló nézeteket erősítsük és terjesszük. Tisztelem a múltat, albumunk és konferenciánk által is olyan tényeket szerettünk volna visszahozni a köztudatba, amelyeket ritkán, vagy tévesen említenek.

Konferenciánk ünnepi pillanata volt Marton Éva világhírű operaénekes köszöntése, akit a Magyarország Barátai Alapítvány tisztelettel tudhat Alapítói között. Egyedülálló pályafutása során Ő volt minden idők leghíresebb megformálója Merániai Gertrudis alakjának, az *Aranybullát* kibocsátó II. András király feleségének, Erkel Ferenc „*Bánk bán*” című operájában. Örömteli volt a Konferencia résztvevői számára látni Marton Éva fenséges királynői belépőjét a filmből, és utána személyesen köszönteni a Művésznőt.

Az elkövetkező oldalakon tehát a Magyarország Barátai Alapítvány április 24-i konferenciájának részleteit olvashatják, kapcsolódó anyagokkal és információkkal segítve a tájékozódást.

Mindeközben azonban kirajzolódik Alapítványunk célja, missziója is, azon értékek, amelyeket 2011-es alapításunk óta létrehoztunk.

„*Fides et ratio*” – mi, a Magyarország Barátai Alapítvány Alapítói vállaltuk, hogy értékelkötelezetten, de pártatlanul informáljuk Magyarországi Barátainak közösségét és a nyilvánosságot a Magyarországgal, valamint a világban élő magyarokkal kapcsolatos eseményekről, eredményekről. Küldetésünk fontos része, hogy erősítsük a kapcsolatot az óhaza és a diaszpóra magyarjai között.

Mi, Magyarország barátai elköteleztük magunkat a nemzeti összetartozás erősítése mellett, tudásunkkal, kapcsolatrendszerünkkel hidat építve segítjük formálni hazánk pozitív nemzetközi megítélését.

Magyarországnak vannak olyan barátai is, akiket nem fűz rokoni szál az óhazához, de a magyar néppel kapcsolatba kerülve szívükbe zárták hazánkat.

„*A történelem mikor a múltra veti fényét, a jelen is megvilágítja*” – mondta Eötvös Lóránd akadémikus székfoglaló beszédében a Királyi Magyar Tudományegyetemen 1891-ben. Bízom benne, hogy a kedves Olvasó, jelenünk és jövőnk fényében is értékesnek és érdekesnek fogja találni a gondolati utat, amelyet az *Aranybulla* kapcsán bejártunk.

Fogadják szeretettel kiadványunkat, megemlékezésünket és tisztelegésünket elődeink napjainkig ható bölcsessége előtt.

Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter
MD, PhD, MHAS, HonFBPhS,
a Magyarország Barátai Alapítvány elnöke

Friends of
Hungary
Foundation

Magyarország
Barátai
Alapítvány

Lectori Salutem

“When history sheds light on the past, it also illuminates the present.”

Loránd Eötvös

As Chair of the Friends of Hungary Foundation, please allow me to welcome you, dear Reader!

Nation, sovereignty, Christian faith and freedom are among our most important values, their preservation serves and ensures the further growth of the Hungarian nation. It is in the spirit of these thoughts that the Friends of Hungary Foundation’s bilingual volume ***Decretum of our Hungarianness – 800 Years of the Golden Bull 1022–2022*** was born with the intention of contributing to an increase in the international recognition of the namesake historical legal document, the *Golden Bull*.

You may wonder why we are commemorating a *Decretum* drawn up over eight hundred years ago and the reign and era of King Andrew II of Hungary (1176–1235). The answer is simple: we believe in the necessity of shared reflection on the Hungarian path of development, our common values and destiny, and of acknowledging in the fact that we Hungarians have been here for 1,000 years and will remain throughout the next 1,000.

Commitment to the values of our Hungarian nation, to the cultivation, preservation and dissemination of our ancestral heritage, is the task and duty of all of us. Together with my fellow Founders, our Trustees and fellow Members of the Friends of Hungary Foundation – along with my distinguished friends from the Ferenc Mádl Circle – we came to the conclusion that it is important to commemorate the impact of the *Golden Bull* on our times and to carry its remembrance forward to the future. Thus, the volume *Decretum of our Hungarianness – 800 Years of the Golden Bull 1222–2022* was born. On 24 April the Memorial Day of the *Golden Bull*, we organized a Conference entitled ***Decretum of our Hungarianness – Our Civilizational Heritage*** at the Károlyi-Csekonics Palace with the aim of launching the book in a ceremonial setting. We considered it essential to present in detail how Hungary’s historical Constitution has shaped the development of European constitutionality.

As you can see from the transcripts of the speeches delivered at the Conference, distinguished and eminent Speakers shared their valuable reflections on the future of Europe, the role of national identity, nation states

and national constitutions in the European Union, **highlighting the civilizational legacy of the *Golden Bull* and its impact to this day.** Our keynote speaker was Prof. Dr. Tamás Sulyok, President of the Constitutional Court of Hungary. Other speakers included Prof. Dr. János Martonyi, former Minister of Foreign Affairs and Member of the Board of Trustees of the Friends of Hungary Foundation; Prof. Dr. László Trócsányi, Member of the European Parliament, Rector of the Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary; Mr. István Fodor, Member of the Board of Trustees of the Friends of Hungary Foundation and former Chairman of Ericsson Hungary; and myself.

One of the objectives of our Conference was to strengthen the Hungarian Government’s objective to ensure that Hungary’s historic constitution takes its rightful place in the European constitutional, political, cultural and civilizational heritage. It is important to see and portray all that connects today’s constitutional order and **the *Golden Bull* – which is part of the intellectual heritage of the Hungarian nation and in some respects can be regarded as the ideological and historical antecedent of modern democracy.**

As a scientist, I also consider it essential to promote and disseminate approaches based on the latest research.

While having respect for the past, we sought to bring back into the public consciousness historical facts that are referred to rarely or falsely.

A celebratory moment of our Conference was the welcome given to the internationally famous opera singer Ms. Éva Marton, whom the Friends of Hungary Foundation honors as one of its Founding Members. During her unique career, she was the most noted performer of all time in the role of Gertrude of Merania, the wife of King Andrew II, in Ferenc Erkel’s opera *Bánk bán*. It was a pleasure for Conference participants to see Éva Marton’s majestic Queen’s entrance from the film and to greet the Artist in person.

Throughout the following pages, you will find details of the Friends of Hungary Foundation’s 24 April Conference, complete with related materials and information to help navigating the subject. In the course of that, however, the purpose and mission of our Foundation – the values laid down by us since our establishment in 2011 – will also be outlined.

Fides et ratio – as founders of the Friends of Hungary Foundation, we have undertaken to inform the Friends of Hungary community and the wider public about events and achievements related to Hungary and Hungarians in a value-oriented but impartial manner.

An important part of our mission is deepening the ties between Hungarians in the ancestral land and the diaspora.

We, Friends of Hungary, are committed to strengthening national cohesion and using our network of contacts to build bridges and help shape the positive international image of our country. There are also friends of Hungary who, despite having no family ties to the country, have come into contact with the Hungarian people and have taken our nation into their hearts.

“When history sheds light on the past, it also illuminates the present” academician Loránd Eötvös said in his inaugural speech at the

Royal Hungarian University of Sciences in 1891. I trust that the dear Reader will find the journey of thought that we have embarked upon in relation to the *Golden Bull* valuable and intriguing in light of both present and future. Please welcome our publication as a commemoration and tribute to the wisdom of our ancestors, which continues to guide our actions to this day.

Prof. Dr. E. Sylvester Vizi

MD, PhD, MHAS, HonFBPhS,
Chair of the Friends of Hungary Foundation

Friends of
Hungary
Foundation

Magyarország
Barátai
Alapítvány

Bényei Katalin

a Magyarország Barátai Alapítvány
ügyvezető igazgatójának köszöntője

„A Kedves Olvasónak
dedikálva!”

• Bényei Katalin a Magyarország Barátai Alapítvány
ügyvezető igazgatója

Kérem engedjék meg, hogy a Magyarország Barátai Alapítvány ügyvezető igazgatójaként, a szervezők nevében is, tisztelettel köszöntsem a kedves Olvasót. Ahogy arról az előadásokat tartalmazó fejezetekben részletesen olvashatnak majd, Alapítványunkat 12 évvel ezelőtt hozták létre világhírű Alapítóink, olyan biztos értékrend mentén, amely kiállja az idők próbáját. Lefektetett elveikre méltán alapozhatjuk a megkezdett út folytatását; Alapítványunk hírnevének, hitelességének, értékeinek, ismertségének megőrzését és további növelését hazánkban és határainkon túl egyaránt.

Fontos célunk hozzájárulni ahhoz, hogy a világ Magyarországot és a magyarokat eredményeikhez méltó elismerésben részesítse. Igaz ez a jelenre és a múltunkra egyaránt. Történelmünk jeles dátumainak sorát, mint a honfoglalás 895-ben, vagy a keresztény magyar állam megalapítása 1000-ben, minden bizonnyal az *Aranybulla* 1222. április 24-i kiadása követi. Alapítványunk nemcsak megemlékezni kívánt e nagyhatású eseményről a „*Magyarságunk Decretuma – 800 éves az Aranybulla*” című kötetünk kiadásával, hanem szeretnénk segíteni a folyamatot, amely arra irányul, hogy az *Aranybulla* nemzetközi szinten is elfoglalja méltó helyét a közös európai gondolkodásban.

A II. András királyunk által 1222-ben kiadott és arany függőpecsétjével ellátott *Aranybulla* napjainkig tartó hatásáról, öt kiváló és nagytekintélyű előadó osztotta meg gondolatait az *Aranybulla* 2023. április 24-i emléknapiján megrendezett, „*Magyarságunk Decretuma – Civilizációs Örökségünk*” című konferenciánkon. Megtiszteltetés számunkra, hogy mind Ők, mind jeles Vendégeink elfogadták meghívásunkat és támogatták a konferencia célját, hogy az *Aranybulla* által, a magyarság szerepe Európa alkotmányos, politikai és kulturális örökségében is pontosabb megvilágításba kerüljön.

Alapításunk kezdetétől fontosnak tartjuk a párbeszédet mindazon véleményformálókkal, akiknek módjukban áll a tényekre építve segíteni Magyarországot. Az *Aranybulla* konferencia is építőelem kívánt lenni abban a párbeszédben, amely Európa jövőjéről és a nemzeti alkotmányok szerepéről folyik az Európai Unióban.

Áprilisi konferenciánk különleges és kivételes alkalom volt. Ám Alapítványunk 2014 óta éves rendszerességgel rendezi meg világtalálkozóját, a *Magyarország Barátai Konferenciát*,

amelyre a világ különböző országaiból látogatnak haza tagjaink. Örömmel, lelkesen és érdeklődéssel várjuk a szeptemberi alkalmat, amikor ismét Budapesten üdvözölhetjük Magyarországi Barátait!

Célunk, minél több barátot szerezni Magyarországnak a jövőben is, és felhasználni közösségünk erejét a magyar sikerek, a magyar kultúra, tudomány és művészet terjesztésére a világban.

Külföldi tagságunk mozgatórugójaként összefogjuk az öt földrészen élő magyar közösségeket, a diaszpórában élő magyarságságot, különös tekintettel az ifjú generációikra. Az ő nemzeti öntudatuk mélyítése szép küldetésünk. Szeretnénk továbbra is számot adni jelen és múlt magyar sikereiről, jeles magyarjaink eredményeiről, ahogy tettük azt az *Aranybulla* Konferencia által is. A kiadványunk végén szereplő linkek segítségével virtuális élményt kínálunk Önöknek a kötet elolvasásához, épp úgy, mint a teljes konferencia megtekintéséhez, mindkettőt magyar és angol nyelven egyaránt.

Köszönjük szíves érdeklődésüket!

Friends of
Hungary
Foundation

Magyarország
Barátai
Alapítvány

Katalin Bényei

Greetings from the
Managing Director of the
Friends of Hungary Foundation

Dedicated to our Dear Reader

As Managing Director of the Friends of Hungary Foundation and on behalf of the organizers, please allow me to extend a warm welcome to the dear Reader. As you can read in detail in the presentations, our Foundation was established twelve years ago by a group of world-renowned Founding Members, on the basis of a set of firm values that have stood the test of time. The principles laid down by them are a solid basis for us to continue the journey on the path set out: preserving and further enhancing the reputation, trustworthiness, values and visibility of our Foundation, both at home and abroad.

Contributing to the global recognition of successes accomplished by Hungary and the Hungarians is an important goal of ours. This is true in terms of both past and present. Among the most salient milestones on our historical timeline, the Hungarian Conquest

in 895 AD and the establishment of Hungary as a Christian state in the year 1000 are doubtless followed by the issuance of the *Golden Bull* on 24 April 1222. Our Foundation not only sought to commemorate this momentous event by publishing the volume *Decretum of our Hungarianness – 800 Years of the Golden Bull 1222–2022*; but we also strive to play our part in making the *Golden Bull* an internationally recognized element of the common European thought.

At our Conference taking place on 24 April 2023, in the *Golden Bull Memorial Day*, and entitled *Decretum of our Hungarianness – Our Civilizational Heritage*, five eminent and distinguished Speakers shared their thoughts on the impact of the *Golden Bull*, issued by King Andrew II in 1222 and bearing his golden pendant seal. It is an honour for us that both they and our distinguished Guests accepted our invitation and supported the aim of the Conference, namely to shed more light on the role of the Hungarians in the constitutional, political and cultural heritage of Europe through the *Golden Bull*.

Ever since our establishment, we have considered it important to engage in dialogue with all opinion leaders who are in a position to help Hungary by drawing on the facts.

Likewise, the Conference on the *Golden Bull* was intended as a building block in the dialogue about the future of Europe and national constitutions in the European Union.

Our April Conference was a special, one-of-a-kind event. Notwithstanding this, since 2014 our Foundation has been organizing the Friends of Hungary Conference on a yearly basis, attended by our members from all over the world. It is with joy, enthusiasm and interest that we look forward to our September event, when we can welcome the Friends of Hungary in Budapest!

Our aim is to continue winning over as many friends as possible for Hungary, and to use the power of our community to promote Hungarian accomplishments in culture, science and the arts around the world. As the driving force of our foreign-based membership, we bring together Hungarian communities across five continents – members of the Hungarian diaspora – with special regard for younger generations.

Enhancing their national consciousness lies at the core of our mission. We strive to continue our work in reporting on past and present Hungarian accomplishments and the achievements of prominent Hungarians, as we did through the Conference on the *Golden Bull*.

The links at the end of this publication provide online access to reading the full volume, as well as viewing the entire Conference, in both Hungarian and English.

Thank you for your kind interest!

Dr. Deme Dániel

a Hungary Today és Ungarn Heute
főszerkesztőjének,
a Magyarország Barátai Alapítvány
kommunikációs menedzserének
moderátori felvezetője

• Dr. Deme Dániel, a Hungary Today és az Ungarn Heute főszerkesztője, a konferencia moderátora

**Kedves Vendégeik!
Tisztelt Hölgyeim és Uraim!**

Tisztelettel köszöntöm Önöket a Magyarország Barátai Alapítvány által, az *Aranybulla* Emléknapjára szervezett „*Magyarságunk Decretuma – Civilizációs örökségünk*” című konferencián. A nevem Deme Dániel és a Magyarország Barátai Alapítvány kommunikációs menedzsere, valamint a Hungary Today és Ungarn Heute főszerkesztője vagyok. Nagyon szépen köszönöm, hogy elfogadták meghívásunkat és megtisztelnak bennünket jelenlétükkel.

Megtiszteltetés számunkra, hogy köreinkben üdvözölhetjük Novák Katalin köztársasági elnök képviseletében Dr. Módos Mátyást a Köztársasági Elnöki Hivatal alkotmányossági és jogi igazgatóját, Dr. Szili Katalin elnök aszszonyt, országgyűlési képviselőt, az Országgyűlés volt elnökét.

Marion Éva operaénekest, a MOBA Alapítóját, a Szent István Rend birtokosát, a Corvin-lánc Testület alelnökét.

Dr. Kovács Árpádot, a Költségvetési Tanács elnökét, a MOBA Felügyelőbizottságának elnökét. Fabiny Tamást a Magyar Evangélikus Egyház elnök-püspökét. Szász Jenőt, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnökét, képviselőt. Dr. Senyei Györgyöt az Országos Bírósági Hivatal elnökét, Dr. Havasi Dezsőt a

Magyar Ügyvédi Kamara jelenlegi és Dr. Bánáti János korábbi elnököt, Bogsch Eriket a Richter Gedeon operatív elnökét. Merkler-Szántó Juditot, Dr. Szmodis Jenőt és Dr. Kulín Ferencet, az Alapítványunk által kiadott, egyben a konferencia címadó kötetének szerkesztőjét és szerzőit.

Továbbá szeretném köszönteni a mai nap előadóit; Prof. Dr. Vizi E. Szilvesztert, a MOBA elnökét; főelőadónkat Prof. Dr. Sulyok Tamást, az Alkotmánybíróság elnökét; Prof. Dr. Martonyi Jánost, a MOBA Kuratórium tagját; Prof. Dr. Trócsányi Lászlót a Károli Gáspár Református Egyetem rektorát, Európa Parlamenti képviselőt; valamint Fodor Istvánt a MOBA Kuratóriumának tagját. Üdvözlöm a köreinkben megjelent diplomáciai testületek vezetőit, képviselőit, a kultúra, a tudomány és a közélet szereplőit, a Magyarország Barátai Alapítvány tagjait és a sajtó megjelent képviselőit, köszönöm szépen, hogy jelen vannak!

Dr. Deme Dániel a továbbiakban egyenként röviden bemutatta, majd felkérte az Előadókat beszédeik megtartására. Végezetül méltatta az előadásokat, valamint a résztvevők figyelmébe ajánlotta az *Aranybulla* kötetet, amely kereskedelmi forgalomba nem kerül, de a jelenlévők kaptak példányokat.

Életút

Dr. Deme Dániel újságíró, a Hungary Today és Ungarn Heute főszerkesztője, előtte a Magyar Hírlap külügyi rovatának szerkesztője volt. Korábban a londoni Roehampton Egyetemen oktatott teológiát, számos, középkori témában megjelent tanulmány, könyv és cikk szerzője. A londoni Institute for the Study of Civil Society (CIVITAS) társadalomtudományi intézetében dolgozott, a Civitas Review szerkesztőjeként.

Mielőtt Budapestre költözött, hat évvel ezelőtt, az Egyesült Államok londoni nagykövetségén a Public Affairs osztály munkatársa volt. Volt publicistája és munkatársa a Remix News-nak, egy angol nyelvű online hírportálnak, amely elsősorban a Visegrád4 országaiból származó tudósításokra összpontosít.

Moderator's remarks by

Dr. Dániel Deme

Editor-in-Chief of Hungary Today
and Ungarn Heute,
Communications Manager of
the Friends of Hungary Foundation

Dear Guests, Ladies and Gentlemen,

I cordially welcome you to the Conference ***“Decretum of our Hungarianness – Our Civilizational Heritage”***, organized by the Friends of Hungary Foundation on the occasion of the *Memorial Day of the Golden Bull*. My name is Dániel Deme and I am the Communications Manager of the Friends of Hungary Foundation, as well as Editor-in-Chief of *Hungary Today* and *Ungarn Heute*. Thank you very much for accepting our invitation and honoring us with your presence.

We are honored to welcome Dr. Mátyás Módos, Director for Constitutional and Legal Affairs at the Office of the President of Hungary in representation of President of the Republic Katalin Novák; Dr. Katalin Szili, Member of Parliament and former Speaker of the National Assembly. Opera singer and Friends of Hungary Founding Member Éva Marton, holder of the Order of Saint Stephen of Hungary and Vice Chair of the Hungarian Corvin Chain;

Dr. Árpád Kovács, Chairman of the Fiscal Council and Chairman of the Foundation's Supervisory Board; Tamás Fabiny, President-Bishop of the Evangelical Lutheran Church in Hungary; Jenő Szász, Member of Parliament and President of the Research Institute for National Strategy; György Senyei, President of the National Office of the Judiciary; Dr. János Bánáti and Dr. Dezső Havasi, former and incumbent Presidents of the Hungarian Bar Association and Erik Bogsch, Chairman of the Board of Directors at Gedeon Richter. I also welcome Judit Merkler-Szántó, Dr. Jenő Szmodis, and Dr. Ferenc Kulin, the editor and authors of the volume published by our Foundation that is the namesake of today's Conference.

I would also like to welcome our today's speakers: Prof. Dr. E. Sylvester Vizi, Chair of the Friends of the Friends of Hungary Foundation; keynote speaker Dr. Tamás Sulyok, President of the Constitutional Court of Hungary; Prof. Dr. János Martonyi, Member of the Board of Trustees of the Friends of Hungary Foundation, former Minister of Foreign Affairs; Prof. Dr. László Trócsányi, Rector of the Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary and Member of the European Parliament; and István Fodor,

Member of the Board of Trustees of the Friends of Hungary Foundation. I welcome the leaders and representatives of diplomatic corps who are present, as well as representatives of cultural, scientific and public life, Members of the Friends of Hungary Foundation and representatives of the media. Thank you for being with us.

After his opening remarks, Dr. Deme briefly introduced each of the Speakers and invited them to deliver their lectures.

Finally, he praised the presentations and drew the attention of the Guests to the commercially unavailable volume ***“Decretum of our Hungarianness – 800 Years of the Golden Bull 1222–2022”***, copies of which were handed out to the audience.

Biography

Dániel Deme, Ph.D. is a journalist who is Editor-in-Chief at Hungary Today and Ungarn Heute. Formerly, he served as an editor at the foreign affairs desk at the Hungarian daily newspaper Magyar Hírlap. Previously, he worked at Roehampton University London as a lecturer in theology, and is an author of a number of books and articles on the subject of medieval studies.

Dr. Deme is a former administrator at the Institute for the Study of Civil Society (CIVITAS) think tank in London, and editor of Civitas Review. Before moving to Budapest six years ago, he worked at the Department of Public Affairs at the U.S. Embassy in London. He is also a former columnist and contributor to Remix News, an English-language online news portal focusing mainly on reporting on Visegrád4 Group countries.

Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter

a Magyarország Barátai Alapítvány elnökének, a Magyar Tudományos Akadémia korábbi elnökének előadása

„Quo vadis Európa?”

• Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter elnök

Tisztelt Elnök úr, Miniszter urak, Rektor úr, Excellenciás Hölgyek és Urak, Hölgyeim és Uraim!

Hadd köszöntsem Gál Kinga asszonyt, Európa Parlamenti képviselőnket, aki épp érkezett. Hölgyeim és Uraim, a Magyarország Barátai Alapítvány elnökeként örömmel és tisztelettel köszöntöm Önöket. Köszönöm, hogy elfogadták a meghívásunkat, és a mai emlénapon együtt ünnepelhetjük Magyarságunk Decretumát, civilizációs örökségünket, az 1222-ben kiadott *Aranybullát*.

A Magyar Országgyűlés tavaly, a 800. évforduló alkalmával kimondta, hogy az *Aranybulla* az európai és a magyar alkotmányos jogfejlődés kiemelkedő dokumentuma, „a modernkori demokrácia eszmetörténeti előzményének tekinthető.” Ezért az Országgyűlés törvényben örökítette meg, hogy az *Aranybulla* a magyar nemzet szellemi örökségének részét képezi, és április 24.-ét az *Aranybulla* Emlénapjává nyilvánította.

Kérem, engedjék meg, hogy mindennek előtt köszönetet mondjak Dr. Trócsányi László miniszter úrnak, a Károli Gáspár Református Egyetem rektorának, aki hazánkat az Európai Parlamentben is képviseli. Köszönjük, hogy az Egyetem gyönyörű architektúráját, neobarokk épülete, a Károlyi-Csekonics-palota ad otthont

a „*Magyarságunk Decretuma – civilizációs örökségünk*” című konferenciánknak. Amely egyúttal rendkívüli és ünnepélyes alkalom, hogy nyilvánosságra hozzuk az Alapítványunk által kiadott: „*Magyarságunk Decretuma – 800 éves az Aranybulla*” című kötetünket.

„*Sine praeteritis futura nulla*” – múlt nélkül nincs jövő, mondja a latin. De igaz ez a hely szellemére a *genius loci*-ra, és a konferenciánk témájára, a 800 éves *Aranybullára* is. Hiszen a mába érő múlt, elődeink szellemi öröksége, nemcsak a jelenünket, de a jövőnket is befolyásolja. Az *Aranybulla* erkölcsi támogatást ad a világban élő valamennyi magyar, a lelki impériumba egyesülő, világnemzetként élő honfitársaink számára, hogy büszkén emlékezzünk ősei múltjára, több mint 1000 éves államiságunkra, kereszténységünkre.

Konferenciánk célja, hogy hozzájáruljunk egy közös gondolkodáshoz; amely elhelyezi Magyarország történeti alkotmányát – az *Aranybullát*, az európai alkotmányos, politikai, kulturális és civilizációs örökségben, és kiemeli jelentőségét az európai értékrend kialakításában. Nyelvünk és kultúránk egyedisége egyesít bennünket magyarokat, éljünk akár a Kárpát-medencében, vagy diaszpórában bárhol a világon. Összeköt bennünket a cél, hogy a Szent István-örökség és az *Aranybulla* eszmeisége nyomán felépült évszázadokat, a Magyarország Barátai Alapítvány segítségével olyan emberek hirdessék, akik saját, vagy második hazájuk erkölcsi és anyagi elismerését élvezik.

• „*Magyarságunk Decretuma – Civilizációs Örökségünk*” című konferencia a Károlyi-Csekonics-palotában 2023. április 24-én

Véleményformáló erővel rendelkeznek, és így hiteles hidat képeznek Magyarország és a világ között, magyarság és a többi nép között, közöttünk, akik részei vagyunk Európának és az Euro-atlanti közösségnek.

Hölgyeim és Uraim!

Az *Aranybulla* napjainkig ható jelentőségét vitathatatlanul teszi Magyarország Alaptörvényének 2011-es hatályba lépése, amely új fejezetet nyitott országunk történetében. Van azonban ennek az évszámnak számunkra egy másik jelentősége is.

Ekkor hoztuk létre a **Magyarország Barátai Alapítványt** olyan világnagyságokkal, mint Oláh György Nobel-díjas vegyész, vagy a belga B. Nagy János vegyészprofesszor, báró Gelsey Vilmos befektetési bankár, Sir George Radda biokémikus az Egyesült Királyságból, Lámfalussy Sándor jegybankár – az euro „atyja”; Lajtha Ábel amerikai professzor agykutató, vagy a holokauszt túlélő Paszternák Alfréd a Los Angeles-i nőgyógyász professzor. Gulyás Balázs neurológus Svédországból és Szingapúrból és az erdélyi származású Módy István neurológus amerikai professzor. A svájci Oplatka András újságíró és jómagam.

Külön szeretném kiemelni két kiváló Alapítótársamat, mivel Nekik egyedülálló kötődésük van a mai napunkhoz és az *Aranybullához*. Ők Marton Éva világhírű operaénekes és Granasztói György történész professzor.

• Marton Éva operaénekes, alapító és Prof. Dr. Vizi E. Szilveszer elnök

Kiváló **Alapítótársam Marton Éva** a Nemzet Művésze, a Szent István-rend, a Corvin-lánc birtokosa, a világ valaha élt legnagyobb drámai szopránjainak egyike, akit a New York Times háromszor választott az év énekesének, akit 2017-ben a Kennedy Center Művészeti Arany Medáljával is kitüntettek. Amikor ő a világ leghíresebb operaházainak színpadain énekel, ámulatba ejti a világot, a közönséget. Akkor nyugodtan idézhetem Szent Ágoston érdekes gondolatát: „*Bis orat Qui cantat.*” „*Két-szer imádkozik, aki énekel*”. Igen, Marton Éva kétszeresen imádkozott Magyarországért!

Ő a világ leghíresebb Gertrudisa, Erkel Ferenc „*Bánk bán*” című operájában a királynő alakjának, II. András feleségének, a legkiválóbb megformálója. Az opera szövegválogatását Egressy Béni írta Katona József drámája alapján, zenéjét Erkel Ferenc szerezte. Konferenciánkat örömmel fogjuk illusztrálni az operafilm részletével: Marton Éva ragyogó belépőjével, amelyet az Oscar-díjas Zsigmond Vilmos fényképezett és Káel Csaba rendezett.

Sajnos személyesen már nem mondhatok köszönetet nagyszerű barátomnak, **Alapítótársamnak, Dr. Granasztói György** történész professzornak, volt Miniszterelnöki megbízottnak, brüsszeli és luxemburgi nagykövetnek, aki páratlan módon testesítette meg a kiváló tudóst és az elhivatott közösségi embert. *Aranybulla* kötetünkben tisztelettel adjuk

• Dr. Granasztói György történész professzor (1938–2016) a Magyarország Barátai Alapítvány egyik alapítója

közre az 1980-ban megjelent: „*A középkori magyar város*” című könyvének vonatkozó részeit. Alapítótársaim szilárd értékrendje és kiváló szellemisége örökre jelen van, ha ők Mindnyáján már nem is lehetnek velünk. A lerakott biztos alapok segítik küldetésünk és céljaink megvalósítását.

Mi, a Magyarország Barátai Alapítvány Alapítói vállaltuk, hogy értékelkötelezetten, de pártatlanul informáljuk Magyarországi Barátainak közösséget és a világot a Magyarországgal, valamint a világban élő magyarokkal kapcsolatos eseményekről, eredményekről. Angol és német nyelvű hírportáljaink havonta milliós megkeresettséget élvezve, világszerte adnak naponta hírt rólunk, magyarokról. Célunk, hogy egészséges nemzeti, európai öntudattal rendelkező nemzedékek nőjenek fel és a világ ismerje el e kis nép, de nagy nemzet érdemeit.

A Magyarország Barátai Alapítványnak öt földrész 45 országában, több száz magyar kulturális és vallási szervezettel van kapcsolata, így több mint 2 millió emberhez jutunk el, a Kárpát-medencében élő magyarságon kívül.

Magyarországot „*a Jóisten olyan helyre tette a térképen, hogy időnként rajta keresztül érkezik a történelem*” – írta Orbán Viktor miniszterelnök a Frankfurter Allgemeine Zeitungban.¹ Magyarország kis ország, de nagy nemzet. Sok kritika ér minket, jogos és jogtalan, geopolitikai helyzetünk, maga a történelem eseményei és nem egyszer jómagunk, talán a távol-keletről hozott keményfejtésünknek köszönhetően, de a szabadságot mindenek előtt tiszteletben tartó, az igazságot nem mindig diplomatikusan kereső gondolkodásunk, magatartásunk, ebben valószínűleg szerepet játszott, sőt játszik.

Magyarország mindig arról volt híres, hogy jelentős szellemi tőkével rendelkezik. Nagyon sokat adtunk a világ örökségnek tudományban, zenében, sportban, hiszen a világ tíz legeredményesebb olimpiai résztvevői között vagyunk. Se szeri, se száma a magyar kiválóságoknak, Nobel-díjas tudósainknak, akik nemegyszer gondolataikkal még a világtörténelmet is befolyásolni tudták.

Büszkék vagyunk arra is, hogy Magyarország a vallásszabadság biztosítása terén az egyik első ország volt Európában.

¹ „Te a béke ellen vagy?” címmel jelent meg 2016. július 11-én.

Talán a pápalátogatás előestéjén jogos megemlíteni, hogy nincs még egy ország, nép, nemzet, amely oly sok szentet, vértanút, boldog-gá avatott a világon elterjedő keresztényi gondolatért, értékrendjéért áldozatott hozó személyiséget adott a világnak, mint a magyar. Első szent királyunktól, Szent Istvántól kezdve, Skóciai Szent Margiton keresztül a sor hihetetlenül hosszú. Nem véletlenül jegyezte meg a Szentatya ideérkezése előtt, hogy Magyarország a szentek országa.

Nemzeti sajátosságunk, hogy első királyunk Szent István óta, nagyon sok szentet, példaértékű személyt adtunk a világnak, akik szellemiségükkel, cselekedeteikkel a *bonum commune*, a közjót szolgálták. A világ leghíresebb magyarja is egy szent; Árpád-házi Szent Erzsébet, II. András király és Merániai Gertrudis öt gyermekének egyike. Rövid életéhez sok csoda és jócselekedet kötődik, amelyet számos művészeti alkotás megörökít. Halála után négy évvel IX. Gergely pápa szentté avatta őt. Pár nap múlva, amikor április 28-án a Szentatya hazánkba érkezik programjának része lesz az Árpád-házi Szent Erzsébet-templom meglátogatása a Rózsák terén.

Szent István volt az első –, és hadd jegyezzem meg nem véletlenül –, aki szakított az addigi bevett európai gyakorlattal, és koronáját nem a német-római császártól kérte –, ezzel a vazal-lusi kapcsolatot erősítve –, hanem a római pápától kérte és kapta.

„*A tudományos emberfő mennyisége a nemzet igazi hatalma*” írta Gróf Széchenyi István *’Hitel’* című művében. Itt a Károli Gáspár Református Egyetem falai között különösen fontosnak tartom kiemelni a tudás jelentőségét. Mint természettudós vallom, hogy a tudomány a világot egyedül megváltoztatni képes erő, még akkor is, ha bármely szellemi irányzat a tudomány, a biológia alapértékeit is megpróbálja megkérdőjelezni.

A tudás elsajátítása kötelesség, a megszerzett ismeretanyag köztulajdon, annak terjesztése és átadása közérdek. Meggyőződésem, hogy csak a tudásalapú, innovációra épülő társadalmak lesznek versenyképesek a 21. században, amelynek formáló ereje a tudomány. Az alkotó ember igazi feladata, hogy kövekkel járuljon hozzá azon út építéséhez, amelyen majd a világ, a nemzet előrehalad.

Az Európai Unió versenyképességének sikere azonban nem a várakozások szerint alakul. Pedig a 20. századi modern tudomány exponenciális fejlődése, a zsidó-keresztény hagyományokat követve Európában és Észak-Amerikában valósult meg –, hiszen az Újvilágban is európai alapokon, az európai értékekre támaszkodva szerveződött a tudományos élet. Így vált Amerika, Észak-Amerika naggyá. A *Lisszaboni Stratégiában* 2000-ben kitűzött célok azonban nem valósultak meg, ami véleményem szerint –, számos további összetevővel együtt –, napjainkra elvezetett Európa világ-gazdasági pozícióinak lemorzsolódásához, a versenytársakhoz mért szakadék mélyüléséhez.

A több évtizedes folyamatot sem megfékezni, sem megfordítani nem sikerült. A lisszaboni döntés eredményei elmaradtak, éppen úgy, mint azok számonkérése. Én, mint természettudós és a tudós társadalom egy tagja azt kell mondjam, értetlenül nézünk szembe Európa befolyásának hanyatlásával, a világ GDP-jéhez való hozzájárulás mértékének csökkenésével, az európai népesség fogyásával, ami összefügg a termelékenység dinamikájának mérséklődésével is.

Quo vadis, Domine? Hová mész Uram – kérdezte közel kétezer évvel ezelőtt Péter apostol, miközben menekülni akarván a keresztényüldözés elől, a Via Appián megjelent számára a föltámadott Jézus.

Péter követte őt Rómába, ahol Néró uralkodása idején kereszthalált halt. Találkozásuk helyén napjainkban, a Santa Maria in Palmis-templom padozatában, márványlap őrzi Jézus lábnyomát. A katolikus hagyomány Szent Pétert a korai egyház első vezetőjeként, Róma első pápájaként tiszteli.

Quo vadis, Európa? – tehetjük fel a kérdést egy híján két évtizeddel Magyarország európai uniós csatlakozása után. Lehet, hogy egy új „Péterre” egy új, olyan európai vezetőre lesz szükségünk, aki az információs forradalom pillanataiban, a mesterséges intelligencia megalkotásánál, a 21. században választ tud majd adni egy új korszak kérdéseire? Amely egy stratégiai ébredéshez vezet, amelyben testet öltenek az alapító atyák által megfogalmazott európai értékek, az európai kultúra, az antikvitáson, zsidó-keresztény gyökereken alapuló hagyomány, és a felvilágosodás gondolatvilága sem veszti érvényét a szuverén nemzetek alkotta Európa jövőjében.

Kérem engedjék meg, hogy néhány szót szóljak **Aranybulla** kötetünkről. Dr. Varga Judit igazságügyi miniszter asszony bevezető ünnepi beszéde (2022), és Dr. Sulyok Tamás úr, az Alkotmánybíróság elnökének zárszava foglalja tulajdonképpen egybe (*incipit – explicitus est*) a kötetet. Igazi kuriózum, hogy Dr. Kocsis Károly úr geográfus, akadémikus, a Magyarország Barátai Alapítvány Kuratóriumának tagja, a Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földrajztudományi Intézetének igazgatója, kifejezetten a kötet számára készített egy korábban soha nem létező, nem publikált térképet, amely az *Aranybulla* 1222-es kiadásának évében ábrázolja Európát. Szintén a kötethez igazította Dr. Csüllög Gábor úr, az ELTE TTK Földrajzi- és Földtudományi Intézet címzetes egyetemi docense azt a térképet, amely Magyarországot a 13. század második felében mutatja be.

Dr. Szmodis Jenő úr jogász, jogfilozófus professzor remek tanulmánya „Az *Aranybulla*, mint a Szent Korona eszme egy fontos manifestációja” az *Aranybulla* rendelkezései mögött húzódó hatalmi koncepciót, valamint a steppei állameszme és a nyugati államfelfogások hasonlóságait vizsgálja.

Az *Aranybulla* hatásait Dr. Kulin Ferenc úr irodalomtörténész professzor „*Katona József Bánk bánja és Kölcsey Ferenc beszéde*” című, a kötet számára készült kiváló tanulmánya dolgozza fel.

Ritkán idézik Virág Benedek paptanárt, pedig 1805-ben ő adta közre először magyarul az *Aranybullát*. Így a tömegek számra is olvashatóvá vált az ellenállási záradék, amely I. Ferenc magyar és cseh királynak, a Német-római Birodalom utolsó császárának abszolutista törekvéseivel szemben emlékeztetett minket magyarokat, hogy 600 évvel korábban már kivívták az ellenállás jogát!

Mi magyarok, sajátos fejlődési utat jártunk be. A szabadságért vívott küzdelmeinkről, a szuverenitásunk és nemzeti érdekeink külső befolyással szembeni védelméről való gondolkodáshoz, az *Aranybulla* értelmezési keret ad. **Segít megértetni a világgal, hogy mi magyarok kik vagyunk, honnan jöttünk, hová tartunk, mi a szerepünk Európában és a világban és hová tart Európa.**

Kedves Vendégeink, köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket!

Szeretném megköszönni Alapítóink, Kurátoraink, Felügyelő Bizottságunk és Tagjaink elkötelezettségét, köszönöm Bényei Katalin ügyvezető igazgató asszony, Dr. Deme Dániel főszerkesztő úr és munkatársaik remek szervező munkáját.

Köszönöm a kötet szerzőinek és alkotóinak, hogy segítettek létrehozni a szép albumot.

Köszönöm partnereink és támogatóink hozzájárulását, amellyel az Alapítványunk által képviselt értékek fenntartását segítik.

Szeretném felkérni Deme Dániel főszerkesztő urat, hogy mutassa be konferenciánk Főelőadóját, kedves Barátomat, Dr. Sulyok Tamás professzor urat, az Alkotmánybíróság elnökét. Én egyben tisztelettel felkérem őt, hogy tartsa meg előadását.

Köszönöm! ☺

Életút

Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter, akadémikus, a Magyarország Barátai Alapítvány egyik Alapítója és Kuratóriumának Elnöke. Széchenyi-nagydíjas farmakológus, orvos, egyetemi tanár, Professor Emeritus, az MTA rendes tagja. A gyógyszerterápia és idegtudományok nemzetközileg elismert kutatója, több gyógyszer- és műszerszabadalom tulajdonosa.

Évekig tanított többek között a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen, illetve a New York-i Albert Einstein Egyetemen. Számos külföldi egyetem díszdoktora és több külföldi akadémia, illetve tudományos társaság tagja.

Az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetének 1989-től 2002-ig igazgatója, 1996–2002 között a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke, majd 2008-ig elnöke. Jelenleg a Magyar Corvin-lánc Testület és a Bethlen Gábor Alap Kollégiumának elnöke, valamint a Kék Bolygó Klímavédelmi Alapítvány Kuratóriumának tagja.

2009-től a Magyar Atlanti Tanács elnöke, 2020-tól tiszteletbeli elnöke. Több mint 450 tudományos cikk és könyv szerzője, társszerzője.

Vizi professzor ismert jelentős tudományos ismeretterjesztő tevékenységéről („Mindentudás Egyeteme”, „Törzsasztal”). Számos díj, elismerés és kitüntetés birtokosa, ezek közül néhány: 1978-ban Akadémiai Díjat, 1993-ban Széchenyi-díjat, 1993-ban Issekutz-díjat, 1997-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjét, 1998-ban Galileo Galilei-díjat, 2002-ben Szent Kincs Érdemrend arany és ezüst csillagát (a Japán Császár kitüntetése), 2003-ban Prima Primiissima díjat, 2003-ban Pro Meritis Academiae Aranyérmet, 2004-ben Wessprémi István-díjat, valamint Hűség a Hazához Érdemrend nagykeresztjét, 2005-ben Lencsés György Ars Medica Díjat, V. I. Vernadszkij-aranyérmet, valamint Európai Magyarországért kitüntetést, 2007-ben Báthory-díjat, 2012-ben Magyar Corvin-láncot és Széchenyi-nagydíjat, 2017-ben Akadémiai Aranyérmet, 2021-ben a legmagasabb magyar állami kitüntetést, Magyar Szent István Rendet kapott.

Európa (1222)

Szerző: Kocsis Károly
geográfus,
kutatóprofesszor,
a Magyarország
Barátai Alapítvány
Kuratóriumának tagja

Kartográfia:
Mezei Gáspár,
Nemerkényi Zsombor

© ELKH CSFK
Földrajztudományi Intézet,
Budapest, 2022.

Prof. Dr. E. Sylvester Vizi

Speech at the Conference
delivered by the Chair
of the Friends of Hungary
Foundation,
former President of the Hungarian
Academy of Science

„Quo Vadis Europe?”

Dear Mr. President, Ministers, Rector, Excellencies, Ladies and Gentlemen!

Allow me to welcome our MEP, Kinga Gál, who has just arrived. Ladies and Gentlemen, as Chair of the Friends of Hungary Foundation, it is my pleasure and honour to welcome you. Thank you for accepting our invitation to celebrate together on the *Memorial Day of the Golden Bull* of 1222, the Decretum of our Hungarianness, our civilizational heritage.

To mark the 800th anniversary of the *Golden Bull*, the Hungarian National Assembly declared it an outstanding document in the development of European and Hungarian constitutionality, “a precursor of modern democracy in the history of ideas”. To this end, Parliament perpetuated in law that the *Golden Bull* belongs to the intellectual heritage of the Hungarian nation and declared 24 April the *Day of the Golden Bull*.

First of all, please allow me to express my thanks to Minister Mr. László Trócsányi, Rector of the Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary, who also represents our country in the European Parliament. Thank you for hosting our Conference entitled *Decretum of our Hungarianness – Our Civilizational Heritage* in this beautiful neo-Baroque edifice, the Károlyi-Csekonics Palace, which belongs to the University. The Conference provides an extraordinary and solemn occasion to launch the volume *Decretum of our Hungarianness – 800 Years of the Golden Bull*, published by our Foundation.

“*Sine praeteritis futura nulla*” – without the past there is no future, goes the Latin saying. This, however, is also true of both the spirit of the place – *genius loci* – and the subject of our Conference, the 800-year-old *Golden Bull*. The past, the spiritual heritage of our ancestors, influences not only the present but also our future. The *Golden Bull* provides a moral backdrop to all Hungarians living in the world, to our compatriots united in the spiritual realm of the global Hungarian nation, to proudly remember their past ancestors, our over 1000-year statehood and our Christianity.

Our Conference seeks to contribute to a common reflection that embeds Hungary’s historic constitution – the *Golden Bull* – in European constitutional, political, cultural and civilizational heritage and highlights its significance in the evolution of European values.

We Hungarians are united by the uniqueness of our language and culture, irrespective of whether we live in the Carpathian Basin or as members of diaspora communities elsewhere in the world. We are united by the goal of promoting the legacy of centuries built on the heritage of Saint Stephen I and the *Golden Bull* as members of the Friends of Hungary Foundation, who enjoy moral and material recognition of their own or second homeland. Commanding the ability to shape opinion, we form an authoritative link between Hungary and the wider world, between Hungarians and other peoples, and with other parts of Europe and members of the Euro-Atlantic community.

Ladies and Gentlemen

The contemporary relevance of the *Golden Bull* became undeniable with the entry into force of the Fundamental Law of Hungary in 2011, opening a new chapter in the history of our country. To us, however, 2011 was a year of significance also for a further reason: it marked the establishment of the **Friends of Hungary Foundation**, with the participation of global dignitaries including the Nobel Prize-winning chemist George Olah; János B. Nagy,

a professor of chemistry from Belgium; investment banker Baron William de Gelsey; biochemist Sir George Radda from the U.K.; banker and “father of the euro” Baron Alexandre Lamfalussy; U.S. neuroscience professor Ábel Lajtha; gynaecology professor and Holocaust survivor Alfred Pasternak of Los Angeles; Balázs Gulyás, a neurobiologist residing in Sweden and Singapore; Transylvania-born U.S. neurologist István Módy; journalist Andreas Oplatka of Switzerland and myself.

I would like to expressly highlight two of my distinguished co-founders, as they have a unique connection with today’s Conference and to the *Golden Bull*: world-renowned opera singer Éva Marton and professor of history György Granasztói.

Among the world’s greatest dramatic sopranos of all time, **Éva Marton** is a recipient of the National Artist Award, the Order of Saint Stephen of Hungary and the Hungarian Corvin Chain, a three-times New York Times Singer of the Year, who received the Kennedy Center’s Gold Medal for the Arts in 2017. When she sings on the stages of the world’s most famous opera houses, the world and its audiences are invariably astounded. Here I can safely quote a thought-provoking saying attributed to Saint Augustine: *Bis orat Qui cantat. ‘To sing is to pray twice’*. Indeed, Éva Marton prayed twice for Hungary!

World famous
Founders of
the Friends
of Hungary
Foundation.

She is the world's foremost Gertrudis, the most outstanding impersonator of the queen, wife to King Andrew II of Hungary, in Ferenc Erkel's opera *The Viceroy*. Based on a play by József Katona, the opera's libretto was written by Béni Egressy and its music composed by Ferenc Erkel. We are delighted to illustrate our Conference with an excerpt of the opera film featuring Éva Marton's brilliant performance as captured by the Oscar-winning Vilmos Zsigmond and directed by Csaba Káel.

Regrettably, I can no longer personally thank my great friend and fellow Founder, professor of history **Dr. György Granasztói**, former Prime Ministerial Commissioner and Ambassador to Brussels and Luxembourg, who was an unparalleled embodiment of the outstanding scholar and dedicated community man. In our volume, we respectfully republish relevant excerpts from his book *The Medieval Hungarian City*, released in 1980.

The firm values and propitious spirit of my fellow Founders will always be present, even if some of them are no longer with us. The solid foundations we laid down are a resource in achieving our mission and reaching out goals.

We, as founders of the Friends of Hungary Foundation, have undertaken to provide the Friends of Hungary community and the world

with value-oriented but impartial information on events and accomplishments related to Hungary and Hungarians around the world. Our English and German-language news portals, receiving millions of hits each month, publish news about us Hungarians worldwide on a daily basis. Our aim is to raise generations with a healthy national and European consciousness and to encourage the world to recognize the merits of this small but nonetheless great nation.

The Friends of Hungary Foundation maintains contact with hundreds of Hungarian cultural and religious organizations in 45 countries across five continents, reaching over two million people outside the Hungarian community of the Carpathian Basin.

Hungary "*had been placed by God on the map in such a way that history sometimes arrives through it*", wrote Prime Minister Mr. Viktor Orbán in the *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.¹ Hungary may be a small country, but it is a great nation. We are subject to much criticism, justified and unjustified alike, on account of our geopolitical locations, the events brought on by history itself and, not infrequently, due to ourselves, probably because of the hard-headedness carried with us from the distant East. Nonetheless, our thinking and behaviour, which holds freedom above all else and seeks truth not always in a diplomatic manner,

¹ Published under the title *Are you against peace?* on 11 July 2016.

has probably played a role in this and likely continues to do so. Hungary has long been famous for having considerable intellectual capital. We have contributed a great deal to the global accomplishments in science, music and – being among the world's ten most successful Olympic nations – in sport. There is no end to the list of outstanding Hungarian scientists and Nobel Prize laureates, whose ideas occasionally even influenced world history.

We are also proud of the fact that Hungary was among the first countries in Europe to guarantee religious freedom. On the eve of the papal visit, it is perhaps appropriate to recall that there is no other country, people or nation that has given the world so many saints, martyrs and beatified people who sacrificed themselves for the Christian faith and values during their spread across the world. From our first canonized king, Saint Stephen I, to Saint Margaret of Scotland, the list is incredibly long. It is no coincidence that the Holy Father described Hungary as a '*country of saints*' prior to his arrival.

It is a national characteristic of ours that ever since our first king, Saint Stephen I, we have given the world countless saints and exemplary figures serving the *bonum commune*, or common good. The most famous Hungarian the world has ever known – Elizabeth of Hungary, one of the five offspring of King Andrew II and Gertrudis of Merania – is also a saint.

Her short life is associated with a number of miracles and good deeds, immortalized in countless works of art. Four years after her death, she was canonized by Pope Gregory IX. In a few days' time, when Pope Francis sets foot in Hungary on 28 April, his programme will include a visit to the Church of Saint Elizabeth of Hungary on The Square of Roses in Budapest.

Saint Stephen I was the first – and let me point out, not coincidentally – to break with the established European practice of the time; instead of appealing for a crown to the Holy Roman Emperor and thus reinforcing vassalage, he requested and received the royal headpiece from the Roman Pope.

The true power of the nation lies in the amount of scholarly men, Count István Széchenyi wrote in his book *Credit*. Here, within the walls of the Károli Gáspár University of the Reformed Church, I consider it particularly important to highlight the importance of knowledge. As a natural scientist, it is my belief that science is the only force capable of changing the world, even if certain intellectual movements try to question the fundamental values of science and biology.

The acquisition of knowledge is a duty. The knowledge acquired is public property and its dissemination and transfer is in the public interest.

Hungary was among the first countries in Europe to guarantee religious freedom.

I am convinced that societies based on knowledge and innovation will be competitive in the 21st century, which will be shaped by science. The real task of the creative person is to contribute steppingstones to building the road on which world and nation will move forward.

The European Union's competitiveness, however, is failing to meet expectations. Yet the exponential development of modern science in the 20th century, following the Judeo-Christian tradition, took place in Europe and North America. In the New World, too, scientific life was organized on European foundations and based on European values. This is how America, North America, became great. Despite this, objectives set in the *Lisbon Strategy* of 2000 have not been met. In my opinion, this – together with a number of other factors – has led to the decline of Europe's position in the world economy and to a widening gap with its competitors.

This decades-long process has been neither halted nor reversed. The *Lisbon Strategy* has failed to deliver, as has accountability for its results. As a scientist and a member of the scholarly community, I must say that we are confused by the decline of European influence, its diminishing contribution to global GDP and the shrinking population of Europe, which is also linked to the decline of productivity dynamics.

Quo vadis, Domine? Lord, where are you going, asked Peter the Apostle nearly two thousand years ago when the risen Jesus appeared to him on the Via Appiana while fleeing anti-Christian persecution. Peter followed him to Rome, where he died on the cross during the reign of Nero. Today, the footprint of Jesus is enshrined in a marble slab in the flooring of the church of Santa Maria in Palmis, where they met. Catholic tradition honours Saint Peter as the first head of the early Church and the first Pope of Rome.

Quo vadis, Europe? We might ask, a year ahead of the twentieth anniversary of Hungary's accession to the European Union. Could it be that we need a new 'Peter', a new European leader who, amidst the innovation revolution and at the birth of artificial intelligence, will be able to answer the questions of a new 21st-century era? It is an era that leads to a strategic awakening embodying the European values of the Founding Fathers, tradition based on antiquity and Judeo-Christian roots and Enlightenment ideas, which all remain relevant in the future of a Europe of sovereign nations.

Please allow me to say a few words about **our album on the *Golden Bull***. The book is, in fact, summarized (*incipit – explicitus est*) by Minister of Justice Judit Varga's introductory speech (in 2022) and the closing remarks, delivered by Dr. Tamás Sulyok, President of the Constitutional Court.

*Quo vadis,
Europe?*

A genuine rarity, the heretofore unpublished map depicting Europe in 1222, the year the *Golden Bull* was issued, was specially created by geographer, Professor Dr. Károly Kocsis, Director of the Institute of Geography at the Research Centre for Astronomy and Earth Sciences and a Member of the Board of Trustees of the Friends of Hungary Foundation.

Dr. Gábor Csüllög, Associate Professor at the Institute of Geography and Earth Sciences at Eötvös Loránd University, also adapted his map of early 13th-century Hungary for our album.

The excellent study *The Golden Bull as an important manifestation of the Doctrine of the Holy Crown*, by Dr. Jenő Szmodis, jurist and Professor of Legal Philosophy, examines the concept of power behind the provisions of the *Golden Bull*, as well as similarities between steppe-type state concepts and Western understandings of the state. The repercussions of the *Golden Bull* are explained in a marvellous study by literary historian Dr. Ferenc Kulin entitled *The Impact of the Golden Bull on József Katona and Ferenc Kölcsey*; written specially for our volume.

Though seldom quoted, it was the priest-teacher Benedek Virág who, in 1805, first published the *Golden Bull* in Hungarian. Thus, the resistance clause – reminding us Hungarians that 600 years earlier, we had

already exercised the right of resistance in the face of the absolutist aspirations of Francis I, King of Hungary and the Czech Republic and last emperor of the Holy Roman Empire – became accessible to the masses.

We Hungarians have followed a unique path of development. The *Golden Bull* provides an interpretative framework for contemplating our struggles for freedom and the defence of our sovereignty and national interests against external influence. **It helps the world to understand who we are as Hungarians, where we come from, where we are going, what our role is in Europe and the world, as well as the direction Europe is heading.**

Dear Guests, thank you very much for your kind attention!

I would like to thank our Founders, Trustees, Supervisory Board and Members for their commitment; I also extend my thanks to Managing Director Katalin Bényei and Editor-in-Chief Dr. Dániel Deme and their colleagues for their excellent organizational work.

I thank the authors and creators of the volume for contributing to this beautiful album, as well as our partners for their support, which helps to preserve the values represented by our Foundation.

Now, I would like to invite our Editor-in-Chief, Mr. Dániel Deme, to introduce the Main Speaker of our Conference, my dear friend Professor Dr. Tamás Sulyok,

President of the Constitutional Court. I also respectfully invite him to deliver his lecture.

Thank you.

Biography

Prof. Dr. E. Sylvester Vizi is Chair of the Friends of Hungary Foundation and former President of the Hungarian Academy of Sciences. He is a pharmacologist, physician, university professor, Professor Emeritus, full Member of the Hungarian Academy of Sciences, awardee of the Széchenyi Grand Prize. A globally recognized name in pharmacotherapy and neuroscience, owner of several medical and medical device patents. He has held lectures in the Semmelweis University of Budapest, Hungary and the Albert Einstein College of Medicine in New York, USA. Mr. Vizi holds many honorary degrees at international universities and is a member of several academies and scientific associations around the world.

He was the Director of the HAS Institute of Experimental Medicine between 1989 and 2002. Professor Vizi was the Vice-President between 1996 and 2002, then President from 2002–2008 of the Hungarian Academy of Sciences. Currently, he is President of the Board of the Hungarian Corvin Chain and the Bethlen Gábor National Foundation, and Member of the Board of Trustees of the Blue Planet (Kék Bolygó) Foundation. President of the Hungarian Atlantic Council from 2009 and Honorary President since 2020.

He is the author or co-author of over 450 scientific publications and several books.

Professor Mr. Vizi is renowned for his significant public educational work (Encompass – “Mindentudás Egyeteme,” and “Törzsasztal”).

He is holder of numerous awards and recognitions, some of them: Academy Award in 1978, Széchenyi Award in 1993, Issekutz Award in 1993, Middle Cross of the Order of Merit of the Republic of Hungary in 1997, Galileo Galilei Medal Award in 1998. In 2002 and 2003 he was awarded the Gold and Silver Stars of the Order of Merit of the Sacred Treasure (awarded by the Emperor of Japan), in 2003 the Prima Primiissima Award, in 2003 the Pro Meritis Academiae Gold Medal, in 2004 the István Wessprémi Award, as well as the Grand Cross of the Order of Merit for Loyalty to the Country, in 2005 Lencsés György Ars Medica Award, V. I. Vernadsky Golden Medal, and an Award for European Hungary, Báthory Award in 2007, Hungarian Corvin Chain and Széchenyi Grand Award in 2012, Academic Gold Medal in 2017, and the highest Hungarian state award in 2021, Hungarian Order of Saint Stephen.

[Eccc] signum crucis, o spes

Édes fája keresztnek, er-
záloga kegyelemnek.

Hostius en Christo
prostratis enu-

Lába alatt ellenség, fény
a krisztusi fenség.

Pat summo Regi
contio

Egybegyűlők szolgálják
a legfőbb égi Kiral-

Emicat in caelo sanctae
tricis imago.

Íme, a szent Anya képe
ragyog csillogva az égből.

Sessio regnantem noiat et
Christum dormitan-

Ílve mutatja a teónus
a rajta uralkodó Kriszt-

Prof. Dr. Sulyok Tamás

az Alkotmánybíróság elnöke
konferencián elhangzott beszéde

„Mit üzen az Aranybulla a 21. század Alkotmánybíráinak?”

• Prof. Dr. Sulyok Tamás, az Alkotmánybíróság elnöke

Tisztelt Elnök urak, tisztelt Rektor úr, Hölgyeim és Uraim! Bocsássanak meg, hogy nem tudok mindenkit személy szerint megszólítani.

„Nem abban a betűben, ami az alkotmányban van megírva, van az igazi és legfontosabb biztosítéka egy nemzet önállóságának és függetlenségének, hanem abban az erőben, amely a törvényben megírt függetlenséget és az abban biztosított jogokat és szabadságjogokat érvényesíteni tudja.”

Az iménti gondolatokat Szilágyi Dezső, Magyarország egykori igazságügyi minisztere, a liberális állam feltétlen támogatója és szószólója mondta a Képviselőházban a 19. században. Előszeretettel használjuk azt a kifejezést, hogy örökérvényű, még a rádiócsatornák lejátszási listáit is gyakran illetik ezzel a jelzővel. Így hát kissé elcsépeltnek hat Szilágyi szavait az „örökérvényű” jelzővel illetni, de úgy gondolom, hogy ezek örökérvényű szavak. Mert – és elnézést kérek a leegyszerűsítésért, csak érzékletessé szeretném tenni egy példával –, ha ma a kezembe veszem az Alaptörvényt, és békésen ücsörgök eme dekrétummal a kezemben a fotelben, ez a helyzet még nem véd meg engem attól, ha az ablakom alatt éppen valamilyen be nem jelentett tüntetés zajlik, és esetleg egy féltégla, vagy záptojás története-sen az én békés fotelem mellett csattan.

Azt szeretném ezzel mondani, hogy a jog – legyen az bármilyen szépen megírott, megalakított – életképtelen, de legalábbis meglehetősen vérszegény avatott joggyakorló nélkül. Amennyire triviálisnak tűnik mindez, vélhetően annyira nem az. Néhány évszázaddal ezelőttig sokkal inkább királyoknak, semmint törvényeknek alárendelten működött a magyar társadalom. 801 évvel ezelőtt azonban megszületett a magyar alkotmánytörténet legelső és egyben mindmáig legmeghatározóbb szegletköve, az *Aranybulla*.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ha az *Aranybullára* tekintünk, azt látjuk, hogy az elmúlt nyolc évszázadban, számos dolog megváltozott. Így változott az állami hatalomgyakorlás formája, megváltoztak annak korlátai, de még a hatalomgyakorlás forrására is egészen másként tekintünk ma, mint egykoron. Az *Aranybulla* kezdő sorai között azt találjuk, hogy az *„a Szentháromság és oszlohatatlan egység nevében”*, az Isten és a király kegyelméből született. Magyarország Alaptörvénye már azt rögzíti, hogy *„elismerjük a kereszténység nemzetmegtartó szerepét”*, azonban az Alaptörvény rendelkezéseit mi, a magyar nemzet tagjai nyilvánítjuk ki.

Az elmúlt nyolc évszázadban megszülettek olyan, ma már magától értetődő fogalmak, mint a nemzet, az állami önkormányozás, a demokratikus hatalomgyakorlás, vagy éppen

• Az Alkotmánybíróság tagjai 2022-ben /fotó: Mónus Márton/

a jogállamiság, és eltűntek – legalábbis az alkotmányos rend szintjéről – olyan fogalmak, mint a nemesség vagy a király. Ahogyan a világ is folyamatosan változik, akképpen változik vele együtt a hatalomgyakorlás rendszere, módszertana is. A történelem meghatározó pillanatai pedig –, legyenek azok jók és rosszak –, az évszázadok során nyomot hagytak. Nemcsak az állami hatalomgyakorlás keretrendszerén – az alkotmányos renden –, de azon a közösségen is, amely létrehozta ezt a rendet: jelesül a nemzetet.

Ami egy-egy korban a nemzet tagjainak sorsfordító küzdelme volt, az a következő generációk számára a jövő zálogát jelentette. Számunkra pedig „csak” történelem. Ámde: a mi küzdelmeink, a mi döntéseink éppúgy az utánunk jövők jövőjét jelentik majd. A későbbi korok számára pedig ugyanúgy válnak a mi napjaink, a mi tetteink, a mi küzdelmeink történelemmé, ahogyan számunkra ma már az *Aranybulla* is, és azok, akik azt megalkották.

Történelemmé, amely azonban meghatározta azt a társadalmi rendet, azt a keretrendszert – számunkra tulajdonképpen az egyszerű, hétköznapi, magától értetődő valóságot –, amelyben élünk. **A mindenkor így kialakuló, hagyományos társadalmi környezetet nyilvánította az Alkotmánybíróság két évvel ezelőtt született döntésében, az emberi méltóságból fakadóan, az állam által mindenkor védendő alkotmányos értéké.**

Amikor 2011-ben hatályba lépett Magyarország Alaptörvénye, az egyik legtöbbet vitatott rendelkezés az R) cikk volt, amely szerint, idézem szó szerint: „*az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.*” – eddig az idézet. Ha a magyar alkotmánytörténet egy múltbéli pillanatát kívánjuk a mai társadalmi viszonyok között értelmezni, ez a rendelkezés talán anakronisztikusnak tűnhet.

Ha azonban a nemzet múltjára tekintünk – s benne az *Aranybullára* –, akkor azt láthatjuk, hogy vannak olyan dolgok is, amelyek nem változtak, nem változnak. Nyolcszáz évvel ezelőtt a magyarok a hatalom mindenkor gyakorlójával szemben kívántak a maguk számára jogokat megfogalmazni. Ma sincs ez másképpen, azonban ma már számunkra –, egy alkotmányos jogállamban élve –, mindez evidencia. Az Alaptörvény biztosítja azokat az alapvető jogokat, amelyekre az állami hatalomgyakorlással szemben apellálhatunk. **Az egykori ellenállási jog, olyan garanciális szabályrendszerre nőtte ki magát, amelyre bárki hivatkozhat, ha az állammal, mint közhatalmat gyakorlóval kerül összeütközésbe.**

S az egy mondatnál korábban megfogalmazottaknál hadd időzzem még el egy kicsit. Azt mondtam, hogy az Alaptörvény biztosítja azokat az alapvető jogokat, amelyekre az állami hatalomgyakorlással szemben hivatkozhatunk. S azt is mondtam ennek az előadásnak a legelején, hogy a jog –, legyen annak betűje bármilyen gondosan is megírott –, meglehetősen vérszegény avatott joggyakorló nélkül. Amikor erre a mai konferenciára készülve megkérdeztem több kollégámat az Alkotmánybíróságon, hogy egyrészt véleményük szerint mit üzen az *Aranybulla* a 21. század alkotmánybíráinak (ami egyben ennek az előadásnak a címe is), másrészt, hogy mi- ben látják a lényegét, velejét, esszenciáját az alkotmánybíráskodásnak és összességében

az alkotmánybírói munkának, akkor számomra is meglepő módon minden megkérdezett munkatársam elsőre ugyanazt vágta rá: **jelesül azt, hogy a hatalom feletti kontroll a mi munkánk, létezésünk prior lényege.**

Valójában ennél a pontnál akár be is fejezhetném a mondandómat, mert ennél lényegibbet vélhetően a későbbiekben sem fogok tudni megfogalmazni. Hiszen az *Aranybulla* is a hatalom feletti kontrollt szolgálta a maga módján, az általunk óvott Alaptörvény is ugyanezt teszi. Annyira egyszerű a párhuzam, hogy már gyermekdeden is hangzik.

Hiszen az Alkotmánybíróság egyebek között a hatalom korlátja is, védi a bírói függetlenséget és az önkormányzatiságot, garantálja az alkotmányosságot olyan történelmi fordulópontoknál, mint az európai uniós csatlakozás, de a büntetőjogban is megalapozta a jogállami követelményeket.

Ezeket túl védte, védi a környezetet, a jövő generációinak életfeltételeit, és lefektette az alkotmányos identitás alapjait is. Az Alkotmánybíróságnak tehát olyan meghatározó kérdésekben kell döntéseket hoznia, amelyek az alkotmányos rendet és ez alapján a társadalom élő szövetét is meghatározó módon befolyásolják. E határozatok meghozatala során azonban, az Alaptörvény hatálybalépése óta mást is figyelembe kell vennünk: nevezetesen történeti alkotmányunkat, történelmünk tapasztalatait, az elmúlt több mint nyolcszáz év vívmányait.

Amikor az Alkotmánybíróság először értelmezte a történeti alkotmány vívmányairól szóló alaptörvényi rendelkezést, ez a 33/2012 AB határozat volt, az alábbiakat rögzítette:

„Amikor az Alaptörvény mintegy ablakot nyit közjogunk történeti dimenziójára, ráirányítja a figyelmet azokra az intézménytörténeti előzményekre, amelyek nélkül mai közjogi viszonyaink és általában jogi kultúránk gyökér nélküliek lennének. Az Alkotmánybíróság felelőssége ebben az új helyzetben rendkívüli, mondhatni történelmi: a konkrét ügyek vizsgálatakor kötelezően be kell emelnie kritikai horizontjába a jogi intézménytörténet releváns forrásait.” Úgy hiszem ma, amikor mind társadalmi, mind alkotmányjogi dimenzióban minden relativizálódik, fontos, hogy megőrizzük identitásunk alapjait, hogy jogi kultúránk ne válhasson gyökér nélkülivé.

Izgalmas felfedezés volt számomra, hogy nem csupán a jogászi szakma, a jogi kultúrát, hagyományokat ápolók számára tud bemutatásra érdemes értékként megmutatkozni az *Aranybulla*. Képzeliék, tavaly az Aranybulla év keretében volt Aranybulla színház. Nos, az *Aranybulla* színház rendhagyó történelemóra keretében meséli el II. András és az *Aranybulla* történetét. A két időutazó detektív, Jobku és Dzsevu a Szentföldre tett látogatása előtt azt a rejtélyt próbálja kibogozni, hogy mi is történhetett az *Aranybulla* eltűnt 7 eredeti példányával. Nem árulom el a titkot, egy élménytől fosztanám meg Önöket.

Úgy tartják, hogy a nemzeti identitás elsődleges hordozója a nyelv. Ám természetesen nem az egyetlen. A magyar nép, véleményem szerint különösen gazdag a maga identitását megjelenítő nemzeti szimbólumokban.

Elsősorban talán Magyarország címerét kell megemlítenünk, de ez abból a szempontból nem unikális, hogy címere minden országnak van. Nekünk, magyaroknak van például Csodaszarvasunk, ami bizonyosan a nemzeti identitásunkat megjelenítő, erősítő szimbólumok közé tartozik.

De említhetem március 15-ét, vagy augusztus 20-át is. Vagy a kettős keresztet, a Kossuth-címet. A Turul, a Szent Jobb, Szent László hermája. És még lehetne sorolni. De a mai napon mégiscsak az *Aranybulláé* ebben a sorban a főszerep.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az *Aranybulla* a magyar alkotmányosság fejlődésének kezdőpontja. Nem véletlen, hogy az alkotmánybírák az Aranybullát ábrázoló medált viselnek a döntésük nyilvános kihirdetésekor. Az *Aranybulla* a magyar alkotmánybíráskodás egyik jelképévé vált.

Hiszen üzenete jóval sokrétűbb, mint egy pusztán alkotmánytörténeti dokumentumé. Az *Aranybulla* önmagában is jelkép: az alkotmányos hatalomgyakorlás jelképe, amint az alkotmányunk, az Alaptörvény maga is egy fontos nemzeti jelkép. Annak jelképe, hogy ahol haza van, ott csak idő kérdése, mikor, de jog is van, s igazi haza csak ott van, ahol jog van. Jelképe továbbá az Alaptörvény annak, hogy a közhatalom gyakorlása nem lehet korlátok nélküli, hogy a fennálló társadalmi rendet védelmezni kell, s a hatalom gyakorlóinak mindenkor el kell számolniuk a nemzet felé.

Különösen fontos erre emlékeznünk ma, mikor Európában sokszor a demokratikus legitimitást nélkülöző, a népszuverenitás intézményét, a nemzetállamok jelentőségét relativizáló hatalomgyakorlási törekvésekkel találkozunk.

Midőn válaszokat adunk a világban formálódó tendenciákra, és meghozzuk a saját közösségünk életét, társadalmunkat, nemzetünket befolyásoló döntéseinket, identitásunkból fakadó köteleességünk ablakot nyitni közjogunk történeti dimenziójára. Elődeink évszázados alkotmányos küzdelmeire a szabadságjogok alkotmányos szintű biztosításáért, és ráirányítani figyelmünket azokra az intézménytörténeti előzményekre, amelyek mai közjogi viszonyainknak és általában jogi kultúránknak szilárd alapot nyújtanak és biztos írányutatót adhatnak a jövő formálásához.

Alaptörvényünk záró szavai, a magyar nemzet történelmi küldetésének célját röviden, de annál világosabban fogalmazza meg. Ezzel az egyik legszebb, nemzetegységet megjelenítő triással zárom gondolataimat:

Legyen béke, szabadság és egyetértés.

Köszönöm, hogy meghallgattak.

Életút

Sulyok Tamás jogász, az Alkotmánybíróság elnöke. 1980-ban szerzett diplomát a szegedi József Attila Tudományegyetem Allam- és Jogtudományi Karán. 1982–1991 között jogtanácsosként, 1991-től alkotmánybíróvá választásáig ügyvédként dolgozott. 2000–2014 között osztrák Tiszteletbeli Konzul volt. 2004-ben az ELTE ÁJK Jogi Továbbképző Intézetben európai jogi szakjogász képesítést szerzett. 2005-től meghívott előadóként alkotmányjogot tanított a Szegedi Tudományegyetem Jogi Karán. 2013-ban PhD fokozatot szerzett. Kutatási témái az ügyvédség alkotmányjogi helyzete Magyarországon, az Európai Közösség belső piacára vonatkozó szabályozás és az ügyvédi szolgáltatások összefüggése. Az Országgyűlés 2014 szeptemberében választotta az Alkotmánybíróság tagjává. 2015. április 1-től a testület elnökhelyettese. 2016. április 22-től elnökhelyettesként látta el az elnöki jogköröket, majd 2016. november 22-én az Országgyűlés az Alkotmánybíróság elnökévé választotta.

Prof. Dr. Tamás Sulyok

Speech at the Conference
delivered by the President of
the Constitutional Court
of Hungary

What message does the Golden Bull send to the Judges of the Constitutional Court in the 21st century?

Esteemed Presidents, Esteemed Rector,
Ladies and Gentlemen! Excuse me for not
being able to address everyone personally.
*“The true and most important guarantee of a na-
tion’s self-determination and independence is not
written in the letters of the constitution but in the
power that can enforce independence, rights and
rights of freedom written in the law.”*

The above idea was stated by Hungary’s for-
mer Minister of Justice, Dezső Szilágyi (1840–
1901), an unconditional supporter and advoca-
te of the liberal state in Parliament in the
19th century. We use the word ‘everlasting’
with predilection, and the adjective is often
attributed even to the play lists of radio stations.
So it may sound somewhat trivial to use
‘everlasting’ in relation to Szilágyi’s words
but I think they are indeed everlasting.

To support that – and I apologize for the
simplification –, I would like to illustrate
them with an example. If today I take the
Fundamental Law and I am peacefully sitting
in my armchair with this decree, it won’t pro-
tect me from the situation whereby an un-
declared demonstration is taking place under
my window and by chance a half-brick or
a bad egg happens to whiz by my peaceful
armchair.

With this, I would like to express that law –
be it however well written and created – is
unviable or at least rather anaemic without
an expert legal practitioner. As much as it all
seems trivial, so much it is possibly not. Until
a few hundred years ago Hungarian society
functioned in subordination far more to
kings than laws. However, 801 years ago the
very first and still most important corner-
stone of Hungarian constitutional history
was born – the *Golden Bull*.

Ladies and Gentlemen,

When we look at the *Golden Bull* we see that
a number of things have changed in the past
eight centuries. Thus the form of the state’s
exercise of power has changed, its restric-
tions have changed and even the source of
exercising power is regarded entirely differently
today than in the past.

In the first lines of the *Golden Bull* we find
that it was written “*in the name of impartible
unity of the Holy Trinity*” by God’s and the
king’s grace. Hungary’s Fundamental Law
already lays down that “*we recognize the role of
Christianity in preserving nationhood*”, yet we,
the members of the Hungarian nation man-
ifest the provisions of the Fundamental Law.
In the past eight centuries, present self-evident
notions such as nation, state self-restraint,
democratic exercise of power and constitu-
tionality have been born, and notions such
as nobility or king have disappeared, at least
from the level of constitutional order. As the
world is changing continuously, so in the same
way the systems and method of exercising
power change with it. The defining moments
of history – be they good or ill – have left
their mark over the centuries not only on the
framework of the exercise of state power – the
constitutional order – but also on the com-
munity which produced it, namely the nation.

What was a fateful struggle for the members
of the nation became the icon of the future
for later generations. To us this is “only” his-
tory. Yet our struggles and our decisions will
similarly mean the future of those coming
after us. Likewise our days, our deeds and
our struggles will mature into history, just as
the *Golden Bull* and its architects have become
for us. They will become history, although
they have, however, defined the social order,

the framework – actually the ordinary, every-
day reality – we live in. The traditional social
environment, which is always formed in this
way, has been declared a constitutional value
arising from human dignity, which is to be
protected by the state at all times by the
decision of the Constitutional Court two
years ago.

When Hungary’s Fundamental Law entered
into force in 2011 the most disputed pro-
vision was Article R), according to which
*“The Provisions of the Fundamental Law shall
be interpreted in accordance with their purpos-
es, the National Avowal contained therein and
the achievements of our historic constitution.”*
Should we seek to interpret a past moment
of Hungarian constitutional history in the
context of today’s social conditions, this pro-
vision may in fact seem anachronistic.

However, looking at the nation’s, past includ-
ing the *Golden Bull*, we can see that matters
have not changed and do not change. Eight
hundred years ago, Hungarians wished to lay
down their rights in the face of the respective
exerciser of power. While this is not different
at present, all this is self-evident for us living
in a constitutional state. The Fundamental
Law ensures the basic rights to which we can
refer to vis-à-vis the exercise of state power.
The erstwhile right to resist has developed
into a system of guarantees that anyone can
appeal to when coming into conflict with the
state as an exerciser of public authority.

*Eight hundred
years ago,
Hungarians
wished to
lay down their
rights.*

Let me spend a little more time with the notion expressed in the previous sentence. I have said that the Fundamental Law guarantees the basic rights we can refer to in face of the exercise of state power. And I've also pointed out at the very beginning of this presentation, that law – however carefully it may be written – is rather anaemic without an expert legal practitioner. When preparing for today's Conference, I asked several of my colleagues at the Constitutional Court what message in their opinion the *Golden Bull* sent to the Constitutional Judges of the 21st century (which is the title of this presentation) on the one hand, and on the other what they thought the essence and the core of constitutional jurisdiction and in sum total of the work of the Constitutional Court were. To my surprise each of my colleagues I asked immediately gave the same answer: namely, our work and the primary essence is control over authority.

In fact I might as well finish what I want to say at this point because probably I won't be able to express it more essentially than that. After all, the *Golden Bull* also served as a control over authority in its own way and the Fundamental Law protected by us is doing the same. The parallel is so simple that it even sounds childish.

Since the Constitutional Court among others is a delimitation of authority, it protects the independence of the judiciary and local

government, and guarantees constitutionalism at historic turning points such as the accession to the European Union, while it has also laid the foundation of constitutional requirements in criminal law.

In addition it has protected the environment and the living conditions of future generations, and has established the foundations of constitutional identity. So the Constitutional Court must make decisions about such significant issues which affect constitutional order and on this basis the living texture of society in a decisive way. However, when making these decisions, since the Fundamental Law came into force we have had to take other issues into account: namely our historic constitution, the experience of our history and the achievements of the past more than eight hundred years.

When the Constitutional Court first interpreted the provision of the Fundamental Law on the achievements of the historic constitution, the Constitutional Court's decision 33/2012 was as follows: "*When the Fundamental Law 'opens a window' on the historical dimensions of our public law, it makes us focus on the precedents of institutional history, without which our public law environment of today and our legal culture in general would be rootless. In this new situation the responsibility of the Constitutional Law is exceptional, or indeed historical: in the course of examining concrete cases, it has to include in*

its critical horizon the relevant resources of the history of legal institutions." I think that today, when everything is relativized, both in the dimensions of the society and constitutional law, it is important to preserve the foundations of our identity to prevent our legal culture from becoming rootless.

It was an exciting discovery for me, that the *Golden Bull* can manifest itself as a value worthy of being presented, and not only for the legal profession and those who nurture legal culture and traditions. Imagine that there is a Golden Bull Theatre. I do not know whether it still functions, but it did in the Anniversary Year of the *Golden Bull* last year. Well, the Golden Bull Theatre tells the story of King Andrew II and the *Golden Bull* in the course of an unusual history lesson. Before their visit to the Holy Land the two timetraveller detectives 'Jobku and Jevu' try to unravel the mystery of what may have happened to the vanished seven original copies of the *Golden Bull*. I won't reveal the secret. I don't wish to deprive you of an experience.

Language is considered the primary bearer of national identity. Yet, it is naturally not the only one. I think that Hungarian people is especially rich in national symbols representing its identity. First of all we must perhaps mention Hungary's coat of arms, though it is not unique given that every country has a coat of arms.

Then, for example, we Hungarians have our Miraculous Stag, which certainly belongs to the symbols representing and strengthening our national identity. But I can also mention the 15th of March and the 20th of August, the Patriarchal Cross or the Kossuth coat of arms, the Turul bird, the Holy Right Hand of King Saint Stephen and the Herm of King Saint Ladislaus. The list could continue. But today the lead role in this list is still due to the *Golden Bull*.

Ladies and Gentlemen,

The *Golden Bull* is the starting point of Hungarian constitutional development. It is no coincidence that **Constitutional Judges wear a medal depicting the *Golden Bull* when proclaiming their decisions publicly. The *Golden Bull* has become one of the symbols of Hungarian constitutional jurisdiction.** After all, its message is far more varied than that of a mere document of constitutional history. The *Golden Bull* is a symbol in itself – a symbol of the constitutional exercise of power, just as our constitution, the Fundamental Law itself is an important national symbol. It stands for the notion that there is a home – and it is only a question of time – where there is also law, and a true homeland is only where there is law. The Fundamental Law is also a symbol indicating that the exercise of the power of the state cannot be without limits.

It stands for the protection of the existing social order and for the ubiquitous accountability of the exercisers of power vis-à-vis the nation. It is especially important to remember today when endeavours regarding the exercise of power often devoid of democratic legitimation and relativizing the institution of popular sovereignty and the significance of nation states can be seen in Europe.

When we respond to emerging global trends and make decisions which impact the life of our own community, society and nation, it is our duty stemming from our identity to open a window to the historical dimension of our public law and our ancestors' centuries-long struggles to enshrine freedoms at a constitutional level. It is important to draw our attention to the antecedents in institutional history which form a solid foundation of our contemporary public-law relations and our legal culture in general. They can also provide a firm guidance for shaping the future.

The closing words of our Fundamental Law state the goal of the Hungarian nation's historical mission concisely, but all the more clearly. I am ending my thoughts with this, one of the most beautiful triads representing the unity of the nation: *“May there be peace, freedom and accord!”*

Thank you for your attention!

Biography

Tamás Sulyok, lawyer, President of the Constitutional Court, graduated from the Faculty of Law of the József Attila University of Szeged in 1980. Between 1982 and 1991 he was a legal counselor and from 1991 until being elected as a Member of the Constitutional Court he worked as a solicitor. Between 2000 and 2014 he was an Honorary Consul for Austria. He qualified as a specialist attorney in European Law at the Institute for Postgraduate Legal Studies at the Faculty of Law of Eötvös Loránd University in 2004. He has taught constitutional law as a visiting lecturer at the University of Szeged's Faculty of Law since 2005.

He obtained his PhD in 2013 with research into the constitutional-legal situation of advocacy in Hungary and the connection between the regulations with regard to the internal market of the European Union and lawyers' services.

The Hungarian Parliament elected him a Member of the Constitutional Court of Hungary in September 2014. He became its Vice President on 1 April 2015.

From 22 April 2016 he was practising presidential authority as Vice President, then on 22 November 2016 Parliament elected him as President of the Constitutional Court of Hungary.

Prof. Dr. Martonyi János

egyetemi tanár, volt külügyminiszter,
a Magyarország Barátai Alapítvány
Kuratóriumi tagjának konferencián
elhangzott beszéde

„Magyarság Európában. Az Aranybullától napjainkig”

• Prof. Dr. Martonyi János, a MOBA Kuratórium tagja

Tisztelettel, szeretettel köszöntök
minden jelenlévőt!

A leglényegesebb dolgok már elhangzottak, ezért én most egy vagy két vonatkozásra szeretnék – az időtartam betartásával – szorítkozni. Ha mégis ismételnék, előre is elnézést kérek. Az eredeti elképzelés az volt, hogy a konferenciának, vagy akár az én felszólalásomnak a címe, „*Az Aranybulla, és ami azután következik*”. Én arról beszélnék, ami utána következik. Mert hiszen az *Aranybulláról* már szó esett, és szó esik ebben a csodálatos kiadványban is, amelynek a bevezetését elnökünk Vizi E. Szilveszter, zárszavát pedig Sulyok Tamás az Alkotmánybíróság elnöke írta, tehát a két előttem szóló. Ezekben a szövegekben is benne van a lényeg. Én azt szeretném kiemelni, hogy mindaz, ami az *Aranybulla* után következett, tehát a magyar történeti alkotmány csodája nem jött volna létre, nem ment volna végig azon a több száz éves fejlődési folyamaton, ha nem lett volna *Aranybulla*. Maga a történet persze több mint 800 éves, legalább 1000 esztendő, hiszen a korona pápa általi –, amint erre hivatkozás történt –, adományozásával indult meg.

A történeti alkotmányunk egyszerre két nagyon fontos megállapítás kíván. Az első, hogy az írott és íratlan szövegek szövedékéből álló

történeti alkotmányunk a magyar jogfejlődésnek, a magyar történelemnek, a magyar kultúrának egyedülálló teljesítménye, úgy is lehetne mondani, hogy a **történeti alkotmányunk a nemzeti identitásunknak sűrített kifejezése**. De ezen túlmenően –, és ez a második megállapítás –, a történeti alkotmányunk általában véve az európai, sőt az egyetemes alkotmányfejlődésnek a csodája. Talán nem az egyetlen, de mindenesetre történeti alkotmányunk egyszerre mélységesen magyar, tükrözi a mi lényegünket, megjeleníti az önazonosságunkat, ugyanakkor ezer szálal összekapcsolódik az európai és egyetemes fejlődéssel.

Két tételt akarok itt röviden bizonyítani. Először a tételeket mondom. **Történeti alkotmányunk egész fejlődése elválaszthatatlan kölcsönhatásban állott ezer esztendőn keresztül az európai fejleményekkel. A kölcsönhatás azt jelenti, hogy a magyar történeti alkotmány alakító tényezője volt az európai alkotmányfejlődésnek Közép-Európában –, ezt jó néhány konkrét példával is lehet igazolni –, és egész Európában. Tehát az egész európai alkotmányfejlődés a magyar történelmi alkotmány alapelvei és legfontosabb eredményei nélkül más lett volna, mint ami.**

Azt ígértem, hogy két tételt mondok, aztán néhány állomást érdemes megjegyezni, ami egyébként ezeket a tételeket alátámasztja.

Az első tétel a hatalomkorlátozás. Általában mindannyian ezt ismerjük az *Aranybullából*, az ellenállási jogot. A hatalomkorlátozás egyrészt hordoz egy nagyon sajátos, nagyon figyelemreméltó magyar vonulatot, és hordoz egy európai és egyetemes vonulatot.

Kezdjük az egyetemes vonulattal. Platón, Arisztotelész, Szent Ágoston, a reformáció és azután a hatalmi ágak elválasztása, a hatalomkorlátozás; John Locke, Montesquieu és így tovább. De van egy magyar vonulat: *Aranybulla*, Werbőczy, mert a Hármaskönyvet sem mindig ebben az összefüggésben említjük, pedig a Hármaskönyvnek az egyik legfontosabb üzenete az, hogy korlátozzuk a korona hatalmát és pedig ebben az esetben a magyar köznemesség javára.

És előírunk valami hasonlót ahhoz, amit most az európai jogalkotás gyakorlatában együtt döntésnek neveznek, hogy tudniillik, minden jogszabály csak akkor érvényes, ha azt a korona is jóváhagyja, meg a rendi országgyűlés is jóváhagyja – , ha a kettő közül az egyik hiányzik, akkor nincs törvény. Ez is egy sajátossága a magyar történeti alkotmány fejlődésének. De a történet folyik tovább, ami a hatalomkorlátozást illeti. A magyar történelem egy jelentős része erről szól. Boeckai, Bethlen, Wesselényi-összeesküvés. 1687-ben a rendek mintegy lemondtak az ellenállás jogáról, de ez nem gátolta meg II. Rákóczi Ferencet abban, hogy elmondja a híres munkácsi Manifestumát: „*Recrudescunt inclytae gentis Hungariae vulnera*”.

Nos, ő ebben a Manifestumában –, amit egyébként Ráday Pál fogalmazott meg –, a végén kifejezetten hivatkozik az *Aranybulla* 31. cikkére, nevezetesen az ellenállási jogra. Tehát élt tovább a magyar történelemben az ellenállás joga. Később megjelent a közjó, és sok egyéb fogalom, de az alapvető kérdés, hogy a hatalmat, ilyen vagy olyan formában korlátozni kell, ugyanaz maradt. Ennek egyik formája a hatalmi ágak elválasztása, majd ezeknek egy bizonyos fajta együttműködésre készítése. De az alapvető kérdés, hogy a hatalom korlátozása a közjó nevében és érdekében történjék, ez változatlan.

A másik alapvető elv pedig nem más, mint a szuverenitás, a függetlenség, az önállóság. Ez Magyarországon a történeti alkotmányfejlődésben nagyon korán megjelenik. Valójában elválaszthatatlan a Szent Korona-tantól. Zlinszky János nagy jogtudósunk mondta: a Szent Korona egyszerre jelképezi azt, hogy beléptünk a Respublica Christianába, a Keresztény Nemzetek Közösségébe, azaz a korona adományozásával a magyar királyt az európai koronák, az európai államfők egyenrangúként és egyenjogúként befogadták.

De ez a korona többet is jelent, nevezetesen a Szent Korona – és ez is Zlinszky Jánosnak a kifejezése – nem más, mint a szuverenitásunk megismerésének, formai megjelenítésének. Találkozik a tartalom és a forma, találkozik a legalitás a legitimitással és a kettő együtt

megint csak valami nagyon sajátosan magyar, sajátos magyar hozzájárulás az alkotmánytörténethez általában.

És ha folytatjuk a felsorolást, mert hiszen a Tripartitumról már beszéltünk, ugrunk néhány száz évet és megérkezünk 1723-ban a *pragmatica sanctio*hoz, ami messze megelőzte korát. Nem véletlen, hogy másfél évszázaddal később a kiegyezési vitákban Deák Ferenc és a többiek alapvetően a *pragmatica sanctio*ra hivatkoztak. Mert a *pragmatica sanctio* mondotta ki, hogy az ország független és saját, önálló politikai intézményrendszerrel rendelkezik. És a *pragmatica sanctio* azt is elfogadta, hogy ez az ország egy nagyobb egységnek a részese, mert felismerte, hogy evvel a nagyobb egységgel, ezen a nagyobb egységen keresztül az érdekeinket a világban jobban, hatékonyabban tudjuk érvényesíteni. Mindez tehát már megjelenik a *pragmatica sanctio*ban.

Azután jönnek a '48-as törvényeink, ahol megjelennek a polgári szabadságjogok, a közhatalmának eltörlése, a sajtószabadság, általában véve a szabadságjogok. Ez voltaképpen nem más, mint amit ma korszerű európai jogállamnak nevezünk. A '48-as törvényekben voltaképpen minden benne volt, nem véletlen, hogy a *pragmatica sanctio* mellett az alapvető hivatkozási alapot Deák Ferencék számára a kiegyezési tárgyalásokon a '48-as törvények adták.

És elérkezünk oda, ami mind a magyar, mind a közép-európai, mind pedig az európai alkotmánytörténet és történelem szempontjából különlegesen lényeges. Ez pedig az 1867. évi XII. törvény, az a bizonyos kiegyezési törvény, amely biztosította az ország önállóságát, függetlenségét, autonómiáját és egyben biztosította azt is, hogy egy nagyobb egység részei legyünk, és a biztonsági érdekeinket ennek a nagyobb egységnek a keretében jobban, hatékonyabban tudjuk érvényesíteni.

E törvény 3. paragrafusa hivatkozott a *pragmatica sanctiora*, amely „*határozottan kikötötte azon feltételt is, hogy Magyarország alkotmányos, közigazgatási és belkormányzati önállósága sértetlenül fenntartassék*”. Ezt a tételt ma sem tudjuk rövidebben és egyértelműbben kifejezni.

- Az 1848-as Batthyány-kormány, Magyarország első felelős „ministeriuma” és a ’48-as áprilisi törvények III. törvénycíkkje

De van ennek a törvénynek egy talán kevésbé ismert 5. paragrafusa is, ami hivatkozik az uralkodói trónbeszédre. E „legmagasabb trónbeszédben”... „Őfelsége alkotmányos jogokkal ruházta fel a többi országait”, a Monarchia többi politikai egységét, ahol korábban abszolút jogokkal rendelkezett. **Azért érdemes nekünk ezt ismételnünk és hangsúlyozottabban elmondanunk, mert a magyar kiegyezés meghatározó szerepet játszott abban, hogy nemcsak mi kaptuk vissza alkotmányos rendszerünket, „alkotmányos, közjogi és belkormányzati önállóságunkat” hanem a Monarchia többi politikai egységénél is alkotmányos rendszert vezetett be.** Kis elfogultsággal, azt mondhatnám, hogy ezt mi csináltuk. Nyilván voltak más tényezők is, de a magyar kiegyezés és a történeti magyar alkotmányosság helyreállítása nélkül, ’67. évi XII. törvény nélkül, ez nem történt volna meg. **Ezért hiszem én azt, hogy az 1867. évi XII. törvény jelentős mértékben meghatározta Közép-Európa sorsát és hatása kisugárzott egész Európára.** Ma egyébként elég sokat írnak és beszélnek arról, hogyan lehet összehasonlítani a Monarchia rendszerét a jelenlegi európai uniós intézményrendszerrel –, én most ebbe nem mennék bele –, de egy biztos: az önállóságunk, alkotmányos rendszerünk sértetlen fenntartása mellett megjelenik, hogy kifelé, **1867-ben a külső biztonságunk növelése érdekében elfogadtuk, hogy egy nagyobb egység része, részese legyünk és közösen érvényesítsük a külső érdekeinket.**

Ennek két eszköze van: az egyik a közös külpolitika, a másik pedig a közös védelem, a közös hadsereg. Egy közös, mondhatnánk mai nyelven közös kül-, biztonság-, és védelempolitika. Ennél jobb elnevezést, azóta sem találtak. Az 1867. évi XII. törvényben tehát ez a politika közép-európai szinten már megjelent. Más kérdés az, hogy éppen a közös biztonság- és védelempolitika terén az európai integrációban viszonylag csekély volt eddig az előrehaladás, de talán már megszületett az a felismerés, különösen a világban zajló folyamatok és fejlemények hatására, hogy valójában ez az európai integráció legfontosabb kérdése. Itt nem csak egységes piacról, netán egységes pénzről, szabályozásokról, (amelyeket időnként túlzásba viszünk) van szó, hanem bizony sokkal többről. Arról, hogy közösen kell ennek a nagyobb egységnek fellépnie a világban, és szükség esetén rendelkeznie kell azokkal az eszközökkel és képességekkel, amelyekkel saját magát meg tudja védeni.

Mindez így talán nincsen benne az *Aranybullában*, de az biztos, hogy a történeti alkotmányunk végigvonul az európai fejlődésen, és továbbra is merem állítani, hogy

az európai alkotmányfejlődés a magyar történeti alkotmány nélkül más lett volna és más lenne, mint ami. És a történet folytatódik – ez lett volna az a téma, amiről szintén szoltam volna, de most erről nem beszélek. Egyébként a minap Sulyok Tamás elnök úrral egy nyilvános párbeszédben beszélgettünk arról, hogy mi a helyzet jelenleg, hogyan tudjuk mi ezt az „alkotmányos, közjogi, belkormányzati” önállóságunkat fenntartani és hogyan tudjuk ezt összeegyeztetni egy nagyobb egység normáival. **És itt vagyunk az alapvető témánál: az uniós jog és a magyar jog kapcsolatánál, ami önmagában véve is egy rendkívül izgalmas kérdés.**

A történeti alkotmányunk –, és visszamegyünk egészen az *Aranybullára* –, én azt hiszem, hogy ezekben a kérdésekben is ad bizonyos iránymutatást. Egyáltalában nem véletlen, hogy az Alaptörvényünknek kiemelkedően fontos az a rendelkezése, miszerint az értelmezésénél nemcsak a célját kell figyelembe venni, nemcsak a nemzeti hitvallást, hanem a történeti alkotmányunk vívmányait is figyelembe kell venni.

Az Alkotmánybíróságunk legalább tucatszor hivatkozott már a történeti alkotmányunkra, Alkotmánybíróságunk Elnöke nyilván jobban össze tudná ezt foglalni. De a dolog lényege mégiscsak az, hogy a történeti alkotmányunk él a saját rendszerünkben, és él a világban kifelé is, az európai integrációban, a jelenben és a jövőben is élni fog.

Ne felejtjük el soha, hogy nekünk van egy olyan többletünk, a történeti alkotmányunk és annak hatása, ami egyszerre magyar, egyszerre európai és egyszerre egyetemes!

Köszönöm szépen a figyelmet!

Életút

Martonyi János professzor, a Szegei Tudományegyetem professzor emeritusa, korábban tanított a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen; a College of Europe Bruges és Natolin-ban, valamint a Közép-európai Egyetem Budapesten. A budapesti Baker & McKenzie korábbi ügyvezető partnere és az ügyvédi iroda Európai Tanácsának tagja. 1990–1994 között államtitkár, 1998–2002- és 2010–2014 között külügyminiszter. Jelenleg a Nemzeti Közszoigálati Egyetem vendégprofesszora, az ICSID (International Centre for Settlement of Investment Disputes /Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központja) választott bírói testületének tagja, a MOL (Magyar Olaj- és Gázipari Részvénytársaság) Igazgatóságának tagja, a Demokrácia Központ Közalapítvány elnöke, a Köztársasági Elnök tanácsadó testületének tagja. Számos könyv, esszé és cikk szerzője a nemzetközi kereskedelmi jog, az európai integráció, a közép-európai együttműködés, a geopolitika és a nemzetközi kapcsolatok témakörében.

Könyvei:

Európa, nemzet, jogállam

(Europe, Nation, Rule of Law), 1989

Mi és a világ (We and the World), 2015

Nyitás és identitás – Geopolitika, világkereskedelem, Európa (Opening up and Identity – Geopolitics, World Trade, Europe), 2018

Nemzet és Európa – Emlékirat helyett

(Nation and Europe – In lieu of Memoirs), 2021

Prof. Dr. János Martonyi

Speech at the Conference
delivered by University Professor,
former Minister of Foreign Affairs
and Member of the Board of
Trustees of the
Friends of Hungary Foundation

The Hungarian People in Europe: From the Golden Bull to the Present

Dear Ladies and Gentlemen,

As the most important points have already been made, I will confine myself to one or two aspects within the time I have available. Nevertheless, I apologize in advance for any repetitions that may occur. The original idea was that the title of the Conference, or indeed of my speech, would be *The Golden Bull and its Aftermath*. The *Golden Bull* itself has already been spoken of here and is discussed at length in this wonderful publication, introduced by our Chair, E. Sylvester Vizi and concluded by Tamás Sulyok, President of the Constitutional Court of Hungary – the two speakers before me whose contributions contain the essence.

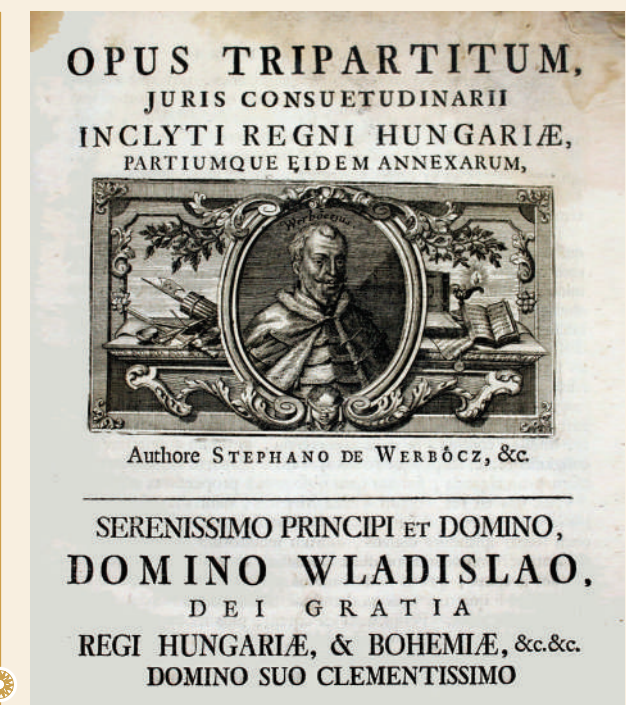
Therefore, I would like to talk about its repercussions. What I would like to emphasize is that everything that was to follow – the miracle that is the historic Constitution of Hungary – would not have come into being and would not have gone through the centuries-long process of development if it had not been for the *Golden Bull*. The story itself, of course, dates back longer than eight hundred years; it is at least 1,000 years old, since it began with the donation of the crown by the Pope, as has been referred to.

Our historic Constitution evokes two highly significant findings at the same time. The first is that our historic Constitution, comprised of both written and unwritten material, is a unique achievement of Hungarian legal development, history and culture; it could be said that **our historic Constitution is a condensed expression of Hungarian national identity**. Beyond this, however – and this is the second statement – our historic Constitution is, in general, a miracle of European and even universal constitutional development. Although perhaps not unmatched, our historic Constitution is without doubt at once profoundly Hungarian, reflecting our essence and expressing our identity, and at the same time linked to European and universal progress by a myriad of threads.

I here seek to briefly prove two points. First, the theorems. Throughout a full millennium, the whole evolution of our historic Constitution has been inextricably linked to European developments. This interaction implies that the Hungarian historic Constitution was a formative factor in European constitutional development across both Central Europe – there are a number of concrete examples to prove this – and the continent as a whole. In sum, the entire constitutional development of Europe would have pursued a different path without the principles and chief accomplishments of the historical Constitution of Hungary.

I promised to advance two theses, after which it is worthwhile referring to certain milestones that incidentally support these. The first such thesis is the limitation of power. This – the right of resistance – is what the *Golden Bull* is most widely known for. On the other hand, the limitation of power carries a highly specific and very remarkable Hungarian aspect, as well as a European and universal trait.

Let us begin with the universal dimension. Plato, Aristotle, St. Augustine and the Reformation, followed by the separation of powers and the limitation of power; John Locke, Montesquieu and so on. But there is also a Hungarian strand: the *Golden Bull* and Werbőczy, because the *Tripartitum* is not always mentioned in this context despite one of its

• István Werbőczy: *Tripartitum* (cover of the 1779 edition)

chief messages being the limitation of royal power, in this case for the benefit of the Hungarian minor nobility. It also prescribes something similar to what in contemporary European legislative practice is known as co-decision, namely that any given law is valid only upon approval by the Crown and the Diet; if one of the two refuses to consent, there shall be no law. This is a further peculiar feature in the development of the Hungarian historic Constitution. But as far as the limitation of power is concerned, this is anything but the end of the story.

For much of Hungarian history, the issue was a focal point; examples include the Bocskai uprising, Gabriel Bethlen's rule of the Principality of Transylvania or the Wesselényi conspiracy. The Orders' virtual renunciation of the right of resistance in 1687 did not prevent Prince Francis II Rákóczi from uttering his famous Munkács Manifesto: *Recrudescunt inclytæ Hungaræ vulnera*. At the end of this Manifesto, drafted by Pál Ráday, Rákóczi explicitly refers to Article 31 of the *Golden Bull*, namely the right of resistance. In conclusion, the right to resist lived on in Hungarian history. Although the concept of common good later appeared along with many other notions, the fundamental question – implying that in one form or another, the limitation of power is necessary – remained unchanged. One way of this was to separate the branches of power and then force them into cooperation along certain lines. However, the fundamental purpose of limiting power in the name of the common good and for the benefit thereof had remained.

The second fundamental principle concerns sovereignty, independence and autonomy. This appears in a very early stage of the development of Hungary's historic Constitution. It is, in fact, inseparable from the Doctrine of the Holy Crown. According to the great Hungarian legal scholar János Zlinszky, the Holy Crown symbolizes Hungary's entry into

the *Res publica Christiana*, the community of Christian nations; **that is European heads of state's acceptance of the Hungarian monarch as an equal in terms of both rights and status through the donation of the Hungarian Crown.** This crown, however, carries additional meaning; in János Zlinszky's phrasing, the Holy Crown is none other than the personification and formal representation of national sovereignty.

Content meets form, legality meets legitimacy, and these together are again something very characteristically Hungarian, a peculiarly Hungarian contribution to general constitutional history. And if we continue with the list, we jump a few hundred years from the *Tripartitum* and arrive at the *Pragmatic Sanction* of 1723, which was far ahead of its time. It is no coincidence that a century and a half later, in the debates surrounding the Austro-Hungarian Compromise of 1867, Ferenc Deák and others mostly referred to the Pragmatic Sanction as it stated that the country is independent and has its own autonomous political institution.

At the same time, the Pragmatic Sanction also recognized the country as part of a greater entity; it realized that as a member of this greater unit, we are able to assert our interests in the world more effectively. As I said, all of this is already reflected in the Pragmatic Sanction.

Then came the *Laws of April 1848*, which saw the introduction of civil liberties, equality before public burdens, abolition of the legal privileges of the nobility, freedom of the press and liberties in general. This, in fact, is nothing other than what we now call a modern European state governed by the rule of law. The April Laws of 1848 incidentally contained all these attributes, and it is no coincidence that in addition to the Pragmatic Sanction, the laws of 1848 were the fundamental reference point for Ferenc Deák and his associates during the negotiations leading up to the Compromise. This brings us to something that is of particular significance for the constitutional history of Hungary, Central Europe and Europe as a whole:

Act XII on the Austro-Hungarian Compromise of 1867, which ensured the country's self-determination, independence and autonomy while establishing the country's position as part of a larger entity through which it is able to assert its security interests better and more effectively.

Paragraph 3 of this Act referred to the Pragmatic Sanction, which expressly stipulated that *"the autonomy of Hungary in terms of constitutionality, public law and internal governance shall remain intact"*. Even today, this thesis cannot be expressed more succinctly and clearly. However, the Act also contains a perhaps lesser-known section, Paragraph 5, which refers to the imperial Speech from the Throne.

In this *"highest Speech from the Throne"*, *"His Majesty has conferred constitutional rights on his other countries"*, other political entities within the Monarchy over which he previously commanded absolute rights. **It is worth repeating and emphasizing this because the Austro-Hungarian Compromise played a decisive role in not only restoring our constitutional system – Hungary's autonomy in terms of "constitutionality, public law and internal governance" – but also in introducing a constitutional system for the other political units of the Monarchy.**

With a slight bias, I would say we did precisely that. While there obviously were other factors, this would have been impossible without the Austro-Hungarian Compromise and the restoration of Hungary's historic constitutionality through Act XII of 1867. **This is why I believe that Act XII of 1867 significantly determined the fate of Central Europe and its impact was felt throughout Europe.** Today, there is a great deal of writing and discussion about how the system of the Monarchy compares with the current institutional system of the European Union – I will not go into this now – but one thing is certain: while keeping our independence and constitutional system intact, **it is clear that in 1867 we accepted to be part of a larger entity and to assert our outward interests jointly in order to raise our external security.**

There are two means of doing this, the first being a common foreign policy and the second being a common army; in contemporary language, a common foreign, security and defence policy. No more fitting name has been found ever since. Consequently, this policy had already appeared at Central European level through Act XII of 1867. The fact that relatively little progress has been made so far in the field of common security and defence policy in European integration is a separate issue; nevertheless, perhaps the realization has now dawned, particularly in light of developments under way across the world, that this is in fact the most important issue facing European integration. We are talking about much more than a single market or a single currency and many other things, such as (occasionally overblown) regulations. The issue is that this greater unit must act together in the world and, if necessary, it should have the means and the capacity to defend itself.

Perhaps not all of this is included explicitly in the *Golden Bull*; however, there can be no doubt that our historic Constitution is a thread that runs through the history of European progress and I can still argue with confidence that without the historic Constitution of Hungary, European constitutional development would have taken a different path and the end result would be something other than what we now know. And the story continues – although I originally meant to touch upon this field as well, I will not talk about this now.

On that note, I had a public discussion the other day with President Tamás Sulyok on the present situation, the methods we can use to safeguard our independence in the areas of constitutionality, public law and domestic governance, while reconciling this autonomy with the norms of a broader entity. **And here we arrive at the fundamental issue: the relationship between EU law and Hungarian law, which is a fascinating question in itself.** I believe that our historic Constitution, going all the way back to the *Golden Bull*, provides some sort of guidance on these issues as well. It is no coincidence that Hungary's Fundamental Law contains a highly important provision stipulating that its interpretation should not only involve the pondering of its purpose and the National Avowal, but the achievements of the historic Constitution should also be taken into account.

Hungary's Constitutional Court has already made reference to our historic Constitution in at least a dozen instances; the President of the Constitutional Court could obviously provide a better summary. The point remains, however, that our historic Constitution is alive in both our own system and the outside world of European integration, in the present and the future alike. Let us never forget that we possess an added value that is at once Hungarian, European and universal!

Thank you very much for your attention!

Biography

Prof. János Martonyi, professor emeritus of the University of Szeged, formerly teaching at Eötvös Loránd University, Budapest; College of Europe, Bruges and Natolin; Central European University, Budapest. Formerly Managing Partner of Baker & McKenzie, Budapest and Member of the European Board of the law firm.

State secretary in 1990–1994 and Minister for Foreign Affairs in 1998–2002 and 2010–2014. Presently visiting professor at the National University of Public Service, member of the Panel of Arbitrators of ICSID (International Centre for Settlement of Investment Disputes), of the Board of MOL Plc. (Hungarian Oil and Gas Company), Chairman of the Centre for Democracy Public Foundation, member of the Advisory Board of the President of the Republic. Author of numerous books, essays and articles in the field of international trade law, European integration, cooperation in Central-Europe, geopolitics and international relations.

Books published:

Europe, Nation, Rule of Law;

Európa, nemzet, jogállam (1989)

We and the World; Mi és a világ (2015)

Opening up and Identity – Geopolitics, World Trade, Europe; Nyitás és identitás – Geopolitika, világkereskedelem, Európa (2018)

Nation and Europe – In lieu of Memoirs; Nemzet és Európa – Emlékirat helyett (2021)

ARTICULI
DOMINORUM
PRÆLATORUM,
BARONUM, MAGNATUM,
ET
NOBILIUM, CÆTERORUMQUE
STATUUM ET ORDINUM
REGNI HUNGARIÆ,
PARTIUMQUE EIDEM ANNEXARUM,
In Generali Eorundem Conventu, pro die vige-
sima Mensis Junij, Anni millesimi, septingente-
simi, vigesimo secundi, in Libera Regiamque Ci-
vitatem Posoniensem indicto, & continuatè
in præsens usque celebrato,
conclusi.

PRÆFATIO.

Uam Paternò, quamque sollicitò, & simul
clementissimè affectu Substantissima Majestas, in
hæcmodi huiusmodi Regiam suam Hungariam,
Partemque eidem annexatam inclinatè benignissimè
habere, & perpetuè quidem ex benignis Leonis
Regis, ad universos hæcmodi Regni sui, Per-
tinentiæ eidem annexatæ Fideles Status & Ordi-
nes clementissimè exaratis, profundissimè hono-
rari debentem facit deprecari, & suscipere de Conditione eorum ad ex-
tinguenda regni sui Majestatem Sacratissimam, & totam hanc Augu-
stam Demum Austriacæ præconcepit, & ingenuè & submissè amoris ob-
ligatione, in perpetuum recognoscere, & per universos Posteris
A 2

100
ARTICULI POSONIENSIS.
Sic Georgio Zorger, electo Dulmenis; Paulo Olaf, electo
Almsteden; Comite Emerico Juniore Esterházy, electo Si-
biniensis; & Paulo Ignatio Névery, electo Makaricis; Ec-
clesiarum Episcopis, Ecclesiis DEI feliciter gubernantibus.
Item Spectabilibus ac Magnificis, Comite Nicolao Pálffy
ab Erdőd, prædicti Regni nostri Hungarici Palatino, Judice
Cumanorum, Aurei Velleris Equite, & Locumtenente no-
stro Regio; Comite Stephano Koháry de Csábragh, Judice Cu-
riz nostræ Regiæ; Comite Josue Pálffy à prædicta Erdőd, ante-
latoz Regnorum nostrorum Dalmatiz, Croatiae & Slavoniae
Bano; Comite Sigismundo Csáky de Kerešszegh, Ta-
vernorum & Comite Marco Czobor, de Czobor Szent Mi-
hály, Janitorum Officiis Curiz & Pincernarum vacantibus;
Comite Joanne Kéry de Ipolykér, Agenzonum; Comite Joan-
ne Draskovics de Trakostyan, Cubiculariorum; Comite Pe-
tro Zichy de Vásonkő, Dispenserum nostrorum Regalium per
Hungariam Magistris; ac prædicto Comite Nicolao Pálffy
à repetita Erdőd, Comite Posoniensi; Cæterisque quoniam plu-
rimis totius fatis Regni nostri Hungarici Comitibus tenenti-
bus, & Honoris.

• Pragmatic Sanction, Act of Emperor Charles VI, 1723

Mottó | Motto

„A népek és országok életét emlékek szentelik fel a világnak.”

“The lives of peoples and countries are dedicated to the world by memories.”

Vörösmarty Mihály

Prof. Dr. Trócsányi László

Európai Parlament képviselője,
a Károli Gáspár Református
Egyetem rektorának beszéde
a konferencián

„Egyetemeink,
mint az alkotmányos
örökségünk alapkövei”

• Prof. Dr. Trócsányi László, Európa Parlamenti képviselő
a Károli Gáspár Református Egyetem rektora

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, mindenkit tisztelettel üdvözlök a Károli Gáspár Református Egyetemen!

Ahogy az előttem szóló Martonyi János mondta, a leglényegesebb dolgok már elhangzottak, így az utána következőre még inkább igaz ez a megállapítás. 2000-ben kerültem ki Martonyi János jóvoltából Belgiumba nagykövetként. És mit csinál egy nagykövet? Először is egy kört gyűjt maga köré. Én a **Belgiumi Magyar Professzorok Körét** alakítottam meg. Lámfalussy Sándort¹, Frühling Jánost², Deutsch Gyulát³ és még sok tudóst hívtam, mindegyik kiváló szakember, egyetemi ember és mindegyiknek frankofon felesége volt. Így azután nagyon jól érezték magukat, amikor eljöttek hozzám, mert magyarul lehetett beszélgetni. De miről beszélgettünk? Arról, hogy kik vagyunk, honnan jöttünk, hová tartunk. Alapkérdésekről, magyarul az önazonosságunkról beszélgettünk. Amit úgy is mondhatnánk, hogy kvázi alkotmányos önazonosságunkról, mert meg akartuk határozni, mi tart össze bennünket, melyek a mi közös élményeink. Amiben nyilván a történelem is szerepet játszik, így az *Aranybulla* is. Tehát van egy közös memoárunk.

De kell, hogy legyen egy közös projektünk is. Egyetemi embereknek mi a projektje? Hát maga az egyetem.

¹ **Bárá Lámfalussy Sándor** (Kapunvár, 1929. április 26. – Ottignies-Louvain-la-Neuve, 2015. május 9.) magyar származású, Belgiumban élt bankár, tőkepiaci szakértő, „az euró atyja”.

² **Frühling János** (Budapest, 1937. február 16. – Brüsszel, 2015. november 28.) belgiumi magyar orvos, onkológus, rákkutató, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja, a Belga Királyi Orvostudományi Akadémia örökös tiszteletbeli főtákkára.

³ **Deutsch Gyula** (Budapest, 1931. – Belgium, Woluwe-Saint-Lambert, 2011. február 5.) magyar-belga kísérleti mag- és részecskefizikus, professzor emeritus, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja.

Ezért választottam ma, hogy az egyetemekről fogok beszélni. Hogy alkotmányos önazonosságunknak miképp része a tudomány, az oktatás és maga az egyetem. Ha Magyarország földrajzi fekvését figyelembe vesszük, akkor nem mondhatjuk, hogy nagy tengereink vannak, nem mondhatjuk, hogy svájci hegyeink vannak, nem tudjuk azt mondani, hogy ásványi kincsekben hihetetlen gazdagok lennénk. De azt tudjuk mondani, hogy tudományos emberfőkben Magyarország jól teljesít. **A mi nemzeti kincsünk a kiművelt emberfők és talpraesett tehetségek. Az önazonosság egyik része, hogy fontosnak tartjuk a tudományt, fontosnak tartjuk az oktatást. Számunkra elsősorban a tudás kincse biztosította és biztosítja megmaradásunk, önazonosságunk és önállóságunk megőrzését.**

Ez a gyönyörű épület, ami a református Egyetemnek ad otthont, jól jelképezi, hogy a történelem és az oktatás, kultúránk átadása és átörökítése milyen szoros kapcsolatban állnak egymással. **Magyarország mindenkor büszke volt oktatási rendszerére, a magyar oktatók, kutatók és egyetemi hallgatók hozzájárultak és folyamatosan hozzájárulnak Európa szellemi gazdagságához, a világraszóló innovációkhoz. A tudás és a tudásban rejlő lehetőség jelenti a Kárpát-medence valódi erőforrását. Ez érték és erő, amely a történelem során számtalan alkalommal mutatta meg, hogy nemcsak a nemzet, hanem akár a világ sorsát is**

• Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter, Prof. Dr. Sulyok Tamás és
Prof. Dr. Martonyi János a konferencián

képes formálni, vagy előre lendíteni az atomfizika, a technológia, az orvoslás és még számos más területen. Úgy is fogalmazhatunk: szellemi örökségünk és kultúránk őrzése, valamint az új megismerése és felfedezése iránt egy egész életen át tartó és kitartó szorgalom, alázatos türelem és leleményesség, magyar sajátosság, nemzeti kincsünk. És bizony, ha a történelmen végig megyünk, a magyar tudósok komoly eredményt tudnak magukénak mondani. A biztonsági gyufától a golyóstollon vagy a helikopteren át egészen a koronavírus ellen vakcináig, vagy az atomreaktor kifejlesztéséig, sorolhatnám azokat a tudományos eredményeket, amelyeket magyar tudósok értek el.

Tehát azt kell mondani, hogy az egyetemeinknek nagy a felelőssége és szerepe a hazai oktatási rendszerben és tehetséggondozásban. Ne felejtjük el, hogy a magyar egyetemista fiatalok mindig vándoréletet éltek. Az első, mai értelemben vett egyetemek a középkori Európában jöttek létre. Ezek példáját követve Magyarországon több mint hatszázötven évvel ezelőtt alapították az első magyar egyetemet. V. Orbán pápa 1367. szeptember 1-én hagyta jóvá Nagy Lajos király oklevelét a pécsi egyetem megalapításáról. De a fiatal magyar egyetemisták már a középkortól kezdve járták Európát; Bologna, Párizs, Oxford, Krakó, Bécs, Prága, hogy csak a legfontosabb városokat említsem, ahová tanulni, tudásukat gyarapítani mentek. Később, különösen a reformációval egyidőben, Magyarországon is egyre-másra alakultak az egyházi kollégiumok, jogakadémiák és egyetemek.

1635-ben alapították Pesten a mai Eötvös Lóránd Tudományegyetem elődjét, Szegeden pedig az elmúlt esztendőben ünnepelték az egyetem megalapításának 440. évfordulóját. A különböző századok nehézségei között is a magyar fiatalok fáradtságot és pénzt nem kímélve járták Európa egyetemeit, így jutottak el Párizsba, Padovába, Heidelbergbe és más európai egyetemekre. Majd a megszerzett tudással, ismeretekkel igyekeztek hazajönni, és aktívan részt venni Magyarország felvirágoztatásában. A megismert kultúrák, nyelvek hatottak rájuk, mint ahogy ők is meg tudták ismertetni hazánkat külföldön.

Álláspontom szerint a tanítás és tanulás szabadsága, a kultúra megőrzése és átörökítése a magyar alkotmányos örökségnek az alapkövét képezi. A vita, az ellentétes álláspontok ütköztetése, mindenkor gyarapítóan hatott a tudományos életre. Évszázadokon keresztül fejlődött történelmi alkotmányunk, az oktatáshoz való jogot, a tanítás és a tanulás szabadságát, alapjognak tekintette mindenkor és ezt védelmezte is.

Engedjék meg, hogy néhány nevet is megemlítssek. Semmelweis Ignác a magyar orvostudomány nemzetközileg elismert tudósa volt. Eötvös Lóránd világhírű fizikus volt, Szent-Györgyi Albert Nobel díjas tudós a C-vitamint fedezte fel. Hosszasan lehetne sorolni a neveket, Magyarország mindezidáig 17 Nobel-díjast adott a világnak.

Azt is látni kell, hogy ez a szabadság, a magyar tudomány és oktatás szabadsága megtört a kommunizmus éveiben. Nem vitatom, hogy ekkor is voltak kiváló tudósaink, ekkor is voltak eredmények. De a vasfüggöny elzárta a magyar tudósoknak azt a lehetőségét, hogy külföldön megjelenítsék tudásukat. Elszigetelődtek a természetes európai közegtől és kapcsolatrendszertől, nehéz volt külföldre jutni, nehéz volt külföldi projekteken részt venni. Mi, akik ehhez a generációhoz tartozunk, tudjuk, hogy mit jelent a vasfüggöny mögötti élet, oktatói élet, esetleg milyen kompromisszumokat kellett megkötni ebben az időszakban. Ettől a világtól hál' Istennek a rendszerváltozáskor el tudtunk búcsúzni.

Nagy reményeket ápolunk és nagy reményekkel vágtunk neki az európai integrációs útnak. Biztosak voltunk abban, hogy egyetemeink annak abszolút nyertesei lesznek. Jómagam előtt is megnyíltak az európai lehetőségek, ösztöndíjas lehettem Rómában majd Belgiumban. Számos magyar kutató, oktató előtt megnyílt a világ és ennek köszönhetően, az egyetemi tudományos élet meg tudott újulni. Közös képzések, oktatók cseréje tette lehetővé, hogy komoly színvonalú oktatás és kutatás indulhasson különböző európai egyetemek között. Ezekben a kapcsolatokban megtanultuk, hogyan építhetünk egymásra, és tudásunkkal már mi is gyarapítani tudjuk a közös sikereket.

• Lotz Károly freskója a Károlyi-Csekonics-palota báltermének mennyezetén /fotó: Baranyi Attila/

Csak néhány személyes élményemet hadd mondjam el. A Szegedi Tudományegyetemen, ahol több mint harminc évig dolgozhattam kollégáimmal, a rendszerváltozásnak köszönhetően például egy komoly frankofon, francia nyelvű mesterképzést indítottunk el. Először a Párizs-Nanterre-i Egyetemmel, majd a Jean Moulin Lyon 3 Egyetemmel, jelenleg pedig a Lille-i Sciances Po-val dolgozunk közösen. Ma már francia nemzetiségű hallgatók kapnak Szegeden diplomát.

Tehát megindult egy élet a rendszerváltozás után, és azt is látni kell, hogy az együttműködésekhez nagyon nagy segítséget nyújtottak az Erasmus programok. Ha a Covid előtti évet veszem figyelembe, Magyarországról 4893 egyetemi hallgató részesült Erasmus ösztöndíjban egy év alatt.

Amikor Európáról beszélünk, hogyan tudom megvilágítani a hallgatók előtt, hogy mi Európa értéke? Természetesen vannak vitarendezési szabályok, de azokat nehezen érti meg egy hallgató. Azt azonban mindenki megérti, hogy ha beülök a kocsiba, el tudok menni Párizsig úgy, hogy nem állít meg senki a határon. Azt is megérti egy fiatal, hogy ha kap Erasmus ösztöndíjat, el tud menni hat hónapra külföldre. Ezek kézzelfogható eredmények, amelyek közel tudják hozni Európát a fiatal generációkhoz, és amelyek nagyon fontosak a fiatalok számára.

Most egy kicsit aktuálisabb leszek, mert Magyarország a közelmúltban egy modellváltást hajtott végre az egyetemek igazgatását illetően, a versenyképesség érdekében. E célból a Kormány nagyobb mozgásteret és autonómiát kívánt biztosítani az egyetemek számára. **A felsőoktatási reform és az egyetemi autonómia megerősítése, a hallgatók lehetőségeinek bővítése és versenyképességének növelése irányába tett lépések.** Az egyetemek legfelsőbb, belső döntési fórumai támogatták a modellváltást, és a kételkedők is már pozitívan üdvözölték az új működési modellt. A kuratóriumba delegált személyek, így például jómagam is a Szegedi Tudományegyetemen, nem kívánjuk az egyetemi autonómiát korlátozni. Eszünkbe se jut! A feladatunk, hogy az intézményi stratégia kialakításához tudjunk segítséget nyújtani.

A kurátorok feladata, hogy szakmai tudásukkal, vezetői tapasztalatukkal, kapcsolatrendszerükkel segítsék az egyetemet, az intézményi autonómia 100 százalékos tiszteletben tartása mellett.

Ezt követően villámesapásként érte az egyetemeket, hogy az Európai Unió politikusai felfüggesztették a modellváltó intézmények hallgatói és oktatói számára az Erasmus források folyósítását. Ugyancsak befagyasztották a magyar kutatók részvételét az uniós Horizont programokban. Nyertes pályázatokat lehetetlenített el ez a döntés. A magyar egyetemek számára ez a döntés elfogadhatatlan és érthetetlen. Az egyetemek nem kezelői sem az Erasmus forrásoknak, sem a Horizont programokban folyósított támogatásoknak. Ezeket a forrásokat független központi ügynökségek kezelik, a támogatási megállapodásokban lefektetett szigorú szabályok szerint. Az Európai Unió döntése tehát olyanokat büntet, akiknek nincs ráhatásuk az uniós pénzek tényleges felhasználására. Pestiesen mondván az 'Unió lábba lövi magát' és magyarázkodnia kell a magyar egyetemi hallgatók, oktatók és kutatók előtt.

A döntést a magyar felsőoktatási intézmények szintisztán politikai jellegűnek tartják. Csálódta az európai döntéshozókban, akik számára a kultúra és az oktatás ma mást jelent, mint annak idején ezt a vasfüggöny mögül gondoltuk és hittük.

És való igaz, hogy nagyon nagy hatása van ezeknek a döntéseknek az egyetemre, gondoljunk a rankingekre, gondoljunk arra, hány külföldi érkezik Magyarországra. Tehát ezek a döntések nagyon negatívan hatnak az egyetemi életre. Mind az oktatókra, akik kutatók és nem projekteken akarnak részt venni, mind pedig a hallgatókra, akiknek a számára magyarázkodni kell. Nagyon bízom abban, hogy inkább előbb, mint utóbb, ebben megállapodás születik.

Végezetül néhány szó arról, hogy mint európai parlamenti képviselő tanúja vagyok annak a mélyülő szakadéknak, amely a szerződések és az európai politika mindennapjai között húzódik. A tagállamok egyenjogúsága egy szép elv, azonban az élet és a valóság ténylegesen mást mutat. **Az Európai Bizottság diszkrecionális alapon hoz döntést, hogy mely országgal szemben kíván jogi eszközöket alkalmazni az uniós jog állítólagos megsértése miatt.** Így aztán hiába hivatkozik egy ország arra, hogy az övéhez hasonló megoldásokat alkalmaznak más országokban is, az uniós intézmények sokszor politikai szempontok alapján hoznak döntést. **Így nem beszélhetünk a tagállamok egyenjogúságáról, noha az papíron, a szerződésekben megvan.** Az objektív és absztrakt szabályokon alapuló jog és az alkalmazásukra évszázadokon keresztül kifejlődött jogi kultúra, amelynek ékes bizonyítéka a 800 éves *Aranybulla*, értetlenül áll az ilyen európai eljárások előtt. **Köszönöm megtisztelő figyelmüket!**

Életút

Trócsányi László magyar jogtudós, ügyvéd, diplomata, egyetemi tanár, az Európai Parlament képviselője, a Károli Gáspár Református Egyetem rektora. Kutatási területe az összehasonlító alkotmányjog, a közjogi bíráskodás, a közjogi (közigazgatási) bíráskodás és az európai-közjog, ezen belül a nemzeti alkotmányjog és az európai integráció kérdése. 2000–2004 között Magyarország brüsszeli nagykövete volt, 2007-ben az Alkotmánybíróság tagjává választották. Tisztségét 2010-ig töltötte be, amikor kinevezték Magyarország párizsi nagykövetévé. A harmadik és negyedik Orbán-kormányban 2014–2019. június 30-ig igazságügyi miniszter. 2019-től az Európai Parlament képviselője a Fidesz színeiben. 2020 óta a Magyar Jogász Egylet elnöke. 2021 óta a Szegedi Tudományegyetemért Alapítvány kuratóriumának tagja. Több könyv és százötven tudományos publikáció szerzője vagy társszerzője. Munkáit elsősorban magyar, francia, német és angol nyelven adja közre. Díjai és elismerései közül néhány: Akadémiai Pálmák Rend (1998), II. Lipót-rend főtiszti kereszt (2002), Pro Universitate (2005, SZTE), Eötvös Károly-díj (2005), Csongrád megye díszpolgára (2018), a Lengyel Köztársaság Érdemrendjének lovagi fokozata (2018), a Libanoni Köztársaság Nemzeti Cédrus Rendjének parancsnoki fokozata (2019).

Prof. Dr. László Trócsányi

Speech at the Conference delivered by the Rector of the Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary, Member of the European Parliament

“Hungarian Universities as the Cornerstones of our Constitutional Heritage”

Dear Ladies and Gentlemen, I welcome you all to the Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary!

As indicated by Mr. János Martonyi ahead of his presentation, the most important points have already been made, and this is even more true of the speaker to follow him. In the year 2000 I was nominated Hungarian Ambassador to Belgium, courtesy of Mr. János Martonyi. And what does an Ambassador do? The first task is to assemble a circle of associates. I myself established the **Circle of Hungarian Professors in Belgium**. I invited Alexandre Lamfalussy¹, JánosFrühling², GyulaDeutsch³ and many other scholars to become members,

all of them eminent professionals and academics with francophone wives. They were very comfortable coming to see me because we could converse in Hungarian. What did we talk about? About who we are, where we come from and where we are heading. In our quest to define what holds us together and what our common experiences are, we touched upon the fundamentals of what could be described as our quasi-constitutional identity. History, including the *Golden Bull*, plays an obvious role in this. As such, we share a common memory; however, we are also in need of a common project. And what project do university people pursue? Well, the university itself.

That is why I have chosen to talk about universities in my contribution today – how science, education and the university itself form part of our constitutional identity. Looking at Hungary’s geographical location, one cannot say that we have great seas, Swiss mountains or abundant mineral resources. What we can say, however, is that Hungary has done well in terms of scholarly talent. **Educated people and resourceful intellects are our national treasure. Valuing science and education is integral to our identity. For us, it is primarily the treasure of knowledge that has ensured and continues to ensure our survival, identity and sovereignty.**

¹ **Alexandre, Baron Lamfalussy** (Lámfalussy Sándor, 26 April 1929, Kapuvár – 9 May 2015, Ottignies-Louvain-la-Neuve), Hungarian-born banker and stock market expert, known as the “father of the euro” who spent his life in Belgium.

² **János Frühling** (16 February 1937, Budapest – 28 November 2015, Brussels), Hungarian-Belgian physician, oncologist, cancer researcher, external member of the Hungarian Academy of Sciences and Honorary Secretary-General of the Belgian Royal Academy of Medicine.

This magnificent building, home to the University of the Reformed Church, is a symbol of the close link between history and education, the intergenerational transmission of our culture. **Hungary has always been proud of its education system; Hungarian teachers, researchers and students have contributed and continue to contribute to Europe’s intellectual prosperity and world-leading innovations. Knowledge and the potential carried by it are the true resource of the Carpathian Basin.** It is a value and a force that has shown its ability to shape and advance the destiny of not only the nation but also of the entire world on countless occasions throughout history, be it the realm of nuclear physics, technology, medicine and many others. We could also say that the preservation of our intellectual heritage and culture, along with life-long and persistent diligence, humble patience and ingenuity towards discovering and getting to know the novel, are a distinctively Hungarian feature and a national endowment. Indeed, a stroll through history confirms the great record of Hungarian scientists. From the safety match to the ball-point pen or the helicopter, from a vaccine against coronavirus to the nuclear reactor, I could list Hungarian scientific results at length.

Therefore, it can be said that our universities carry a great responsibility and have a role

to play in the domestic education system and in talent management. Let us not forget that young Hungarian university students have always been itinerant. The first universities in the modern sense of the word were established in medieval Europe. Following in their footsteps, the first university in Hungary was founded over six hundred and fifty years ago. On 1 September 1367, Pope Urban V approved King Louis the Great’s charter establishing the University of Pécs. But Hungarian university students had been travelling around Europe since the Middle Ages – to Bologna, Paris, Oxford, Cracow, Vienna and Prague, to name the most important cities only, where they went to study and improve their knowledge. In 1635 the predecessor of today’s Eötvös Loránd University was founded in Pest, and the University of Szeged celebrated the 440th anniversary of its establishment in 2021.

Even during periods of hardship throughout the centuries, young Hungarians spent a great deal of time and money frequenting universities across Europe, making their way to Paris, Padua, Heidelberg and other European institutions. Then, with the knowledge and skills they acquired, they did their best to return home and actively contribute to Hungary’s flourishing. Just as they themselves had the opportunity to promote the country abroad, they were influenced by the cultures and languages they were exposed to.

Responsibility and role of the universities in education and talent management.

³ **Gyula Deutsch** (1931, Budapest – 5 February 2011, Woluwe-Saint-Lambert, Belgium), Hungarian-Belgian nuclear and particle physicist, professor emeritus and external member of the Hungarian Academy of Sciences.

In my view, the freedom to teach and learn, as well as the preservation and transmission of culture, are the cornerstones of Hungarian constitutional heritage. Debate – the clash of opposing views – has always enriched academic life. Having evolved over the centuries, our historic constitution has invariably considered the right to education and the freedom to teach and learn as a fundamental right and, as such, has protected it.

Allow me to mention a few names at this point. Ignác Semmelweis was an internationally renowned scientist in Hungarian medicine; Loránd Eötvös was a world-famous physicist; and Albert Szent-Györgyi was a Nobel Prize-winning biochemist who discovered vitamin C – and the list goes on. So far, Hungary has given the world seventeen Nobel Prize laureates.

It must also be seen that this liberty – the freedom of Hungarian science and education – was broken during the years of communism. I do not dispute that we had excellent scientists and achievements in that period too; however, the Iron Curtain prevented Hungarian scholars from publishing their knowledge abroad. Isolated from their natural European environment and connections, going abroad or participating in foreign projects was a struggle. It was a difficult time. Those of us who belong to that generation know what

life behind the Iron Curtain was like, what it meant to teach at a university and what compromises might have been necessary to make during that period. Thankfully, we were able to bid this world farewell at the time of regime change.

We embarked on the journey towards European integration with high hopes, convinced that our universities would be its absolute winners. European opportunities also opened up for me, in the form of scholarships in Rome and then in Belgium. Many Hungarian researchers and academics gained access to the global stage, enabling academic life at universities to renew itself. Joint educational programmes and exchanges of lecturers made it possible to launch high-quality teaching and research cooperation between various European universities. Through these links, we have learned how to build on each other's strengths while contributing our knowledge to the common success.

Allow me share some personal recollections. The regime change enabled us to launch a high-level, French-language master's programme at the University of Szeged, where I worked with my colleagues for over thirty years. We worked first with Paris Nanterre University, then with the Jean Moulin University Lyon 3, and now with Sciences Po Lille. Today, French students are graduating in Szeged.

In conclusion, university life experienced an upsurge after the political changes, and it should also be noted that Erasmus programmes have been very helpful for cooperation. If I take the year before Covid, 4893 Hungarian students received an Erasmus grant in a single year. Almost five thousand is no small number. When we talk about Europe, how can I explain its value to my students? There are, of course, rules for settling disputes, but these are hard for a student to comprehend. However, everyone understands that if I get in the car, I can drive all the way to Paris without being stopped at the border. Young people also understand that if they get an Erasmus grant, they can go abroad for six months. These are tangible achievements that bring Europe closer to young people and are highly important to them.

I will now turn to a somewhat timelier topic. Hungary has recently adopted a new model in the management of universities in the interest of increasing competitiveness. To this end, the Government sought to provide universities with greater room for manoeuvre and autonomy. Higher education reform and the strengthening of university autonomy are steps towards enhancing students' opportunities and competitiveness. The model change was approved by universities' highest internal decision-making forums and even sceptics have welcomed the new model of operation.

Those of us on universities' Boards of Trustees, including myself at the University of Szeged, do not wish to limit university autonomy. We would not even dream of doing so! Our task is to help shape the institutional strategy. Trustees are tasked with assisting the university with their professional know-how, management experience and network of contacts, while respecting institutional autonomy to the full.

After the transition, universities were struck by EU politicians' decision to suspend Erasmus funding for students and lecturers at the model-switching institutions. Participation of Hungarian researchers in Horizon Europe programmes was also put on hold, and winning applications were overturned. As far as Hungarian universities are concerned, this decision is unacceptable and incomprehensible. Universities manage neither Erasmus funds nor grants disbursed under Horizon Europe programmes. The European Union's decision is therefore a punishment for those who have no control over the actual use of EU funding. In other words, the EU is "shooting itself in the foot" and owes an explanation to Hungarian university students, teachers and researchers. The decision is seen by Hungarian higher education institutions as purely political. They are disappointed with European decision makers, for whom culture and education today mean something different from what we thought and believed behind the Iron Curtain.

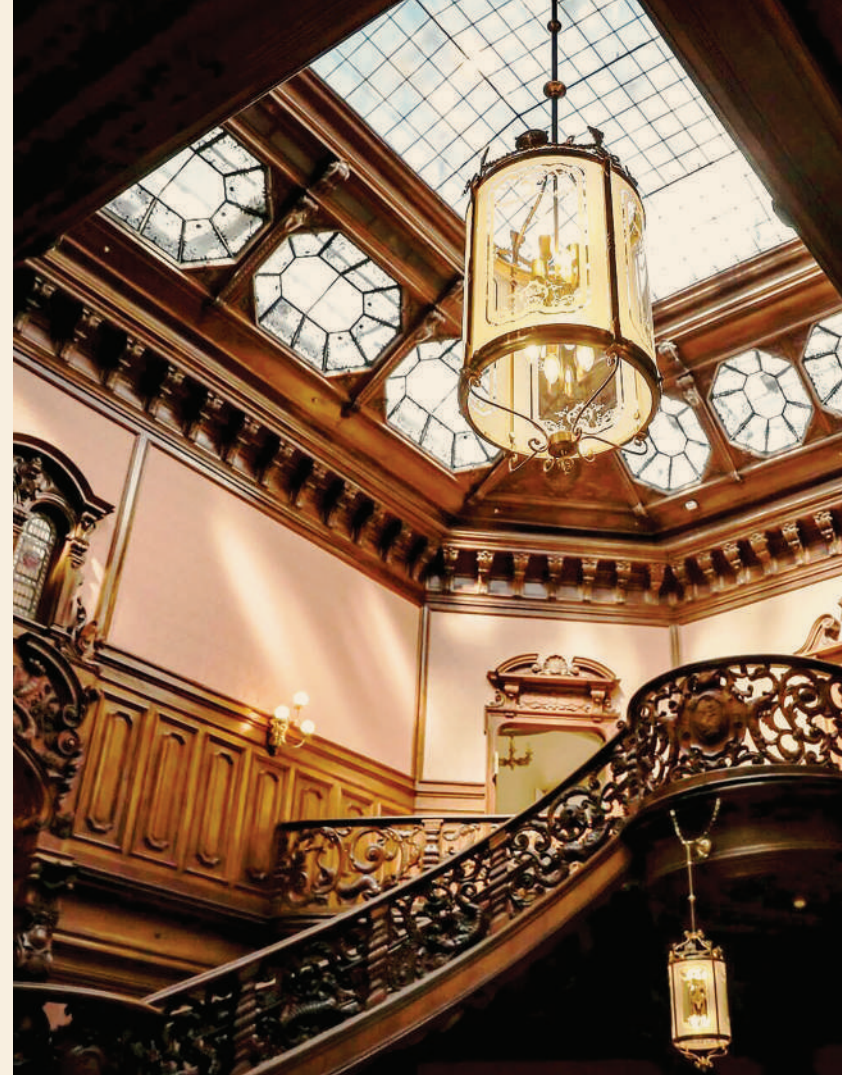
Whether we think about rankings or the number of foreigners coming to Hungary, the severe impact of these decisions on universities is indisputable. In sum, these decisions have a highly negative effect on university life, for both lecturers, who as researchers do not want to be involved in projects, and for students demanding an explanation. I am very hopeful that an agreement on this issue will be reached sooner rather than later.

Finally, a few words on the widening gap between the treaties and day-to-day European politics that I have witnessed as an MEP. The equality of Member States is a fine principle, but life and reality show otherwise. **The European Commission decides on which country it wishes to take legal action against for alleged breaches of EU law on a discretionary basis. So, even if a country claims that similar solutions are applied in other countries, EU institutions often arrive at decisions on political grounds. In conclusion, we cannot talk about equality between Member States, even though it exists on paper in the treaties.** The law, rooted in objective and abstract rules, along with a legal culture for their application that has evolved over centuries – of which the 800-year-old *Golden Bull* is a clear testimony – is perplexed by such European procedures.

Thank you for your kind attention!

Biography

Dr. László Trócsányi is a Hungarian legal scholar, lawyer, diplomat and university professor. He is currently Member of the European Parliament and Rector of the Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary. His research interests include comparative constitutional law, public law adjudication, public (administrative) adjudication and European public law, including national constitutional law and European integration. Between 2000 and 2004, he served as Hungarian Ambassador to Belgium. In 2007 he was elected Member of the Constitutional Court, a position he held until being appointed Hungarian Ambassador to France in 2010. Under the third and fourth Orbán Governments, he served as Minister of Justice between 2004 and 30 June 2019. Since 2019, he has been an MEP representing the Fidesz party. Starting from the following year, he also became President of the Hungarian Lawyers' Association. Since 2021, he has served on the Board of Trustees of the Foundation for the University of Szeged. Dr. Trócsányi is the author or co-author of several books and some 150 scientific papers, published largely in Hungarian, French, German and English. His awards and honours include the Order of Academic Palms (1998), the Grand Officer's Cross of the Order of Leopold II (2002), the Pro Universitate Prize (University of Szeged, 2005), the Eötvös Károly Prize (2005), Honorary Citizen of Csongrád County (2018), Knight of the Order of Merit of the Republic of Poland (2018) and Commander of the National Order of the Cedar of the Republic of Lebanon (2019).

• Inside the Károlyi-Csekonics Palace, building of the Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary
(photo: Gábor Szabó)

Fodor István

az Ericsson Magyarország
korábbi elnök-vezérigazgatója,
a Magyarország Barátai Alapítvány
Kuratóriumi tagjának konferencián
elhangzott beszéde

„Magyarország barátai”

• Fodor István, a MOBA Kuratórium tagja

• **Hölgyek és Urak tisztelettel köszöntök mindenkit!**

Kedves Vendégeink, a címben nem véletlenül kisbetű a második szó. Remélem a végére ki fog derülni, hogy miért. Az elhangzott négy fajsúlyos, tudományos szintű előadás alapján, értelemszerűen számos kérdés feltolul mindannyiunkban. Bennem is. Költői jelleggel formálok néhány kérdést, kérem Önök is próbálják megadni a választ magukban, én is megpróbálom a magam részéről. A kérdések közvetlenül, vagy közvetve kapcsolódnak a mai előadásokhoz és a Magyarország Barátai Alapítvány működéséhez.

• **Kezdjük az első kérdéssel: elvárható-e, hogy Brüsszel, az Aranybulla 800 éves jogtörténeti szerepével méltó módon foglalkozzon?**

Elvárni elvárható, de még remélni is sajnos felesleges. Pedig az elhangzott előadásokban bőven található indok arra, hogy az európai jelentőségű jubileummal foglalkozzanak. Valószínűleg nem ez lett volna az első és egyedüli ilyen jellegű megemlékezés Európában. Vagy ez indokolatlan kérés, elvárás lenne?

A második kérdés: ma már elhangzott utalás arra, hogy baj van Európával. Mi lehet az egyik legnagyobb baj?

Az elmúlt két évtized alatt az értékközösség, legalábbis az irányítás szintjén – érdekközösséggé vált.

Ennek az átalakulásnak gyakori jelensége, hogy az adminisztráció jelentős része az érdekek és befolyások eszköze lett. A nemzeti érdekek közösségét, más eszmerendszerek írják felül. Pedig Európa sokkal szélesebb, mint pusztán az Európai Uniót alkotó országok összessége. Ahogy Olli Rehn az Európai Bizottság korábbi gazdasági és pénzügyekért felelős biztosa mondta: lényegét tekintve, az értékek hozzák létre Európa határait. Ahogy az alapító atyák eredetileg elgondolták, a nemzeti érdekérvényesítés és az európai egység gondolata egyszerre tud megjelenni, a hagyományos értékekkel egyetemben.

Napjainkban gazdasági érdekszférák érvényesítik akarataikat, miközben Európa politikai és gazdasági ereje csökken, globális szerepe folyamatosan leértékelődik. A környezetében zajló eseményekben nem tud döntő szereplőként részt venni. Csökkenő teljesítmény, gyengülő gazdaság, romló versenyképesség jellemzi. Sajnos ezeknek a folyamatoknak a ritmusa gyorsabb, mint a demokratikus választásokon megjelenő reakciók erőssége és hatása. Ezekkel a kérdésekkel egyébként egyre több szakember foglalkozik nemzetközi szinten.

A harmadik kérdés: hova tegyük azt a kijelentést, amely minap a BBC HARDtalk-ban¹ Magyarország külgazdasági és külügyminiszterével, Szijjártó Péterrel folytatott beszélgetés vége fele a riporter részéről elhangzott: „a NATO és EU számos tagállamának elege van Magyarországból.”

Mit lehet kezdeni egy ilyen kijelentéssel? Lehet-e ezt komolyan venni? Volt szerencsém aktívan közreműködni és sok éven át hozzájárulni Magyarország európai uniós csatlakozási folyamataihoz. Emlékszem sokszor felmerült a kérdés, miként változik majd meg az élet, ha Magyarország az Unió része lesz. Akkor sem győztem hangsúlyozni, hogy Magyarország ezer éve Európa része. Itt élünk Európa közepén és már az őseink is Európa érdekeit szolgálták. Ám meg kell mondjam, ha valaki akkor a jelenlegi helyzetet jövendölte volna meg, nem hittem volna el. Tagságunk első évtizedében az Uniót közvetlenül, a tudománypolitika területén, személyesen szolgáltam. Már akkor érezhető volt a kelet-nyugat közti eltérő kettős mérce, ami számomra elgondolkodtató volt. Közben, egy évtized alatt, lényegében eltűnt a kétsebességű Európa-jelenség, hisz a gazdaság fejlődésbeli különbségei kezdenek kiegyenlítődni. De a kettős mérce variálódott és politikai szinten erősödött.

Visszatérve a HARDtalk-ra, az mégsem hihehető, hogy a nyugati társadalmak mindegyikének elege lenne Magyarországból... Elemezve a jelenlegi ország-specifikus viszonyokat, Brüsszelnek a legtöbb – általuk soha ki nem mondott – baja Magyarországgal, a kétharmaddal lehet, vagy van. Zárójelben jegyzem meg, hogy ehhez az ellenzék gyengesége is hozzájárul. Alaptalan és igazságtalan vádak, kritikák sora az, amivel a magyaroknak szembe kell nézni 2010 óta.

¹ Az interjú 2023. április 18.-án hangzott el, riporter: Stephen Sackur volt, az idézet kijelentés 20 perc 15 másodpercnél: <https://www.facebook.com/watch/?v=790069862147395>

Amint azt Vizi elnök úr is elmondta kiváló előadásában, a Magyarország Barátai Alapítvány létrehozásával, a hazánkat ért igaztalan támadásokkal, vádakkal, álhírekkel szemben szándékozunk egységbe vonni a világ magyarságát, hogy igazságot és elismerést szerezzünk Magyarországnak és magyarságunknak!

Negyedik kérdés: van-e annak realitása, hogy Magyarország barátai segítségével, javuljon Magyarország és a magyarok imázsa a világban? Másképp fogalmazva, lehet-e a világ domináns médiumait valamilyen mértékben megszeliíteni?

Valóban nehéz, de nem reménytelen feladat és ebben az ügyben a legkisebb siker is többszörös értékű.

Ahogy említettem, az egyoldalú és manipulatív cikkek nyomán az Alapítványunk azzal a céllal született, hogy hiteles tájékoztatást nyújtson és korrekt imázst alakítson ki Magyarországról, ezzel is ellensúlyozva az igaztalan és lejárató cikkeket. Tagjainkat olyan, a világban élő magyarokból választottuk, akik a gazdasági és kulturális életben véleményvezérek, kulcsemberek. Az Alapítvány közösség-szervezési munkája során „municipi-óval” hiteles információval kívánjuk ellátni Magyarország barátait a magyarok nemzetközi sikereiről, hogy amikor a helyi sajtóban a Magyarországról szóló hírekkel találkozunk, vagy baráti társaságukban konfrontálódnak azokkal, válaszaikat biztos alapokra tudják építeni.

Ezen kívül célunk a magyarul nem értő közönség tájékoztatása is. Hiánypótló jelleggel létrehoztuk az angol nyelvű *Hungary Today* hírportált, amely gyakorlatilag az alakulásától fogva piacvezető. Német nyelvű testvér- lapja az *Ungarn Heute* hamar felnőtt a feladathoz, és lett a németajkú társadalom fontos hírforrása Magyarországon és a határokon túl egyaránt. A Magyarország Barátai Alapítvány két legsikeresebb kommunikációs csatornája széleskörű, naprakész, következetes és objektív tájékoztatást ad Magyarországról, valamint a Kárpát-medencében és a nagyvilágban élő magyar közösségekről. A hírportálok főszerkesztője Dr. Deme Dániel, aki moderálja a mai napot.

Összességében az Alapítvány különböző csatornáin és social média felületein, több mint egymillió embert érünk el. Mozgalmunkban, vagy tevékenységünk során a hírportálok mellett konferenciákat szervezünk. Idén lesz a kilencedik Magyarország Barátai Konferencia, és ahogy minden évben, 150–200 tagunk vesz majd részt.

Az igazsághoz tartozik, hogy a magyarellen- es, hivatalos, előítéletekkel teli küzdelemben nem vagyunk könnyű helyzetben. Nehéz tartós korrekciókat elérni.

Ötödik kérdés: mi ennek a küzdelemnek az oka? A tények mellőzése. Ez az egyszerű és rövid válasz. Ahogy ma már elhangzott, a tények nem nagyon számítanak. Ha az alaptalan állításokat tényekkel cáfoljuk, a korrekciókat az adott média nem közli. Tényekkel nem foglalkoznak. Ezért szerveztük meg több alkalommal a *Hungary at First 'site'* elnevezésű nemzetközi újságíró konferenciánkat, 2017-től szintén évente –, a pandémia óta online formában. Ellenséges újságírókat hívunk meg és próbálunk nekik hiteles információkat szállítani, megosztani Magyarországról. Nagyon érdekes tapasztalat lehet, amikor egy Magyarországra meghívott, ellenséges újságíró szembesül a valósággal és a tényekkel. Ezeken az évente megrendezett kétnapos eseményeken jelentősegteljes párbeszéd zajlik. Többen másképp mennek vissza országukba, mint ahogy ideérkeztek.

Egy rövid kérdés: milyen az élet Magyarországon?

Sokan ülnek itt, akik meg tudják adni a pontos választ. Számomra beszédes az is, hogy az elmúlt években nagyon sok magyar család hazatelepült és még többen – európai családok –, áttelepültek Magyarországra.

A '90-es évek előtt külföldre menekült és a régebbi történelmi családok is nagy létszámban jönnek vissza, többségük korábbi kapcsolataik alapján a Magyarország Barátai Alapítvány tagja. Megszervezték a maguk társaságát, sajátos szóhasználattal a „*Vissziden- sek*” csoportját, akikkel Alapítványunk számtalan programban együttműködik. Ha valaki kíváncsi, kérdezze meg őket, hogy milyen az élet Magyarországon!

• Hungary at First 'site' konferencia

- A Magyarországra visszatérőkről szól a Visszidensek-sorozat három portrékötete, amely a Magyarország Barátai Alapítvány kiadásában jelent meg.

Utolsó előtti kérdés: a Magyarország Barátai Alapítvány miért érezte szükségét, hogy kiadja az Aranybulla kötetét?

Amikor a „*Magyarságunk Decretuma – 800 éves az Aranybulla*” című kötet megjelentése mellett döntöttünk, az is vezérelt bennünket, hogy a magyarság ezer éves történelméből fontos részeket megmutassunk külföldi tagjainknak.

Ezért lett a kötet kétnyelvű. Az *Aranybulla* keletkezéstörténetén, tartalmán, eredeti latin szövegén és annak különböző magyar fordításain túl, szerettük volna bemutatni hatását az utókorra.

Történelmi hitelességgel, de közérthetően és olvasmányosan, bőséges képanyaggal átvéve az olvasót az évszázadokon.

Összhangban az Alapítvány küldetésével, azért készült a kétnyelvű kiadvány, hogy tagságunk a világban mondja el, hirdesse környezetében ezt a 800 éves jogtörténeti eseményt, nemzetünk büszkeségét.

Utolsó kérdés: vannak-e Magyarországnak barátai?

Egyéni szinten felmérhetetlenül sok barát lehet, ilyen például a mi társaságunk is. De országok szintjén már más a helyzet.

Országok közötti barátság létezhet a társadalmakban vagy a hivatalos, politikai, hatalmi szférában. Nem törvényszerű, hogy ez a két csoport, hasonló vagy azonos legyen. Vannak őszinte, nyílt barátságok, vannak kimondatlan barátságok, a többi semleges, vagy ellenséges.

A jelen nemzetközi viharos időkben, izgalmas tanulmány lenne az elmúlt két évtizedre visszatekintve, időhöz kötötten megnevezni azokat az országokat, akik Magyarország barátai. Véleményem szerint mostanra növekszik azon országoknak a száma, akiknél a szimpátia egyre nyíltabb barátsággá válik.

A diplomáciai testület jelenlévő tagjaihoz fordulnék, excellenciás Hölgyeim és Uraim, engedjék meg, hogy megkérjem Önöket, segítsék növelni Magyarország barátainak a számát! Akár eszközként felhasználva az *Aranybulla* kötetet, ami egyébként letölthető az Alapítvány honlapjáról.

(https://friendsofhungary.hu/Media/Default/dokumentumok/Magyarsagunk%20Decretuma_teljes_konyv.pdf)

Remélve segítségük sikerét és megköszönve az Önök figyelmét, köszönöm szépen!

Életút

Fodor István a Széll Kálmán Alapítvány társalapítója, Széchenyi-díjas, Puskás Tivadar- és Gábor Dénes-díjas villamosmérnök, 1991-ben az Ericsson Magyarország cégének alapítója, 2002-ig vezérigazgatója, majd 2008-ig elnöke. 1998–2000 között az IEEE mérnöki világszervezet magyarországi szekciójának elnöke.

1998-ban a Magyar Európai Üzleti Tanács (HEBC) egyik alapítója, majd elnöke. 2004-2007 között az EU Kutatási Tanácsadó Testületének tagja.

Tagja volt a Sólyom László köztársasági elnök által felkért négytagú Bölcsék Tanácsának.

Az ELTE, majd a SOTE gazdasági tanácsának tagja, elnöke. 2010-től 2012 októberéig a Budapest Városüzemeltetési Központ igazgatóságának elnöke. 2016-2020 között a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Konzisztóriumának elnöke. 1998-ban az „Év menedzsere”, Óbuda Díszpolgára, a Magyar Érdemrend Középkeresztje és a Magyar Érdemrend Középkeresztje a Csillaggal érdemrend kitüntetettje.

István Fodor

Speech at the Conference delivered by the former President and CEO of Ericsson Hungary, Member of the Board of Trustees of the Friends of Hungary Foundation

“The friends of Hungary”

Ladies and Gentlemen, I respectfully welcome you all!

Dear Guests, the first word in the title is in lower case with a reason, which I hope will become clear by the end of my speech.

The four lectures we have heard were all of a very high academic standard and will naturally raise a number of questions in all of us, including myself. In the following, I will formulate a few questions theoretically or rhetorically, and I would like ask you to try to find the answers within yourselves as I will attempt to do myself. The questions are directly or indirectly related to today's presentations and the work of the **Friends of Hungary Foundation**.

Let's begin with the first question: can we reasonably expect Brussels to deal with the 800-year-old role of the Golden Bull in legal history in an adequate way?

While this could certainly be expected, unfortunately even vesting hope in this would be futile. The lectures that have been delivered contain ample reason to focus on this jubilee of European significance. In all likelihood, it would not have been the first and only commemoration of its kind in Europe. Or would this be an unreasonably request and expectation?

The second question: there has already been reference today to Europe being in trouble. What could be one of the greatest problems?

Over the last two decades, the community of values, at the level of governance at least, has become a community of interests. A common phenomenon of this transformation is that the European administration has largely turned into a tool for the assertion of interests and influences. The community of national interests is overridden by other ideologies. However, Europe is so much more than merely the countries that make up the European Union. As Olli Rehn, former European Commissioner for Economic and Monetary Affairs said: in essence, Europe's boundaries are set by values.

As expressed by the Founding Fathers of the European Union, it is possible to express the idea of national self-interest and European unity together with traditional values.

Today, economic interests are putting their will across, while Europe's political and economic power is diminishing and the continent's global role is in steady decline. Characterized by weakening performance, a plummeting economy and declining competitiveness, it has lost the ability to decisively influence events occurring in its surroundings. Unfortunately, the impacts of these processes are faster than the strength and effect of reactions expressed at democratic elections. These issues are increasingly being addressed by experts at international level.

The third question: what should we make of the statement made at the end of a conversation with Hungarian Minister of Foreign Affairs and Trade in a recent conversation on BBC HARDtalk¹: “many Member States of NATO and the EU are fed up with Hungary”?

How can we relate to such a statement? Can it even be taken seriously? I had the privilege of being actively involved in contributing to Hungary's EU accession process for many years. I can recall that a question was often raised: how will life change once Hungary becomes part of the EU?

At that time, I invariably stressed that Hungary has been part of Europe for a thousand years, we live here in the heart of Europe, and even our ancestors served the continent's interests. Even so, I must say that if someone had predicted the current situation at that time, I would not have believed it. In the first decade of our membership, I served the EU personally, working in the field of science policy. Then already, I found the noticeable double standards between East and West thought-provoking. Meanwhile, in the space of a decade, the phenomenon of a multi-speed Europe has essentially disappeared as the differences in economic development are beginning to level out. However, double standards have adapted and gained strength at political level.

Coming back to HARDtalk, we cannot suppose that all Western societies are fed up with Hungary... Analyzing the current country-specific conditions, Brussels' greatest – although invariably unspoken – problem with Hungary is supposedly the government's two-thirds majority. I note in parentheses that the weakness of the opposition contributes to this. Hungarians have had to face a series of unfounded and unfair accusations and criticisms since 2010. As Chairman Mr. Vizi said in his speech, the establishment of the *Friends of Hungary Foundation* was an attempt to unite Hungarians across the world

Hungary has been part of Europe for a thousand years.

¹ Stephen Sackur's interview was aired on 18 April 2023. The cited statement is made at 20'15": <https://www.facebook.com/watch/?v=790069862147395>

against unfair attacks, accusations and fake news targeting our country, with the aim of bringing justice and recognition to Hungary and our Hungarianness.

Fourth question: it is realistic to expect the improvement of the image of Hungary and the Hungarians through the work of the “friends of Hungary”? In other words, can the world’s dominant media outlet be tamed to some extent?

This task is indeed a difficult, but certainly not a hopeless one; even the most minuscule success in this matter carries multiple values.

As I have already mentioned, our Foundation was created in the wake of biased and manipulated reporting, with the aim of providing authentic information and contributing to an accurate image of Hungary, thus countering untrue and derogatory articles. Our members are invited from the ranks of Hungarians living throughout the world who are opinion leaders and key figures in economic and cultural life. In the course of the Foundation’s work in community organization, we strive to provide “friends of Hungary” with “ammunition” – authentic information on international successes accomplished by Hungarians –, so that upon coming across news about Hungary in the local press or being confronted with it in their private life, they can provide answers based on solid foundations.

To provide
information
based
on authentic
and solid
foundations.

We also seek to inform readerships with no command of the Hungarian language. In a gap-filling manner we launched the English-language *Hungary Today* online news portal, which has led the market practically since its inception. Its German-language sister online publication, *Ungarn Heute*, quickly rose to the task and developed into a major source of news for the German-speaking community both in Hungary and beyond. The two most successful communication channels of the Friends of Hungary Foundation provide extensive, up-to-date, consistent and objective information about Hungary, as well as on Hungarian communities living in the Carpathian Basin and the wider world. The editor-in-chief of both news portals is Dr. Dániel Deme, the moderator of today’s Conference.

Overall, the Foundation reaches out to over one million people through its various channels and social media platforms. Beyond running the online news portals, our activities also include organizing conferences. This year will see the *IX. Friends of Hungary Conference*, which – following the pattern of previous years – will be attended by 150 to 200 members.

Truth be told, we are faced by no easy situation in our struggle against anti-Hungarian, prejudice-filled reporting. Achieving substantive corrections is a hard task indeed.

Fifth question: what explains this struggle?

The ignoration of facts. That is the simple and short answer. As has been said earlier today, facts don’t really matter. If we use facts to refute baseless claims, the respective media outlets refuse to publish such corrections. They have no regard for facts whatsoever. That is why, also starting from 2017 and in an online format during the pandemic, we held several international conferences for journalists under the name *Hungary at First ‘Site’*. We invite hostile journalists and try to deliver and share authentic information about Hungary. It must be a highly intriguing experience for a hostile journalist to be invited to Hungary and face up to reality and facts... These annual, two-day events provide room for meaningful dialogues. Many return to their home country in a different state of mind than when they touched land.

A brief question: what’s life like in Hungary?

Many of those present here can give an exact answer. To me, it is also telling that in recent years, many Hungarian families have repatriated and even more from across Europe have relocated to Hungary. Families having fled abroad prior to the 1990s, as well as ancient historical families, most of whom members of the Friends of Hungary Foundation through earlier connections, are also returning home in droves. They have organized their own circle, aptly called “*Visszidensek*”

or “*Remigrates*”, with whom our Foundation cooperates in countless activities. Anyon interested should ask them about what life is like in Hungary!

Penultimate question: why did the Friends of Hungary Foundation feel the need to publish a book on the *Golden Bull*?

Our decision to publish the volume “*Decretum of our Hungarianness – 800 Years of the Golden Bull 1222–2022*” was motivated in part by the desire to show important chapters of Hungary’s thousand-year history to our non Hungarian members. This explains why the book is bilingual. In addition to the history of the origins of the *Golden Bull*, its contents the original Latin text and its various Hungarian translations, we strived to show its impact on posterity. It does so with historical authenticity, but in an accessible and readable way, with plenty of images to guide the reader through the centuries. In line with the Foundation’s mission, this bilingual publication has been released to help our membership spread the word and promote this 800-year-old legislative accomplishment, which is the pride of our nation.

Final question: does Hungary have friends?

At individual level, its friends – such as our Foundation – are immeasurably numerous. With regard to the level of countries, however, the situation is different.

To guide the
readers through
the centuries
with historical
authenticity.

Friendship among countries can exist between societies or in the official, political power sphere. These two facets are not necessarily similar or identical. Some friendships are honest and open; others are unspoken; in all other cases, relations are neutral or hostile. Amid the current turbulence on the international landscape, it would be an interesting task to look back over the past two decades and name the countries that exhibited friendship towards Hungary in a certain period. In my opinion, sympathy for Hungary is now developing into increasingly overt friendship in a growing number of countries.

At this point, I would like to appeal to the present members of the diplomatic corps. Excellencies, Ladies and Gentlemen, allow me to request your help in increasing the number of friends of Hungary! In doing so, you may reference our volume *“Decretum of our Hungarianness – 800 Years of the Golden Bull 1222–2022”*, downloadable from the Foundations website at: https://friendsofhungary.hu/Media/Default/dokumentumok/Magyarsagunk%20Decretuma_teljes_konyv.pdf

May your help yield success! Thank you very much for your kind attention!

Biography

István Fodor is a Széchenyi Prize, Puskás Tivadar and Gábor Dénes Prize-winning electrical engineer who is a co-founding member of the Széll Kálmán Foundation. In 1991, he established the Hungarian subsidiary of Ericsson, serving as its CEO until 2002 and its President until 2008. Between 1998–2000, he was Chairman of the Hungarian section of the Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE).

In 1998, he was among the founders of the Hungarian European Business Council (HEBC), later becoming its Chairman. Between 2004–2007, he was a member of the European Research Advisory Board. He served on the four-member Council of Sages appointed by former President of Hungary László Sólyom and has been a member and Chairman of the Economic Councils of the Eötvös Loránd and Semmelweis Universities.

From 2010 to October 2012, he served as the Chairman of the Board of Directors of the Urban Management Centre of Budapest. Between 2016–2020, he was Head of the Consistory of the Budapest University of Technology and Economics.

In 1998, he was named Manager of the Year; he is also Honorary Citizen of Óbuda and a recipient of the Hungarian Order of Merit and the Hungarian Order of Merit Cross with the Star.

Marton Éva

operaénekes, a Magyarország Barátai Alapítvány Alapító Testületének tagja, a világ legkiemelkedőbb drámai szopránjainak egyike

• Marton Éva világhírű operaénekes

• Öröm és megtiszteltetés volt a Konferencián üdvözölni Marton Éva művésznőt, a Magyarország Barátai Alapítvány Alapító Testületének tagját, a Corvin-lánc Testület elnökhelyettesét. Kivételes életpályája és művészete előtti tisztelgésként került bemutatásra a Konferencia során a *Bánk bán* című operafilm részlete, amelyben Marton Éva II. András feleségét, Merániai Gertrudis királynét alakította felejthetetlenül fenségesen, hangjának és személyiségének lenyűgöző varázsával.

• Marton Éva miután meghódította, és több mint 30 éven át a csúcson uralta a világ legnagyobb operaházainak színpadait, hazatért, hogy nagy szeretettel átadja kivételes tudását és tapasztalatait.

• Elhivatottan szenteli idejét a saját fejlesztésű, nevét viselő nemzetközi énekversenynek is, amely kiemelkedő helyet vívott ki a világ legrangosabb zenei megmérettetései között. A Marton Éva Nemzetközi Énekverseny minden évben komoly hozzájárulást jelent hazánk számára, hogy a világ zenei életének figyelem Magyarországra, Budapestre irányuljon. A nagyszabású verseny 2018-ban felvételt nyert a rangos Nemzetközi Zenei Versenyek Szövetségébe (WFIMC). A szervezésében részt vesz a Művésznő férje, Dr. Marton Zoltán sebészorvos is, aki közel hat évtizede társa és menedzsere.

„Zeneakadémista koromban megfogadtam, hogy ha valaha saját tanítványaim lesznek, akkor az első perctől kezdve önállóságra, önbizalomra fogom őket tanítani. A tanár általában kisebb művészt akar faragni a tanítványából, mint saját maga. Ez hiba! Szárnyakat kell adni, hogy minél hamarabb megállják a helyüket az életben” – vallja Marton Éva.

• Ő a legtöbbet díjazott magyar művész az opera világában, a legmagasabb elismerések birtokosa, hogy csak néhányat említsünk: a Szent István Rend, a Corvin-lánc, Magyar Köztársasági Érdemrend, a Kennedy Center Művészeti Arany Medáljának kitüntetettje. A New York Times háromszor választotta az év énekesének. Idén kerek születésnapja alkalmából, június 18-án az Operaházban a tiszteletére adott gálakoncerten, Csák János kulturális és innovációs miniszter a „Magyar Állami Operaház Mesterművésze” elismeréssel, Ókóvács Szilveszter főigazgató az „Opera örökös tagja” cím átadásával köszöntötte Őt. Az est folyamán Dr. Vigh Andrea rektor Liszt-gyűrűt, a Zeneakadémia legmagasabb elismerését adta át intézményük Professor Emeritájának. „Fantasztikus életmű áll Marton Éva mögött, a 20. század legnagyobb énekesei között is kevés akad, aki ezt az enciklopédikus repertoárt magáénak tudhatja. Minden területen maradandót alkotott, a legnagyobb operaszerzőktől, majdnem az összes női szerepet elénekelte, volt, hogy egy operában kettőt.”

• Sőt olyan is előfordult, hogy egy este alatt kettőt. Életműve, akár egy építmény, elképesztő siker, a világ valamennyi nagy operaházának állandó és visszatérő vendégeként, többnek örökös tagjaként, harminc éven át a legmagasabb fönnsíkon mozogva” – mondta Dr. Batta András professzor, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem korábbi rektora, a Magyar Zene Házának ügyvezető igazgatója, a „Marton Éva. A menygyei hang” című kötet szerzője.

„Amikor hazajöttem Magyarországra, azt mondtam, amit egy énekes elérhet az életében, azt a szép csomagot, itt szeretném kibontani és odaadni a fiataloknak. A szeretetet, alaposságot, stílusismeretet, mindent, amit megtanultam életem folyamán. Hívtak tanítani Németországba, Amerikába, de én itt kezdtem a pályám a Zeneművészeti Akadémián, és itt akarom befejezni. És az Operaházban, ahol a **Bánk bán** előadással búcsúztam operaénekesi pályámtól.”

• Marton Éva világhírű operaénekest
Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter köszönti a konferencián

Életút

Marton Éva Budapesten született, tanulmányait a Liszt Ferenc Zeneakadémián 1968-ban operaénekesi diplomával fejezte be. Négy évig a Magyar Állami Operaházban működött, majd 1972-ben Christoph von Dohnanyi a Frankfurter Operához szerződtette. A világ valamennyi számottevő operaházában fellépett, a bécsi Staatsopertól a New York-i Metropolitan Operáig, a milánói Scalától a londoni Covent Gardenig, a Moszkvai Nagyszínháztól a Buenos Aires-i Teatro Colónig, Bayreuthban, a Veronai Arénában, a Salzburgi Ünnepi Játékokon, a San Franciscó-i és a Chicagói Operában. Széleskörű repertoárja szinte egyedülálló, Verdi, Puccini, Richard Strauss, Wagner legszebb és legnehezebb szerepei mellett, otthon van a verismo világában is. A bécsi Staatsoper örökös tagja és Kamaraéneke. Több mint másfél évtizeden át volt rendszeres fellépője a New York-i Metropolitan Operának, ahol többek közt Wagner-szerepekben és Turandotként is hatalmas sikert aratott. Világhírű partnerei közt említhetjük Brigit Nilssont, Editát Gruberovát,

José Carrerast és Plácido Domingót. Olyan kiváló karmesterekkel dolgozott együtt, mint Christoph von Dohnányi, James Levine, Solti György, Zubin Metha vagy Lorin Maazel. Számos elismerése közül néhány: a Kossuth- és a Bartók-Pásztory díj mellett a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje a csillaggal kitüntetés tulajdonosa. A New York Times háromszor választotta az év énekesének. A Szegedi Tudomány Egyetem Díszdoktora, a Corvin-lánc és a Prima Primissima díjak birtokosa. 2007 szeptembere óta egyetemi tanár, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem ének-tanszékének vezetője, 2013 szeptemberétől Professzor Emerita, a Magyar Állami Operaház főigazgatójának művészeti főtanácsadója, a Corvin-lánc Testület elnökhelyettese, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja. 2014 novembere óta a Nemzet Művésze, 2016. augusztus 20. óta a Szent István Rend birtokosa. 2017-ben a Kennedy Center Művészeti Arany Medáljával tüntették ki. 2021-ben a Kazahsztán Ének Akadémia Arany Medál-díjában részesült. 2023 óta a Magyar Állami Operaház örökös tagja és a Magyar Állami Operaház Mesterművésze.

Katona József: Bánk bán

Katona József (1791–1830) **Bánk bán** című drámája már az általános iskolákban is tananyag. Katona Kecskeméten született, majd Pesten tanult jogot, ahol később ügyvédként dolgozott. Itt került kapcsolatba a kolozsvári színtársulattal. Kisebbszerepeket vállalt, darabokat fordított és rendezőként is kipróbálta magát. 1814-ben az „Erdélyi Múzeum” folyóirat legelső számában Döbrentei Gábor akadémikus, irodalmár, alapító-szerkesztő, pénztalommal járó pályázatot írt ki: „Eredetiség s jutalomtétel” címmel, magyar történelmi eseményt feldolgozó mű írására. Katona elküldte a **Bánk bán** első, korai változatát, amelynek kerettörténetét II. András király feleségének, Merániai Gertrudisnak 1213-ban történt meggyilkolása adta. A pályázat eredmény nélkül zárult, Katona műve pedig visszhang nélkül maradt.

Később maga is elismerte, hogy a mű dramaturgiailag és költőileg sem volt még megfelelő. Így írt róla: „részemről elegendő hálát nem adhatok, hogy így esett; mert megvallom, hogy gyengét írtam.”

A **Bánk bán** átdolgozott, végleges változata 1819-re készült el, egy évvel később 1820-ban nyomtatásban is megjelent. A könyvnek is érdektelenség lett az osztályrésze.

Katona elkeseredetten tette félre irodalmi ambícióit, reménytelen szerelme az első magyar operaénekesnő, korának legnépszerűbb színésznője Széppataki Róza (későbbi Déryné) iránt is viszonzatlan maradt. Olyannyira, hogy a primadonna mit sem tudott Katona vonzalmáról... Reményvesztetten költözött vissza Kecskemétre, ahol legnagyobb meglepetésére ritka elismerésben részesült.

A városi tanácsos urak, mint feljebbvalók jó néven vették a kezdő ügyész irodalmi tehetségét és „az Auctor úrnak a magyar nyelv pal-lérhatására törekedő dicséretes igyekezetiért honorárium fejében a város cassájából 100 fkat ki fizetni rendeltek”, amely akkoriban nagy összegnek számított. 38 évesen hunyt el, addig a város alügyészeként, majd tiszti főügyészeként dolgozott. Pályája kudarcaiból született jeles tanulmánya: „Mi az oka, hogy Magyarországon a játékszíni költőmesterség lábra nem tud kapni?” című munka.

A **Bánk bán** színpadi bemutatóját már nem ér-hette meg.

• Katona József (1893)
Kimmach László rajza

• A Bánk bán első előadásának címlapja

Az ősbemutatóra 1833. február 16-án került sor Kassán. Az előadás Katona barátjának, Udvarhelyi Miklós színész,ínházigazgatójának volt köszönhető, aki jutalomjátékként választotta magának a darabot. Nagy Nemzeti Drámaként aposztrofálta a művet az előadás színlapján. Kassa után Kolozsvárott, Debrecenben és 1839. március 23-án a Nemzeti Színházban is műsorra tűzték. Ám itt is értetlenség fogadta, Széchenyi István gróf a bemutató láttán a következőt jegyezte fel a naplójában: „Megfoghatatlan, hogy a kormány megengedi ily esztelenség előadását. Rossz, veszedelmes tendencia.” A cenzorok figyelmét sem kerülte el az előadás, különösképp a benne szereplő uralkodógyilkosság. Évekig „altatták” a darabot, majd 1845-ben állították újra színpadra.

• II. András Magyarország 19. királya, színezett litográfia, Apponyi-gyűjtemény

Ekkor alátámasztást nyert a cenzúra féelme, a Habsburg-ellenes mozgalmak a gonosz merániakat a Habsburgokkal, a Petur-féle békétleneket a szabadságért küzdő forradalmárokkal azonosította.

Így vált szimbolikus jelentőségűvé a *Bánk bán* 1848. március 15-i előadása a Nemzeti Színházban. A felfokozott hangulatban az előadás félbemaradt, március 23-án a Pesti Magyar Színházban adták elő teljes terjedelmében. Ám még tíz év kellett, hogy a mű elfoglalja méltó helyt a magyar irodalomban.

Történet és történelem

A merénylet 1213. szeptember 28-án, négy nappal 28. születésnapja után, néhány előkelő magyar főúr kihasználva, hogy férje II. András király a Halics (Galícia) elleni háborúba indult, meggyilkolta Merániai Gertrudis királynét. A helyszín vélhetően a pilisi erdő volt, ahol egy vadászon saját sátrában támadták meg a királynét, és egyes feljegyzések szerint gyermekei szeme láttára megölték. Kíséretének több tagja, papok és lovagok szintén áldozatul estek. A merénylet hírére II. András visszafordult és feleségét a tragédia helyének közelében, a pilisi ciszterciek monostorában temette el.

Gertrudis Bajorország egyik legbefolyásosabb nemesi családjában, az Andechs-házban született (1185) hercegnő volt, házassága révén a középkori Magyarország királynéja. A merénylet részleteit a korabeli források is eltérően és olykor ellentétes módon mutatták be. Hazai leírás csak 1330 után keletkezett. A gyilkosság történelmileg legvalószínűbb oka –, amelyet néhány krónika és apátsági évkönyv feljegyzése is alátámaszt –, a politikai indíték. Gertrudis hatalma, a rokonainak, pártfogoltjainak adományozott nagybirtokok,

magas méltóságok, német udvartartásának, az „idegeneknek” a térnyerése, csökkentette a magyar főurak hatalmát és a királyra gyakorolt befolyását. András 1205-ös trónra lépése és Gertrudis meggyilkolása között mindössze nyolc év telt el.

Bár Katona feljegyzéseiből az derül ki, hogy tanulmányozta a történelmi forrásokat, a mű cselekménye számos elemében kitalált, változtatott a helyszíneken, szereplőkön. A drámának nem tárgya az *Aranybulla*, sem II. András korának politikai erőviszonyai. A sajátos dramaturgia középpontjában Bánk identitástudatának három komponense áll: a nádorispán, aki II. András távollétében a „király személyének” tekinti magát; a szerető férj és apa; s a saját szerepeitől és kötelekeitől is független „puszta lélek”, ahogy arról a *„Magyarságunk Decretuma – 800 éves az Aranybulla”* kötetben Prof. Dr. Kulin Ferenc tanulmányában olvashatnak.

Gertrudis királyné testvére Katona József drámájában Ottóként szerepel, a valóságban a Berthold nevet viselte és kalocsai érsek volt, valamint a korszakban példátlan módon az érsekség mellé világi főméltóságokat is kapott. Az összeesküvők – köztük Turoy fia Péter ispán (Petur bán, vagy Petrus comes), Kacsics nembéli Simon és a korábbi nádor, Bánk¹ ugyancsak Simon nevű veje –, a királyné öccsének kinevezését nehezményezték, ami szintén hozzájárult a merényletkez.

II. András korában tehát Bánk neve nem merült fel az elkövetők között, csak később, IV. Béla király idejében vetült rá a gyanú árnyéka, aki a gyilkosságra hivatkozva elvette birtokait.

Katona drámájának kulcseleme, a vád, hogy Gertrudisnak szerepe lett volna Bánk nevének megbecstelenítésében, történelmileg nem tisztázott. Az Andechs-dinasztia „*De fundatoribus monasterii Diessensis*” címen fennmaradt családtörténete áldozatként ábrázolja Gertrudis királynét.

II. András a merénylet után még 22 évig uralkodott és kétszer nősült. Az összeesküvés kiterjedt mivolta miatt, enyhe megtorlást alkalmazott. De jogalkalmazására és az 1222-es Aranybullára is hatással voltak a történetek, lásd 11. cikkely: „*Ha vendégek, tudniük rendes emberek jönnek az országba, őket az ország tanácsa nélkül méltóságokra ne emeljék*”. Később fia, IV. Béla királyként bosszút állt anyja haláláért.

A levél A Gertrudis királyné elleni merénylet előtt az összeesküvők kikérték a nagy befolyással rendelkező János esztergomi érsek véleményét. Híres válaszlevelének kétféle, egymással ellentétes értelme pusztán a központosítás alkalmazásától függ: „*Reginam occidere bonum est timere nolite et si omnes consenserint ego non contradico*” – a királynét megölni nem kell félnetek jó lesz ha mindenki egyetért én nem ellenzem.

II. András ugyan megvádolta János érseket a Szentszék előtt a gyilkosságban való részvétellel, ám III. Ince pápa épp a levél nemleges olvasatára hivatkozva felmentette őt a vádak alól. A híres levél történetéről és hatásáról a jogra és irodalomra, szintén a *„Magyarságunk Decretuma – 800 éves az Aranybulla”* kötetben olvashatnak.

• Képek balról jobbra: Merániai Gertrudis ábrázolása, *Hedwig Codex* 14. század; Jászai Mari színművész Gertrudis szerepében, a Bánk bán 1872-es előadásán; Marton Éva operanékes, a Bánk bán operafilmm adaptációjában, Gertrudis szerepében, 2002.

• Az Andechs-Merániai ház családfája a *Hedwig-kódex*ben, Ludwig I. Liegnit Brieg herceg udvari műhelye 1353. Gertrudis nővérének, Szent Szilázia Hedwignek az életét bemutató kódex ábrázolásán balról a második Gertrudis, mellette a lánya, Szent Erzsébet, középen az apa, IV. Bertold Merániai herceg.

¹ Bánk a Bór nemzetség tagja volt, melyet Anonymus Ond vezértől származtatott. Szlavón bán, több megye ispánja, majd királynéi udvarispán lett, míg 1212-ben elnyerte a legmagasabb, nádori méltóságot, mellé Keve- és Pozsony megye főispánságát is megkapta.

Erkel Ferenc: Bánk bán

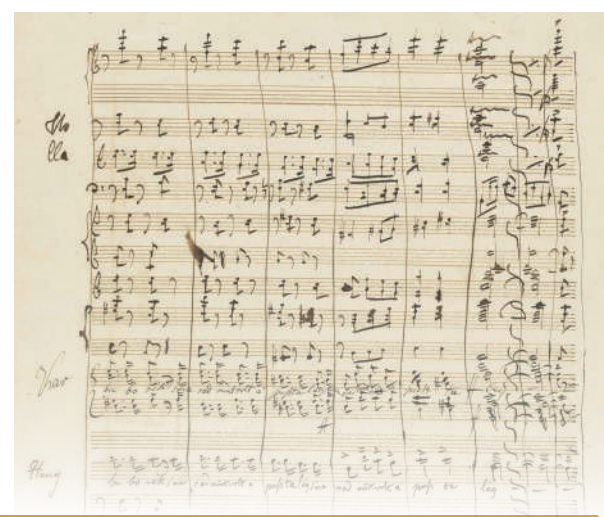

• Erkel Ferenc portréja /Pollák Zsigmond metszete/

Katona drámáját Erkel Ferenc dolgozta fel három felvonásos operává Egressy Béni librettója alapján. Először csak a Tisza-parti jelenetet mutatták be a közönségnek 1861. január 6-án a Nemzeti Múzeum dísztermében. A teljes mű ősbemutatójára 1861. március 9-én került sor a Nemzeti Színházban. Erkel zenéjében a francia, olaszos és magyaros zenei elemek ötvöződnek. Általa nyert polgárjogot a verbunkos, a csárdás, a népies műdal, ő használt először angolkürtöt és cimbalmot operazenekarban. Bánk „Hazám, hazám” kezdetű áriája mintegy a hazaszeretet himnuszává vált.

Erkelnek nem volt könnyű dolga az opera megírása során (elhunyt Egressy, az énekesnő, akire Melinda szerepét írta külföldre távozott), amit saját kezű, a partitúrára jegyzett sorai is bizonyítanak: „Még egyszer hála Istennek, vége a második felvonásnak.” Erkel nemzeti operája a **Bánk bán** végül nemcsak a zeneszerző életművének vált kiemelkedő alkotásává, hanem a magyar operajátszás alaprepertoárjának részeként, mindmáig az Operaház leggyakrabban játszott darabjainak egyike. Az 1930-as években Radnai Miklós, a budapesti Operaház akkori igazgatójának kezdeményezésére felújították a darabot, amelyet 1939. március 15-én tűztek műsorra.

Az idők során még többször átdolgozták. Csak az 1990-es évek elején rekonstruálta az opera eredeti partitúráját Bácskai György. 1993-ban Erkel halálának 100. évfordulója alkalmából elkészült az eredeti verzió hangfelvétele, kereskedelmi forgalomba azonban nem került.

• Erkel Ferenc: Bánk bán – keserű bordal, partitúra részlete

Bánk bán operafilm

• Káel Csaba Bánk bán operafilm plakátja

Káel Csaba 1999-ben a Budapesti Tavaszi Fesztivál felkérésére megrendezte a **Bánk bánt**, félig szcenírozva, díszlet nélkül. Az operát az Erkel Színházban, a későbbi filmbéli szereposztással adták elő, óriási sikerrel. A rendező olyan világsztárokat kért fel, mint Marton Éva művésznő, aki akkoriban ritkán lépett fel

itthon, a milánói Scalától a New York-i Metropolitanig várták őt. Az operafilm készítésének gondolata a millenniumi ünnepek kapcsán vetődött fel, végül 2002-ben készült el, szintén Káel Csaba rendezésében. A hazai bemutatót, amelyre 2003. március 13. került sor, számos elismerő kritika kísérte.

A nagyszabású film korának legkiválóbb művészeivel valósult meg. A címszerepben Marton Éva, Merániai Gertrudis királyné legkiválóbb megformálója és Kiss-B. Atilla, mint Bánk bán volt látható, Melindát Rost Andrea alakította, a királyné öccsét Ottót, Gulyás Dénes. A további szerepekben Miller Lajos (Tiborc), Sólyom-Nagy Sándor (Petur bán), Réti Attila (Biberach) és Asztalos Bence (Só-lom mester) szerepelt. Az alkotógárda szintén híres magyar művészekből állt, az operatőr az Amerikában élő, Oscar-díjas Zsigmond Vilmos volt, aki 1956 óta nem forgatott Magyarországon. A filmért 2002-ben Káel Csabával megosztva elnyerték a Łódź-i operatőr fesztivál (10. Camerimage) legjobb operaadaptációért járó díját.

• Marton Éva operaénekes a Bánk bán operafilm adaptációjában, Gertrudis szerepében, 2002. /fotó: Vermes Tibor/

A forgatás nagy része eredeti helyszíneken, Erdélyben, Jákon, Ócsán, Esztergomban, Vissegrádon, Bélapátfalván és Budapesten történt. A film a 19. század historikus festészetére emlékeztető képi beállításokat, gazdag és látványos jelmezeket, díszleteket alkalmazott a romantikus opera megidézésére. A végeredmény az opera és film műfajának eddigi legsikeresebb hazai ötvözte lett.

Az előadás zenei anyagát a Magyar Millennium zenekar közreműködésével, Pál Tamás

vezényletével rögzítették; a kórus a Magyar Nemzeti Énekkar volt, karigazgatója Antal Mátyás.

A *Bánk bán* operafilmnek a Nemzeti Filmin-tézetben idén elkészült a 4K képfelbontású, digitális hanggal felújított változata, az elérhető művészek közreműködésével. Ünneplés keretében január 22-én a Magyar Állami Operaház Eiffel Műhelyházában került bemutatásra.

• Marton Éva operaénekes, a Magyarország Barátai Alapítvány egyik Alapítója a *Bánk bán* című operafilm adaptációjában, Gertrudis szerepében, 2002. [fotó: theater.hu–Illoszky Béla]

Éva Marton

Opera singer, Member of the Board of Founding Members, Friends of Hungary Foundation, one of the world's most outstanding dramatic sopranos

It was a pleasure and an honor to welcome at the Conference Ms. Éva Marton, one of the Founding Members of the Friends of Hungary Foundation and Vice President of the Board of the Hungarian Corvin Chain. As a tribute to her exceptional career and art, the Conference screened an excerpt from the opera film *Bánk bán* in which Ms. Marton played Queen Gertrude of Merania, wife of King Andrew II, with unforgettable majestic and the stunning charm of her voice and personality.

Having conquered and dominated the stages of the world's greatest opera houses for over thirty years, Ms. Éva Marton has returned home to pass on her exceptional knowledge and experience with great affection.

She is also dedicated to devoting her time to the international singing competition bearing her name, which has earned a prominent place among the world's most prestigious musical competitions. Every year, the **Éva Marton International Singing Competition** makes a significant contribution to our country by focusing the attention of the global music scene on Hungary and Budapest.

In 2018, the large-scale competition was accepted into the prestigious World Federation of International Music Competitions (WFIMC). The Artist's husband, Dr. Zoltán Marton, a professor of surgery, who has been her partner and manager for nearly six decades, also takes part in the organization.

“When I was a student at the Franz Liszt Academy of Music, I vowed that if I ever had my own students, I would teach them independence and self-confidence from the very first moment. A teacher usually wants to make his student a lesser artist than himself. This is a mistake! You have to give them wings so that they can find their place in life as soon as possible” – Ms. Éva Marton says.

She is the most-awarded Hungarian artist in world of the opera, the recipient of the highest prizes, to name just a few: the Order of Saint Stephen, the Hungarian Corvin Chain, the Hungarian Order of Merit and the John F. Kennedy Center's Gold Medal for the Performing Art. The New York Times has named her Singer and Artist of the Year three times.

On the occasion of her milestone birthday this year, on 18 June, a gala concert in her honor was held in the Hungarian State Opera House.

Minister of Culture and Innovation János Csák decorated her with the title “*Master Artist of the Hungarian State Opera House*” and General Director Sylvester Ókovács awarded her with the title “*Eternal Member of the Hungarian State Opera House*”. During the evening, President of the Liszt Ferenc Academy of Music, Dr. Andrea Vigh presented their Professor Emerita with the institution’s highest award, the Liszt Ring. *“Éva Marton has a fantastic oeuvre behind her, and there are few among the greatest 20th-century opera singers who can claim such an encyclopaedic repertoire. She has created a lasting legacy in every field, having sung almost all the female roles by the greatest opera composers. At times, she sang two roles in a single opera, even two within the same evening. Her life’s work has been an astonishing success, as a regular and returning Guest of all the great opera houses of the world, and an eternal member of several of them at the highest-level for thirty years.”* Thus said Prof. Dr. András Batta, former Rector of the Liszt Ferenc Academy of Music and Managing Director of the House of Music Hungary, author of the book “*Éva Marton. A Heavenly Voice*”.

*“Upon returning to Hungary, I said that I would like to open the beautiful package of what a singer can achieve in life and hand it over to young people: the love, the thoroughness, the knowledge of style, everything I have learned in my life. I have been invited to teach in Germany and America, but I started my career here, at the Academy of Music, and I want to finish it here. And at the Opera House, where I bid farewell to my career as an opera singer with a performance of **Bánk bán**”.*

Biography

Born in Budapest, Éva Marton graduated in opera singing from the Liszt Ferenc Academy of Music in 1968. After four years at the Hungarian State Opera, she was invited to the Frankfurt Opera by Christoph von Dohnányi. She has performed at all major opera houses across the world, including the Vienna State Opera, the New York Metropolitan Opera, the Teatro alla Scala in Milan, London’s Covent Garden, the Bolshoi Theatre in Moscow, Teatro Colón in Buenos Aires, Bayreuth, the Verona Arena, the Salzburg Festival and the San Francisco and Chicago Operas. The diversity of her repertoire is almost unparalleled; alongside the most beautiful and challenging roles of operas by Verdi, Puccini, Richard Strauss and Wagner, she is also at home in the world of verismo. A permanent member and chamber singer with the Vienna State Opera, she was a regular performer at the Metropolitan Opera in New York for over a decade and a half, where she performed Wagnerian roles and sang the title role of Puccini’s last opera Turandot to great acclaim.

Her world-renowned partners have included Brigit Nilsson, Edita Gruberova, José Carreras and Plácido Domingo. During her career, she has worked together with distinguished conductors such as Christoph von Dohnányi, James Levine, Sir Georg Solti, Zubin Metha and Lorin Maazel. Among other high-ranking recognitions, she is a recipient of the Kossuth and Bartók-Pásztory Prizes and the Hungarian Order of Merit, Commander’s Cross with Star.

A three-time recipient of the New York Times Singer of the Year award, she holds an honorary doctorate at the University of Szeged and counts the Corvin Chain and the Prima Prissima Award among her recognitions.

A university professor since September 2007, she is head of the Department of Vocal and Opera Studies at the Liszt Ferenc Academy of Music, Professor Emerita since September 2013, chief artistic consultant to the Director General of the Hungarian State Opera House, vice president of the Board of the Hungarian Corvin Chain and full member of the Hungarian Academy of Arts.

In 2017, she was awarded the Kennedy Center Gold Medal in the Arts; in 2021, she received the Gold Medal award from the Kazakhstan Singing Academy. Since 2023, she has been a perpetual member and master artist of the Hungarian State Opera House.

Bánk bán by József Katona

The dramatic play *Bánk bán*¹, by the Hungarian playwright and poet József Katona (1791–1830), is taught as early as primary school. Born in Kecskemét, Katona read law in Pest, where he later operated as a lawyer. It was there that he came into contact with a theatre troupe playing in Kolozsvár.

He took on minor roles, translated plays and tried his hand at directing. In 1814, the primordial issue of the journal *Erdélyi Múzeum* published founding editor, academic and

literary man Gábor Döbrentei’s call for works of literature recounting the story of a Hungarian historical event. The competition, entitled *Originality and Incentive*, came with a cash prize. Katona submitted the initial, early version of his play *Bánk bán*, centred upon the 1213 murder of Gertrude of Merania, wife of King Andrew II of Hungary. The competition produced no winner and Katona’s work went unrecorded. The author himself later admitted that this version of the play was still dramatically and poetically immature, writing that “*for my part, I cannot be sufficiently thankful that it happened so; for I confess that I wrote poorly*”.

The revised, final version of *Bánk bán* was completed in 1819. Published in print a year later, in 1820, the book met with disinterest. The embittered Katona put aside his literary ambitions, and his hopeless love for Róza Széppataki, the first Hungarian opera singer and most popular actress of her time later known as Déryné, remained unrequited – so much so that the prima donna was unaware of Katona’s attraction towards her...

Having lost hope, Katona returned to Kecskemét, where he incidentally received a rare moment of recognition. The town’s aldermen, his superiors, appreciated the literary talent of the novice court prosecutor and ordered that “*100 forints be paid as an honorarium from the town treasury to the author for his commendable efforts to promote the Hungarian language*.” It was a substantial sum at the time.

First the book met with disinterest.

¹ The play was translated into English by Bernard Adams and Kálmán Ruttkay and was published under the title *The Viceroy* in 2003.

He died at the age of thirty-eight, having served as the town's deputy prosecutor and later chief prosecutor. The failures of his career gave rise to his seminal study entitled *Why is playhouse poetry unable to get a foothold in Hungary?* Katona did not live to see the stage premiere of *Bánk bán*.

The play made its debut in Kassa on 16 February 1833 thanks to Katona's friend Miklós Udvarhelyi, an actor and theatre director who chose it as his benefit performance. On its playbill, Udvarhelyi described the work as a *Great National Drama*. After Kassa, *Bánk bán* was staged in Kolozsvár, Debrecen, and finally, on 23 March 1839, in the National Theatre in Pest.

Here, however, it again received poor publicity, with Count István Széchenyi exclaiming in his diary after the premiere. "*It is baffling that the government allows such nonsense to be presented. It is a bad and dangerous tendency*". Neither did the play – especially its motif of regicide – go unnoticed among imperial censors; before being staged again in 1845, it was "*hibernated*" for many years. When it was finally performed, the censors' fears were confirmed: anti-Habsburg movements identified the evil Meranians with the Habsburg family, and the rebellious lords led by Petur bán were juxtaposed with freedom-loving revolutionaries. Thus, the performance of *Bánk bán* at the National Theatre rose to historical significance.

In the heated atmosphere, the play was interrupted, to be performed in its entirety only at the Magyar Theatre on 23 March. However, it took a further ten years for the masterpiece to take its rightful place in Hungarian literature.

The story and the history

The assassination Four days after her her 28th birthday, on 28 September 1213, a group of prominent Hungarian lords had Queen Gertrude of Merania murdered while her husband King Andrew II was campaigning against Halych (Galicia). Her assassination is believed to have taken place in the Pilis forest, where the queen was attacked in her tent during a hunt and, according to some accounts, killed in front of her children. Several members of her entourage, priests and knights also slain. Upon hearing of the assassination, Andrew II turned back from the campaign and had his wife buried in the Cistercian monastery in the Pilis Hills, near the site of the tragedy.

Born in 1185 into the House of Andechs, one of the most influential Bavarian noble families, Gertrude was a princess and queen by marriage of medieval Hungary. The details of her assassination have been presented in multiple and sometimes contradictory accounts, including in sources dating back to the period.

A domestic description of the event was not written until after 1330. The historically most likely reason for the murder, which is supported by certain chronicles and abbey annals, involved a political motive. Gertrude's power, the large estates and high honours granted to her relatives and protégés, together with the rise of the "*foreigners*", her German courtiers, reduced the political weight of the Hungarian lords and their influence on the king. Only eight years passed between Andrew's accession to the throne in 1205 and the murder of Gertrude, during which time the queen turned the Hungarian high nobility against herself. Although Katona's study of historical sources is clear from his notes, many elements of the plot are fictional, and locations and characters were changed. The drama discusses neither the *Golden Bull* nor political power struggles during the reign of Andrew II. At the centre of its unique dramaturgy are the three components of Bánk's sense of identity: the lord palatine, who considers himself the "*persona of the King*" in the monarch's absence; the loving husband and father; and the "*pure spirit*" detached from his own roles and ties, as discussed in Dr. Ferenc Kulin's study in the volume *Decretum of our Hungarianness – 800 Years of the Golden Bull 1222–2022*.

In Katona's drama, the brother of Queen Gertrude appears as Otto; in historical reality, his name was Berthold and he served as Archbishop of Kalocsa.

In a feat that was unprecedented in the era, he was also given secular dignities in addition to the archbishopric. The conspirators – including the Hungarian lord Peter, son of Töre (Ban Petur or *Petrus comes*), Simon from the kindred Kacsics, and the former palatine, son-in-law of Bánk² and also named Simon – resented the appointment of the queen's younger brother, which also contributed to the assassination. During the reign of Andrew II, Bánk's name was not mentioned among the perpetrators. Later, his son Béla IV took revenge for his mother's death as king. It was only during Béla's era that the shadow of suspicion was cast on Bánk, who had his estates confiscated on account of the murder.

The key element of Katona's drama – the alleged role of Gertrude in dishonouring Bánk's wife – is historically unexplained. "*De fundatoribus monasterii Diessensis*", a surviving family history of the Andechs dynasty, portrays Queen Gertrude as a victim.

After the assassination, Andrew II reigned for a further twenty-two years and remarried twice. Due to the far-reaching nature of the conspiracy, reprisals were mild. The events, however, had an impact on both his administration of justice and the *Golden Bull* of 1222 (Article 11: "*If guests, that is to say, respectable people, come to the country; they shall not be elevated to ranks without the country's council.*") His son later took revenge for his mother's death as King Béla IV.

² Bánk was a member of the Bór genus, traced back by Anonymus to Ond, one of the seven chieftains of the Magyars. Having served as Ban of Slavonia, *ispán* of several countries and reeve of Queen Gertrude's Court, before being elevated to the highest dignity of palatine in 1212; at the same time, he was appointed *supremus comes* of Keve and Pozsony counties.

The letter Prior to the assassination of Queen Gertrude, the conspirators sought the opinion of the highly influential John of Merania, Archbishop of Esztergom. The two opposite meanings of his famous reply letter depend solely on the use of punctuation: *“Reginam occidere bonum est timere nolite et si omnes consenserint ego non contradico”* – *Kill Queen you must not fear will be good if all agree I do not oppose.*

Although Andrew II accused John of complicity in the murder, Pope Innocent III acquitted the archbishop precisely referring to the negative reading of the letter. The history of the famous document, together with its impact on law and literature, can also be found in the *Decretum of our Hungarianness – 800 Years of the Golden Bull 1222–2022.*

Bánk bán: the opera by Ferenc Erkel

Katona’s drama was adapted into an opera in three acts by Ferenc Erkel, based on a libretto by Béni Egressy. On 6 January 1861, only the scene set on the banks of the River Tisza was performed to the public in the ceremonial hall of the National Museum. The premiere of the complete work took place on 9 March 1861 at the National Theatre.

Erkel’s music is a combination of French, Italian and Hungarian elements. It was through his work that the folk-inspired art song, as well as the genres *verbunkos* and *csárdás*, won a place in music life and the English horn and the dulcimer were first used in an opera orchestra. Bánk’s grand aria *Hazám, hazám* (“*My homeland, my homeland*”) became something of a patriotic anthem.

Erkel had no easy time writing the opera (Egressy died and the vocalist for whom he wrote the role of Melinda had left for abroad), as is evidenced by his own hand-written lines on the score: “*Once again, thank God, the second act is completed*”. Erkel’s national opera *Bánk bán* became not only the most outstanding work of the composer’s oeuvre but also part of Hungarian opera’s basic repertoire and one of the most frequently performed pieces of the Hungarian Opera House to the present day.

On the initiative of Miklós Radnai, then director of the Opera House, the work was revised in the 1930s; that version was first performed on 15 March 1939. In subsequent years, several further revisions were produced; it was only in the early 1990s that the original score was reconstructed by György Bácskai. To mark the 100th anniversary of Erkel’s death, a recording of the original version was made in 1993, although it was never released commercially.

Bánk bán: the opera film

In 1999, film director Csaba Káel was commissioned by the Budapest Spring Festival to direct *Bánk bán*, semi-staged and without scenery. The opera was performed in Budapest’s Erkel Theatre with the cast later used in the film, to great acclaim.

The director reached out to world-famous performers, including **Éva Marton**, who was seldom seen on stage in Hungary at that time and was expected to appear at venues ranging from La Scala in Milan to the Metropolitan in New York. The idea of producing an opera film was raised in connection with celebrations marking the millennium of the Hungarian Conquest; also **directed by Csaba Káel**, it was finally completed in 2002. Its Hungarian premiere on 13 March 2003 was received with great critical acclaim.

The ambitious film features a selection of the period’s finest performing artists. The title roles were played by Éva Marton, the most outstanding performer of Gertrude of Merania ever to have appeared in the role, and Attila Kiss-B. as *Bánk bán*. Melinda, the viceroy’s wife, was played by Andrea Rost, and the queen’s brother Otto by Dénes Gulyás. Other actors in the cast included Lajos Miller as Tiborc, Sándor Sólyom-Nagy as Petur bán,

Attila Réti as Biberach and Bence Asztalos as Master Sólom. The creative team consisted of similarly acclaimed Hungarian artists; the film was shot by the **Oscar winning cinematographer Vilmos Zsigmond**, a resident of the United States who had not filmed in Hungary since 1956. In 2002, he shared the prize for the best opera adaptation awarded at the tenth Camer-image festival in Łódź with Csaba Káel.

The filming largely took place in original locations in Transylvania, Ják, Ócsa, Esztergom, Visegrád, Bélapátfalva and Budapest. The film used visual settings reminiscent of 19th-century historical painting, as well as rich and spectacular costumes and sets to evoke the romantic opera. The result is the most successful combination of Hungarian opera and film to date.

The music was recorded with the Hungarian Millennium Orchestra and Tamás Pál as conductor, as well as the Hungarian National Choir, directed by Mátyás Antal.

This year, the National Film Institute produced a version of the opera film *Bánk bán* in 4K resolution and with digital audio restoration, featuring input from the available artists. The restored version of the movie ceremoniously premiered on 22 January 2023 in the Eiffel Art Studios of the Hungarian State Opera House.

MAGYAR KIRÁLYSÁG A 13. SZÁZAD MÁSODIK FELÉBEN

- Kiváltságolt területek
- Bánságok
 - Jásztelepítések
 - Kuntelepítések
 - Besenyőtelepítések
 - Szásztelepítések
 - Székelytelepítések
- Érseki székhely és királyi szabad város
- Érseki székhely és hiteleshely
- Püspöki székhely és királyi szabad város
- Püspöki székhely és hiteleshely
- Királyi szabad város
- Monostor és hiteleshely
- Végvár

- Országhatár
- Társország-, tartományhatár
- Vármegyehatár
- Fehér

Szerző: Csüllög Gábor
Kartográfia:
Csüllög Gábor,
Koczó Fanni

© ELKH CSFK
Földrajztudományi Intézet,
Budapest, 2022.

Kötetajánló

„Magyarságunk Decretuma – 800 éves az Aranybulla 1222–2022”

Mint arról az előzőekben olvashattak, a „**Magyarságunk Decretuma – 800 éves az Aranybulla**” című albumot a Magyarország Barátai Alapítvány (MOBA) adta ki és hozta nyilvánosságra ünnepélyes keretek között, az Aranybulla Emléknapján 2023. április 24-én a „**Magyarságunk Decretuma – Civilizációs Örökségünk**” című konferencián.

A könyv mottója idézet Vörösmarty Mihálytól: „*A népek és országok életét emlékek szentelik fel a világnak*”. A gondolat tükrözi a MOBA Alapítóinak filozófiáját; a magyar értékek, hagyományok, nemzetünk és elődeink vívmányainak megőrzése alapvető kötelességünk. Ezt a célt kívánja szolgálni maga az album is.

Tisztelve a múltban leírtakat, olyan tényeket is szerettünk volna visszahozni a köztudatba, amelyeket ritkán, vagy tévesen említenek. A párhuzamos angol fordítás a külföldi olvasók számára segít megvilágítani magyarságunk történetének első évszázadait. Az album közérthetően és olvasmányosan ad keresztmetszetet II. András király uralkodásáról (1205–1235), reformjairól és vezeti el az olvasót az

„*Ige megtestesülésének 1222. évéig*”, amikor megszületett az *Aranybulla*.

Már a könyv címével is szeretttük volna kifejezni, hogy az Aranybulla nem pusztán királyi döntés volt, hanem egy bölcséleti tétel, ami modernizálta a késő Árpád-kor jogrendszerét és lerakta a rendi társadalom jogi alapjait. Napjainkig ható jelentőségéről a konferencián elhangzott kiváló beszédek tökéletes összefoglalót adtak. Ahogy az szintén elhangzott; a kötet fejezeteit Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter, a Magyarország Barátai Alapítvány elnökének köszöntője, Dr. Varga Judit 2022-ben igazságügyi miniszterként mondott ünnepi beszéde, valamint Prof. Dr. Sulyok Tamás, az Alkotmánybíróság elnökének zárszava foglalja keretbe (*incipit – explicitus est*).

A középkori Magyarországon az írásbeliség külön tudomány és művészet volt. Ha valamit írásba foglaltak, azzal az örökérvényűséget kívánták szolgálni, a mulandóságot legyőzni. Épp ezért a privilégiumoknak, bulláknak, okleveleknek és a pecséteknek külön fejezetet szentel a kötet.

A művészet kedvelői bizonyára érdekesnek fogják találni a pecsétképek királyábrázolásainak és a gótikus szobrászat kapcsolatának a bemutatása.

Az első aranypecsét III. Béla királytól, II. András apjától származik. Ám kétségtelenül a leghíresebb II. Andrásé, az *Aranybulla*. Előlapján a trónon ülő király látható, jobb kezében lilomos jogart tart, baljában országalmát, tetején kereszttel. Nyitott koronájának jobbján a nap, balra egy félhold szerepel csillaggal, a körirat pedig: + **ANDREAS D(e)I GR(aci)A VNG(ar)IE DALM(acie) CH(r) OAC(ie) RAME S(er)VIE GALIC(ie) LODOMERIE Q(ue) REX.** „*András, Isten kegyelméből Magyarország, Dalmácia, Horvátország, Ráma, Szerbia, Halics és Lodomeria királya.*”

Az 1222-es *Aranybulla* eredetijét nem ismerjük. Kiadása idején hét másolat készült –, amelyből a pápának¹ is küldtek –, de az idők során az összes elveszett. Szövege azonban sok forrásból fennmaradt és létezik egy hitelesített másolat 1318-ból. Ez később egy családi adományból Esztergomba, a Prímási Levéltárba került, napjainkban is ott őrzik.

Dr. Érszegi Géza professzor, főlevéltáros életének nagy részét az *Aranybulla* kutatására áldozta. Az ő leirata alapján szerepeltetjük az *Aranybulla* eredeti latin szövegét. A nyelvi szépségek kedvelői, négy különböző korban

készült magyar *Aranybulla* fordítást tanulmányozhatnak és hasonlíthatnak össze.

II. András rendelkezései a saját korukban egyértelműek voltak, ám napjainkban néhol értelmezésre szorulnak, amelyet a kötet szintén felvállal. Éppúgy, mint II. Andrásnak a pápákhoz, a lovagrendekhez, és a saját családjához való viszonyának bemutatását is, amely nagymértékben befolyásolta a magyar történelem alakulását.

Az albumot egyedivé és különlegessé tesz az Alapítványi vonatkozások, ahogy azt Dr. Vizi E. Szilveszter professzor is idézte beszédében. A MOBA egyik Alapítójának, Dr. Granasztói György történész professzor „*A középkori magyar város*” című könyvének vonatkozó részei betekintést nyújtanak II. András korának hétköznapijaiba. A cím azt a benyomást kelti, mintha a középkori magyar város fogalmát könnyű lenne meghatározni. Pedig vitatható meddig terjed a középkor, magyarázandó miért magyarok, s legfőképpen nehéz meghatározni a város fogalmát. A városok ekkor még népesebb csomópontok, vár+as helyek voltak, miképp azt későbbi „*város*” szavunk őrzi. „*A királyi hatalom feladata, hogy egyesítse a szétszórtan élőket, hogy megtartsa az egybegyűlteket, s hogy az uralma alá tartozó népeket nyugodt békében, saját jogát meghagyva pártfogolja.*” – ahogy azt II. András fia, IV. Béla király fogalmazta a Nagyszombat városi kiváltságlevelével első soraiban 1238-ban.

¹ III. Honorius 1216–1227 között volt a Római katolikus egyház 177. pápája. Tizenegy éves uralkodásának központi eszméje az ötödik keresztes hadjárat elindítása volt, amelyet még elődjétől örökölt a lateráni zsinat határozatának értelmében. Elődje III. Ince pápa 1198–1216 között a 176. pápa volt. A történetírók egyöntetűen őt tekintették a középkor leghatalmasabb pápájának, akinek pontifikátusa alatt a katolikus egyház hatalmának tetőpontján állt. Tizennyel éves uralkodása átrajzolta a Pápai Állam határait, de a kontinens politikai térképét is.

Az album bőséges képanyaggal illusztrált, ám ezek között is kuriózum és szintén Alapítványi vonatkozás két térkép, ahogy azt Dr. Vizi E. Szilveszter elnök említette. **Dr. Kocsis Károly** geográfus, akadémikus, a MOBA Kuratórium Tagja kifejezetten e kötet számára készítette el azt a korábban nem létező Európa-térképet, amely az *Aranybulla* kiadásának évében ábrázolja a kontinenst. Dr. Csüllög Gábor címzetes egyetemi docens pedig a kötethez igazította a 13. század második felében bemutatott Magyarország térképet.

A **Magna Chartára**, az 1215-ben Földnélküli János angol király által aláírt, rendi jogokat biztosító szabadságlevélre napjainkban úgy tekintünk, mint a demokrácia és a parlamentarizmus egyfajta alapjára. Sokan az első írott, európai alkotmányt tisztelik benne. A középkor európai korszelleme eljutott oda a fejlődése során, hogy az uralkodóktól alkotmányszerű jogbiztosítékokat lehetett követelni. Mindez részben magyarázza az angliai oklevélben és a magyar *Aranybullában* lefektetett elvek hasonlóságát, különös tekintettel a „Záradékra” (61. ill. a 31. cikkely). Történeti vélemények szerint az *Aranybulla* nem az angol Magna Charta átvétele. A közös vonásokat és ezek jelentőségét a kötet szintén részletesen tárgyalja.

Az *Aranybullában* megszerzett szabadságjogokat nemzetünk évszázadokon át féltve őrizte, többször újra megerősítésre kerültek.

Az *Aranybulla* hatását és napjainkig tartó örökségét Magyarország Alaptörvényének 2011-es kiadásáig, a kötet végig kíséri. Dr. Kulin Ferenc irodalomtörténész professzor „Katon József Bánk bánja és Kölcsey Ferenc beszéde” című, a kötet számára készült tanulmánya szintén az *Aranybulla* hatásából dolgoz fel vonatkozásokat. Dr. Szmodis Jenő professzor „Az *Aranybulla*, mint a Szent Korona eszme egy fontos manifesztációja” című tanulmányában többek között az *Aranybulla* rendelkezései mögött meghúzódó hatalmi koncepciót, a steppei állameszme és a nyugati államfelfogások hasonlóságait és különbözőségeit, valamint a részek egységének fontosságát vizsgálja a magyar alkotmányos gondolkodásban.

András vagy Endre? Az *Aranybulla* kezdő sorai egyértelműek: „*Andreas Dei gracia Hungarie...rex*”, „*András Isten kegyelméből Magyarország...királya*”. Ismereteink szerint Katona József nyomán terjed el András helyett az Endre használata, pedig két külön névről van szó. Katona 1819-ben írt Bánk bánja kivételes irodalmi alkotás, ám korunk történetjeinek véleménye II. Andrásról és három évtizedes uralkodásáról jelentősen eltér az írók által festett képtől.

Számos momentum a tudósok körében ma is vita tárgyát képezi. Ahogy Dr. Zsoldos Attila professzor a kor jeles szakértője mondta: „*Nem valószínűtlen, de távolról sem biztos, hogy megtörtént.*”

Bízunk benne, hogy kötetünkkel sikerül hozzájárulni annak a szemléletnek a terjesztéséhez, amely a legújabb tudományos kutatásokon alapul.

A kötet alkotói ezúton is köszönik a **Magyarország Barátai Alapítvány** bizalmát és a lehetőséget, hogy részesei lehettek a kivételes album születésének: Merkler-Szántó Judit szerző és szerkesztő, Marczali Ágnes grafikus, Sullivan Ferenc angol nyelvi fordító, Robert Dent angol nyelvi lektor, és a nyomdai kivitelező Pauker Holding.

Szeretettel ajánljuk figyelmükbe a kötetet, ami kereskedelmi forgalomba nem kerül, ám a Magyarország Barátai Alapítvány honlapjáról letölthető.¹

¹ https://friendsofhungary.hu/Media/Default/dokumentumok/Magarsagunk%20Decretuma_teljes_konyv.pdf

Book review

“Decretum of our Hungarianness – 800 Years of the Golden Bull 1222–2022”

As you may have read in the previous pages, the album “*Decretum of our Hungarianness – 800 Years of the Golden Bull 1222–2022*” was published and launched by the Friends of Hungary Foundation at the Conference “*Decretum of our Hungarianness – Our Civilizational Heritage*”. The celebratory Conference was held on 24 April 2023 – on the *Memorial Day of the Golden Bull*.

The motto of the book is a quote from the famous Hungarian poet Mihály Vörösmarty: “*The lives of peoples and countries are dedicated to the world by memories*”. This idea reflects the philosophy of the Foundation’s Founding Members; namely that the preservation of Hungarian values and traditions, as well as the achievements of our nation and our ancestors, is our fundamental duty. The album itself also aims to serve this purpose. While respecting historical findings, we also sought to bring back facts into the public consciousness that are discussed rarely or inaccurately. The English translation running parallel to the Hungarian text helps our

foreign readers gain insight into the early centuries of Hungarian history. The album provides an accessible and well-readable cross-section of the reign of King Andrew II (1205–1235) and his reforms, taking the reader back to “*Year 1222 of the Incarnation of the Word*”, when the *Golden Bull* was born.

The title of the book is itself an expression of the fact that the *Golden Bull* was not merely a royal decree; instead, it is a philosophical thesis that modernized the legal system of the late era of the Árpád dynasty and laid the legal foundations for a feudal society. Its significance leading up to the present day was irreproachably summarized in the excellent lectures delivered at the Conference. As also mentioned, the chapters of this volume are framed by opening remarks by Prof. Dr. E. Sylvester Vizi, Chair of the Friends of Hungary Foundation, a festive speech delivered by Dr. Judit Varga during her tenure as Minister of Justice in 2022, and closing remarks by Prof. Dr. Tamás Sulyok, President of the Constitutional Court of Hungary (*incipit – explicitus est*).

In medieval Hungary, literacy was a science and art on its own right. When something was put down in writing, it was intended to serve eternity, to overcome incompetence. For this reason, a separate chapter is devoted to privileges, bulls, charters and seals. Connoisseurs of art will without doubt find it interesting to learn about the relationship between the depictions of kings on seals and the Gothic sculpture.

The first gold seal dates back to the reign of King Béla III, father of Andrew II; however, the *Golden Bull*, issued by the latter, was undoubtedly the most famous of these. Its obverse features Andrew II mounted on the throne, with a lily-adorned scepter in his right hand and a globus cruciger in the left. His open crown is surrounded by the Sun to the right and a crescent Moon with a star to the left. The rounded inscription reads: + **ANDRE-AS D(e)I GR(aci)A VNG(ar)IE DALM(acie) CH(r)OAC(ie) RAME S(er)VIE GALIC(ie) LODOMERIE Q(ue) REX.** – “*Andrew, king of Hungary, Dalmatia, Croatia, Rama, Serbia, Galicia, and Lodomeria by the grace of God.*”

The original specimen of the *Golden Bull of 1222* remains unknown. Of the seven copies that were produced at the time of its issuance, including one that was sent to the Pope¹, all have been lost over time. However, its text has survived in multiple sources, and we know of an authenticated copy from 1318.

It was later transferred from a family collection to the Primatial Archives in Esztergom, where it is still kept today.

The university professor and chief archivist Dr. Géza Érszegi devoted a large part of his life to researching the *Golden Bull*. The original Latin script of the document is published on the basis of his transcript. Readers taming pleasure from the aesthetics of language can study and compare four Hungarian translations of the *Golden Bull*, each dating back to different historic periods.

Andrew II’s provisions were unequivocal in their time. However, today they sometimes require interpretation, which is also taken up by the volume. The book also discusses Andrew II’s relationship with the papacy, knightly orders and his own family, which all had a major influence on the course of Hungarian history.

As mentioned by Prof. Dr. E. Sylvester Vizi in his speech, the uniqueness of the album is enhanced by its links to the Foundation. Relevant sections of the book “*The Medieval Hungarian City*”, by Professor of History and Founding Member Dr. György Granasztói, provide an insight into everyday life during Andrew II’s era. The title gives the impression that the concept of the medieval Hungarian city is easy to define. Yet it is debatable how far the Middle Ages extend in history, why cities were Hungarian in character and, above, all, the concept of city is hard to outline.

Four translations of the *Golden Bull* from different historic periods.

¹ Pope Honorius III was the 177th head of the Catholic Church and ruler of the Papal States between 1216 and 1227. As Pope, the central issue of his 11-year reign was launching the Fifth Crusade, which he inherited from his predecessor according to the decision of the Lateran Council. He was preceded by Innocent III, who was 176th pope between 1198 and 1216. Widely believed by historians to have been the most powerful pope of medieval times, the Catholic Church reached the pinnacle of its influence under his reign. His 18-year tenure redefined both the borders of the Papal States and the political map of Europe.

As reflected by *város*, the Hungarian equivalent of the word, cities at the time were still population hubs centered upon castles. *“It is the duty of royal power to unite the scattered, to keep the assembled, and to patronize the peoples under its rule in peace, enabling them to live by their own laws”*, Andrew II’s son Béla IV wrote in 1238 in the opening lines of the patent issued to the city of Nagyszombat.

The album is richly illustrated with images, among which two maps are a particular curiosity and relevant to the Foundation’s work. As explained by Prof. Dr. E. Sylvester Vizi, geographer and academic **Dr. Károly Kocsis, a Member of the Foundation’s Board of Trustees, created a hitherto non-existent map of Europe, depicting the continent in the year of the issuance of the *Golden Bull*, exclusively for the present publication.** Honorary Associate Professor Dr. Gábor Csüllög adapted a map of late 13th-century Hungary to fit the volume.

Magna Carta, the royal charter of rights signed in 1215 by King John of England, is seen today as the foundation for democracy and parliamentarism. It is regularly revered as Europe’s first written constitution. The spirit of medieval Europe developed to the point where it was possible to demand constitutional guarantees from rulers.

This explains in part the similarity of the principles laid down in the English charter and the Hungarian *Golden Bull*, particularly the “Clause” (Articles 61 and 39 respectively). However, historians have disproved the idea that the *Golden Bull* is an adaptation of the English Magna Carta. Common features of the two documents, as well as the significance of these, are still discussed in detail in our volume.

For centuries, the freedoms won in the *Golden Bull* were cherished by our nation and reaffirmed many times.

The impact of the *Golden Bull* and its legacy to the present day is traced in this volume up to the adoption of the Fundamental Law of Hungary in 2011. The study *The impact of the Golden Bull on József Katona and Ferenc Kölcsey*, by literary historian Prof. Dr. Ferenc Kulin, also draws on the legacy of the *Golden Bull*. In his contribution entitled *The Golden Bull as an important manifestation of the Doctrine of the Holy Crown*, Prof. Dr. Jenő Szmodis examines, among others, the concept of power behind the provisions of the *Golden Bull*, similarities and differences between the steppe-type idea of statehood and Western concepts of the state, and the importance of territorial unity in Hungarian constitutional thought.

András or Endre? The opening lines of the *Golden Bull* are clear: *“Andreas Dei gracia Hungarie...rex”* – *“Andrew, by grace of God...king of Hungary”*.

• Dr. Katalin Szili, Member of Parliament, former Speaker of the National Assembly and Judit Merkler-Szántó author and editor of the volume.

According to our knowledge, the use of the name Endre instead of Andrew (András) reflects the influence of József Katona, even though the two names are separate from each other. Written in 1819, Katona’s drama *Bánk bán* is an exceptional work of literature. However, contemporary historians’ understanding of Andrew II and his three-decade reign differ significantly from the picture painted by men of letters. As Dr. Attila Zsoldos, a prominent expert of the period, aptly said: *“While not unlikely, it is far from certain that it happened”*. **Our hopes are that our volume will contribute to spreading an approach based on the latest scholarly research on the subject.**

Contributors to the volume would hereby like to express their appreciation to the **Friends of Hungary Foundation** for their trust and

the opportunity to be part of the creation of this exceptional album: Judit Merkler-Szántó author and editor; Ágnes Marczali graphic designer; Ferenc Sullivan English translator, Robert Dent English proofreader; and the printing company Pauker Holding.

We are pleased to present you the book, which is not available commercially but can be downloaded from the Friends of Hungary Foundation’s website¹.

• In the middle Eszter Grifatong, project manager and editor at Friends of Hungary Foundation with participants of the Conference.

¹ https://friendsofhungary.hu/Media/Default/dokumentumok/Magyarsagunk%20Decretuma_teljes_konyv.pdf

A Károlyi-Csekonics-palota

• A Károlyi-Csekonics-palota belső homlokzata (fotó: Károlyi-Csekonics-palota FB-oldala)

A Károli Gáspár Református Egyetem legújabb épülete, a felújított Károlyi-Csekonics-palotaegyüttes, 2020. szeptember 1-én került átadásra. A műemlékvédelmi szempontokat és a korszerű oktatási igényeket egyaránt kielégítő, kilencszáz főt befogadó épületet, az egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kara vette birtokba.

Prof. Dr. Trócsányi László rektor jóvoltából a palota gyönyörű termei adtak otthont a Magyarország Barátai Alapítvány április 24-i konferenciájának. A hely szelleme, a *'genius loci'*, azt a sajátos szellemiséget is jelképezi, amit az Egyetem megtestesít; **nevezetesen, hogy a történelem, az oktatás, a kultúra átadása és átörökítése milyen szoros kapcsolatban állnak egymással** – mutatott rá a Rektor.

Az épület története a 19. század végére nyúlik vissza. Gróf sombolyai és janovai Csekonics Margit (1848–1936) szüleitől kapta nászajándékba a Nemzeti Múzeum szomszédságában lévő telket. Nagykárolyi gróf Károlyi István (1845–1907) politikus, a Magyar Tudományos Akadémia igazgatósági tagja, országgyűlési képviselő, 1869-ben vette feleségül Csekonics János gróf lányát. Két gyermekük született, gróf Károlyi György Leó Károly István, és Károlyi Melanie Ágota Jozefa Julianna grófnő, akinek férje, egyben unokabátyja, gróf nagykárolyi Károlyi Gyula magyar politikus, 1931–32 között Magyarország miniszterelnöke volt.

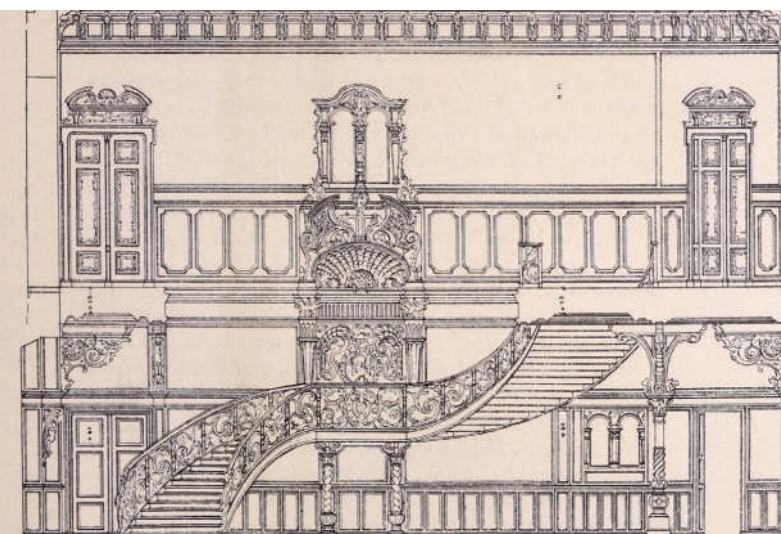
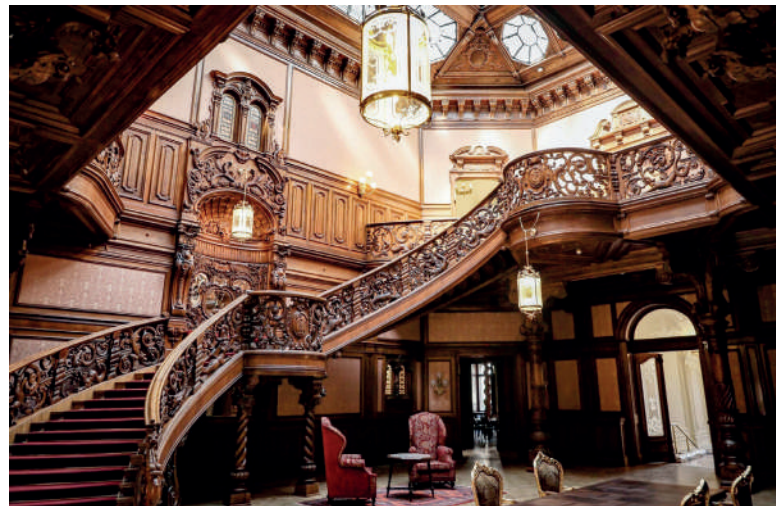
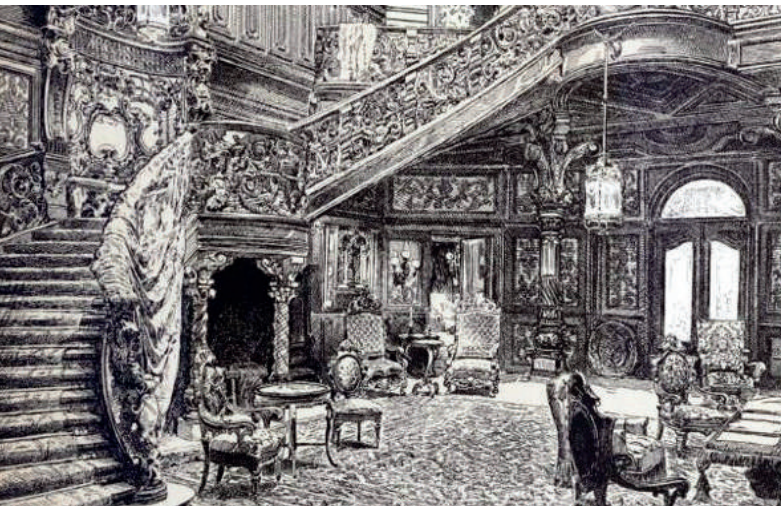
• Csekonics Margit grófnő (1848–1936) és férje, Károlyi István gróf (1845–1907)

A Károlyi-Csekonics-palota megtervezésére 1881-ben kaptak megbízást az Osztrák-Magyar Monarchia jól ismert építészei, az osztrák Ferdinand Fellner és a porosz Herman Helmer. Historizáló stílusuk keresett és divatos volt, művészetüket a megfizethető elegancia jellemezte. Ifj. Ferdinand Fellner (1847-1916) építész apja cégét vette át, és 1873-ban a cégnél dolgozó Hermann Gottlieb Helmerrel (1849-1919) megalapította az Atelier Fellner&Helmer építészirodát. Számos épületük ma is látható, mint például a bécsi Volkstheater, a pesti Vígszínház és Operettszínház, a szegedi és a kolozsvári Nemzeti Színház, a kecskeméti Katona József Színház. Negyvennyolc általuk tervezett színház épült az Atlanti-óceántól a Fekete-tengerig, amelyek együttes ára sem érte el a párizsi Garnier Operáét.

Sok újítást vezettek be és nagy súlyt fektettek a gázvilágításból adódó tüzesetek megelőzésére.

Budapest a századfordulón pár év alatt vált világvárossá, polgársága dinamikusan fejlődött, ám az első világháború visszavetette a megrendeléseket. A tervezők halála után gyermekeik nem léptek a nyomdokukba, az építésziroda megszűnt.

A Károlyi-Csekonics-palotaegyüttes a Múzeum utca 17. és Reviczky utca 6. számra nyíló, átmenő telken helyezkedik el. Két szárnya eredetileg is elkülönült egymástól, a grófi család a Múzeum utcai részben lakott, ami a főváros egyik első neobarokk palotája volt, a személyzet pedig a Reviczky utcai kiszolgáló épületben. Itt kapott helyet az istálló is.

- Művészeti Ipar 1892. 4. szám, Károlyi-Csekonics-palota Múzeum utcai szárny, fölépcső rajza, mellette a jelenlegi felújított állapot
- Művészeti Ipar 1892. 4. szám, a Múzeum utcai szárny halljának metszete, mellette a jelenlegi felújított állapot
- Szivarszoba dombornyomott tapétája a felújítás után (Fotók: Szabó Gábor)

A Reviczky utca irányából visszafogott homlokzat fogadja az érkezőt, de átlépve a kapun feltárul az arisztokrata belső-főhomlokzat, íves kocsifelhajtóval az udvar főtengelyében. A palotaegyüttes építési munkálatainak befejezését a később szintén nagy karriert befutó Meinig Arthur vezette. A közelben lévő Wenkheim-palota építésében is közreműködött, amely napjainkban a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár központi épülete. Nem véletlen tehát, ha néhány részletben felismerhető a Károlyi-Csekonics-palota hatása.

Amikor Károlyi István gróf 1907-ben elhunyt, felesége Csekonics Margit egy saját használatú lakosztály kivételével, az összes szobát kiadta. Halála után a palotának hanyattatott sors jutott, a II. világháborúban jelentősen megsérült. Különböző intézmények, egyesületek, követségek, az Országos Műszaki Könyvtár, hivatalok és irodák működtek az épületben. Csak 2004-ben került műemléki védelem alá.

A Magyar Kormány 2015 végén döntött arról, hogy a Reformáció 500. évfordulójának tiszteletére (2017) a Károlyi-Csekonics-palota-együttest a Magyarországi Református Egyház tulajdonába adja és elvégezteti az épület teljes körű felújítását.

A kivitelezők a Múzeum utca felőli, csodálatos architektúrájú, neobarokk palotaszárnyban, az eredeti állapotok visszaállítására törekedtek.

Régi tervrajzok, archív fotók, képeslapok alapján művészettörténészek bevonásával születtek újjá a terek. Helyreállították az eredeti, Thék Endre műhelyében készült tölgy- és hársfából faragott körlepcsőt. A családi címerekkel, mitológiai állatokkal díszített lépcső a ház urának földszinti dolgozószobáját és lakrészét kötötte össze az emelet női lakosztályai-val, gyerekszobákkal, étkezővel, bálteremmel, illetve szivarszobával. Ennek külön éke a kandalló, amelynek zöld-fekete kockás mozaikcsempe burkolata a felújítás során került elő egy tenyérnyi szakaszon. Ez azonban épp elegendő volt a helyreállításhoz. A felújítás során az emeleti szalonok enteriőrjét az eredetihez hasonló módon állították helyre, a hallban és az ebédlőben feszített textilekkel dekorálták a falakat, míg a szivarszobában a helyszínen talált foszlányok alapján tervezték újra a látványos dombornyomott tapétaburkolatot.

- Bényei Katalin a MOBA ügyvezető igazgatója a Konferencián /fotó: Merkler-Szántó Judit/
- Károlyi-Csekonics-palota Múzeum utcai szárny, bálterem bejárata (fotó: kre.hu)

• Károlyi-Csekonics-palota emelet, eredetileg szivarszoba, a felújított különleges kandallóval, falburkolattal és tapétával
/fotó: Szabó Gábor/

Az épületben a korszak másik jelentős műiparos, Jungfer Gyula díszrácsainak és lámpáinak helyreállított változata is fellelhető. Thék és Jungfer, a két művész-iparos a korszak legjelentősebb épületeinek, az Országháznak és az Operaháznak a díszítésében is részt vett.

Amikor 1885-ben elkészült a palota, még nem volt villanyvilágítás, a falikarokban gázlámpák égtek, így a fény erősítésére a

jól bevált módszert, a gazdagon aranyozott kontúrdíszítés alkalmazták. A palota különlegessége, a maga korában ritkaságnak számító falikürtőkből és padlócsatornákból álló légfűtési rendszer, amelyet néhány helyen sikerült helyreállítani és a jelenlegi technikai elvárásoknak megfelelő szellőzőrendszert betelepíteni. A befűvási pontokat a hall és az egykori ebédlő díszes falburkolatában kereshetjük.

• Lotz Károly mennyezeti freskójának rekonstrukciója a bálteremben

A konferencia helyszínéül is szolgáló bálterem mennyezeti freskója eredetileg Lotz Károly alkotása volt. Az antik Bacchus-ünnepséget, Bacchus diadalmenetét ábrázoló freskó az idők során teljesen megsemmisült. A ma látható rekonstrukciót a fotók és feltárások alapján a restaurátorok újraalkották. A padlóból előkerülő aranyozott gipszdarabok, műmárvány és festéknymok segítették a művészettörténészeket a helyreállítások során. A Múzeum utcai épületszárnyban a kari vezetők szobái kaptak helyet a reprezentatív terek és tárgyalók mellett.

A Reviczky utcai épületrésznek csak az utcai homlokzata volt megőrizhető. Az épületszárny formáját a korábbi átépítések miatt nem lehetett visszaállítani. Helyette modern, kortárs belsőépítészeti megoldásokkal kialakított, világos, kényelmes és praktikus egyetemi tér jött létre, a legkorszerűbb gépészeti és világítástechnikai megoldásokkal. A legmodernebb oktatást segítő eszközök állnak az oktatók és a hallgatók rendelkezésére. A nagy előadótermek akusztikáját falburkolat teszi tökéletessé. Különleges látvány a több mint ötezer élő növényből álló 'zöld fal', amely behozza a természetet. A lenyűgöző belső tereken kívül az átkötő szárny két toronykupoláját, valamint a Múzeum utcai udvar bejárat fölötti hagymakupoláját is sikerült az eredeti tervek alapján rekonstruálni. Két további szint ráépítésére is szükség volt, így az összes hasznos terület 9750 m² lett.

A rekonstrukció utáni átadó ünnepségen **Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter elmondta:** „a Magyar Kormány a rendszerváltás régi adósságát tudta le a felújítással. Az épületet nem kímélték a 20. századi magyar történelem viharai, a szocialista rendszer nem ismerte fel sem a palotaegyüttes jelentőségét, sem az elszenvedett károk nagyságát. Már a tervek megtalálása sem volt egyszerű feladat, ami alapján a rekonstrukciót megcsinálhatták. Harminc évvel a rendszerváltás után elmondhatjuk, hogy a magyar államnak volt elég ereje ahhoz, hogy visszaállítsa az épületet a régi fényében. Tisztában vagyunk azzal a felelősséggel, hogy a kárt okozó évtizedekért helyt kell állni, nemcsak anyagi, hanem morális értelemben is, és ez a rekonstrukció ennek a jóvátételnek a része. Az egyház feladata megfelelő formában hasznosítani, az egyetem küldetése tartalommal megtölteni az épületet, tisztelegve azok előtt, akik megálmodták és létrehozták. Bízunk abban, hogy olyan szimbolikus, mindannyiunk javát szolgáló épületet adhatunk át, amelyre büszkén tekinthet mindenki, nem csak a reformátusok.”

The Károlyi-Csekonics Palace

„The unique atmosphere of the palace is created by the harmony of classical elegance and modernity, past and present.”

The most recent addition to the Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary is the renovated Károlyi-Csekonics Palace complex, which opened on 1 September 2020. The building satisfies both the aspects of the protection of historical buildings and up-to-date educational requirements, accommodates the university's Faculty of Humanities and Social Sciences.

Thanks to its Rector, Prof. Dr. László Trócsányi, the beautiful halls of the Palace provided the location for a conference of the Friends of Hungary Foundation on 24 April 2023.

“The spirit of the place, the Rector noted, the ‘genius loci’, symbolizes the special mentality the university embodies; namely how closely the transfer and transmission of history, education and culture are connected.”

The history of the building reaches back to the end of the 19th century. Countess Margit Csekonics of Sombolya and Janova (1848–1936) received the plot of land close to the National Museum as a wedding present from her parents.

Politician, member of the board of the Hungarian Academy of Sciences, MP, Count István Károlyi of Nagykároly (1845–1907) married the daughter of Count János Csekonics in 1869. They had two children, Count György Leó Károly István Károlyi and Countess Melanie Ágota Jozefa Julianna Károlyi, whose husband, her cousin, the Hungarian politician Count Gyula Károlyi of Nagykároly was Hungary's Prime Minister between 1931 and 1932.

Prominent architects of the Austro-Hungarian Monarchy, Ferdinand Fellner of Austria and Herman Helmer of Prussia were commissioned to design the Károlyi-Csekonics Palace in 1881. Their style of Historicism was fashionable and in demand, and their art was characterised by affordable elegance. Ferdinand Fellner Jnr. (1847–1916) took over the architect's studio of his father and together with Hermann Gottlieb Helmer (1849–1919), who worked for the company, he founded the architects' office *Atelier Fellner&Helmer* in 1873. Several of their buildings can still be seen today, such as the Volkstheater in Vienna, the Vig Theatre and the Operetta Theatre in Pest,

National Theatres of Szeged and Kolozsvár, as well as the Katona József Theatre in Kecskemét. They designed fortyeight theatres, from the Atlantic Ocean to the Black Sea, the total cost of which did not even reach that of the Garnier Opera in Paris. They introduced a number of innovations and attached great importance to the prevention of fire due to gas lighting. At the turn of the century in the course of a few years Budapest has become a metropolis and its middle classes developed dynamically. However, World War I hindered commissions. After the death of the architects their children did not follow their profession and the architects' office ceased to exist.

The Károlyi-Csekonics Palace complex is situated on a plot opening to 17 Múzeum Street as well as 6 Reviczky Street. The two wings were originally separated. The Count's family resided in the part opening to Múzeum Street, which was the first neo-Baroque palace in the capital, and the staff was accommodated in the Reviczky Street service quarters. The stables were housed in the latter. A moderate façade on the Reviczky Street side receives the visitor, but passing through the gate an aristocratic internal main façade is revealed with an arched driveway in the main axis of the courtyard. The finish of the construction of the palace complex was managed by Arthur Meinig, who later had a prospering career.

He cooperated in the construction of the nearby Wenkheim Palace, which today is the central building of the Municipal Szabó Ervin Library. No wonder that the influence of the Károlyi-Csekonics Palace can be recognized in some of its details.

When Count István Károlyi died in 1907, his wife Margit Csekonics rented out all the rooms apart from a suite she kept for her own use. After her death the palace experienced hard times and during World War II it was badly damaged. Various institutions, associations, embassies, the National Technical Library and offices functioned in the building, which became a protected historical monument only in 2004.

At the end of 2015 the Hungarian Government decided to gift the Károlyi-Csekonics Palace complex to the ownership of the Reformed Church of Hungary in honour of the 500th anniversary of the Reformation (2017) and to have the building completely renovated.

The contractors strove to restore the original features in the neo-Baroque palace wing with its wonderful architecture on the Múzeum Street side. Spaces have been revived with the help of art historians as well as old designs, archive photographs and picture postcards.

It became a protected monument in 2004.

Reformation in 1517

The original circular staircase and balustrade carved from oak and lime in the workshop of Endre Thék were renovated. The staircase decorated with family coats of arms and mythological animals connected the count's study and his residential section with the upstairs ladies' suites, nurseries, dining room and ball room, as well as the cigar room, which boasts of a special embellishment, the fireplace whose mosaic green and black chequered tiles were discovered in a tiny section during the renovation. However, they were just sufficient for the reconstruction. The interior of the upstairs salons was renewed similarly to the original. The walls in the hall and the dining hall were decorated with stretched textile, while in the cigar room the spectacular embossed panelling was redesigned from small pieces of wallpaper found during the restoration. The renovated ornamental grilles and lamps, created by the era's other significant craftsman, Gyula Jungfer, can also be found in the building. The two artist craftsmen, Thék and Jungfer, also participated in the decoration of the period's most prominent buildings, the Parliament and the Opera House.

When construction of the palace was completed in 1885 there was no electric lighting, therefore gas lamps were burning

in the wall-brackets, and a well-tested method, gilded contour decoration was used to increase light. A steam heating system consisting of wall mirrors and underfloor pipes, which was rare at the time, was special in the palace. It was possible to restore in some places and a ventilation system was installed that satisfies present technical requirements.

The ceiling fresco in the ball room, where the conference was held, was originally painted by Károly Lotz. The fresco depicting the ancient Bacchanalia, the triumphant procession of Bacchus, was completely destroyed over time. The present reconstruction was recreated by restorers with the help of photographs and explorations. Gilded plaster pieces found in the flooring, as well as imitation marble and paint marks helped art historians during the reconstruction. The faculty leaders were allocated rooms next to the sumptuous spaces and conference rooms in the Múzeum Street wing.

Only the street façade of the Reviczky Street building could be preserved. Due to earlier reconstruction this wing could not be restored to its original form. Instead, a light, comfortable and practical university space was established using state-of-the-art contemporary interior design with

up-to-date engineering and lighting installations. The most modern educational devices are at the disposal of lecturers and students. The acoustics of the large lecture halls are made perfect with wall covering. A 'green wall' of more than five thousand plants bringing nature into the building is a special sight. In addition to the fascinating interior spaces, the two tower domes of the connecting wing and the bulbous dome above the entrance to the courtyard on the side of Múzeum Street could be reconstructed according to the original design. Raising the building by two further levels was necessary and thus the total net area became 9750 m².

At the opening ceremony following the reconstruction, **Minister of the Prime Minister's Office, Gergely Gulyás** said: "... with the reconstruction the Hungarian Government has settled an old debt of the political changes of 1989-90. The building was not spared the storms of 20th-century Hungarian history, and the socialist system did not recognize either the significance of the palace complex or the size of the damage. Even finding the architectural plan which would have helped reconstruction was not an easy task. *Thirty years after the political changes we can say that the Hungarian state had enough strength to restore the building to its old splendour.*

We are fully aware of the responsibility to make up for the decades causing the damage and not only in a financial but also in a moral sense. This reconstruction is part of that reparation. The task of the church is to utilise it in a suitable way and the mission of the university is to fill it with content paying respect to those who designed and created it. We are confident that we can hand over a symbolic building for everyone's benefit, one that everybody, not only members of the Reformed Church, can be proud of."

Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter

Zárszó

„A múltat tiszteld a jelenben s tartsd meg a jövőnek.”

Vörösmarty Mihály: Emléksorok

Hölgyeim és Uraim,

Azt hiszem, hogy egy rendkívüli eseménynek lehettünk ma fül- és szemtanúi. A 800 éves *Aranybullát*, annak jelentőségét nemcsak a jelenünkre, hanem a jövőnkre nézve is megtárgyaltuk. Meggyőződésem, hogy a **Magyarország Barátai Alapítvány** jó szolgálatot tesz ezzel. *Teljes szívemből köszönöm az előadóknak az egészen kimagasló, tudományos igényű, kiváló előadásait.* Meggyőződésem az is, hogy ezeket az előadásokat meg kell külön jelentetni egy kötetben. Hiszen összegzik mindazt, ami a magyar jogtörténet, a magyar alkotmányosság eme fontos dekrétumának napjainkig tartó –, sőt nyugodtan mondhatom, a jövőt is illető –, kiemelkedő hatásáról szól.

Hölgyeim és Uraim,

Köszönöm, hogy eljöttek, hogy megtiszteltek részvételükkel. Nagykövet Hölgyek és Urak, mindazok, akik ma jelen voltak, betekintést kaptak, hogy van egy kis nép Közép-Európában, ami létszámban, gazdasági erőben, sőt politikai erőben sem egy nagyhatalom. De nagyon sok területen igenis egy nagy-nagy

• Prof. Dr. Sulyok Tamás, Prof. Dr. Martonyi János, Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter, Prof. Dr. Trócsányi László és Fodor István a *Magyarságunk Decretuma–Civilizációs Örökségünk* című konferencián.

nép és nagy nemzet, amelynek büszkén vagyunk fiai és lányai! El kell azt is mondani, amiről ma nem esett szó, hogy a Magyarország Barátai Alapítványnak nemcsak magyar származású támogatói vannak, hanem olyanok is például, akik hazánkban voltak nagykövetek.

Meg tudok nevezni három olyan, korábban hazánkba akkreditált nagykövetet is az Amerikai Egyesült Államokból, akik anyagi támogatóink közé tartoznak. De meg tudom említeni azokat is, akik a világban, az öt földrészen élnek és támogatnak minket. Támogatják azt, amit ez a kis nép adott a világörökségnek, művészetben, zenében, tudományban, sportban, és ahogy az előadásomban említettem, nagyon sokat adott a kereszténységnek.

Büszkék vagyunk mind az anyaországban, mint a határainkon túli és a diaszpórában élő magyarság szellemi, gazdasági, tudományos, kulturális teljesítményére, sikereire, amelyekkel kölcsönösen erősítjük egymást.

Elhivatottan folytatjuk tovább a Magyarországi Barátai Alapítvány küldetésének teljesítését. Amikor pedig jövő év második felében ismét Magyarország fogja ellátni az Európai Unió Tanácsának soros elnökségét, fontos cél lesz, hogy hazánk semleges közvetítőként, a 27 uniós tagállam közös érdekének előmozdításán dolgozzon.

Köszönöm megtisztelő megjelenésüket!

Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter

MD, PhD, MHAS, HonFBPhS,
a Magyarország Barátai Alapítvány elnöke
a Magyar Tudományos Akadémia korábbi elnöke

Concluding remarks

*“Respect the past in the present
and maintain it for the future.”*

*from the poem Emléksorok
by Mihály Vörösmarty*

Dear Ladies and Gentlemen,

I believe that the event we have witnessed and heard today has been a truly extraordinary one. We have discussed the 800-year history of the *Golden Bull* and its significance not only for our present but also for our future. By doing so, I am convinced that the **Friends of Hungary Foundation** has made a valuable contribution. I would like to wholeheartedly thank the Speakers for their excellent lectures, all of which were of an outstanding scholarly standard. I am also convinced that these presentations should be published in a separate volume, for they summarize everything that is to be said about the pivotal impact of this important Decretum of Hungarian history and Hungarian constitutionality, which has lasted to the present day and – I can safely say – will also have a bearing on the future.

Dear Ladies and Gentlemen,

Thank you for your participation, for honouring us with your attendance. Ladies and Gentlemen, esteemed Ambassadors, those of you who were here today have gained an insight into the fact that there exists a small nation in Central Europe that is not a great power in terms of headcount, economic leverage or even political might. In a multitude of aspects, it is nevertheless a great people and a great nation, of which we are proud to be sons and daughters.

Please allow me to add another fact that has not yet been mentioned today. The Friends of Hungary Foundation's supporters are not limited to donors of Hungarian origin; they also include, for example, former ambassadors to our country. I can name three ambassadors of the United States of America who were previously accredited to our country and are currently among our financial supporters.

I can also mention those supporters of ours who live throughout the world, scattered across five continents. They support what this small nation has contributed to world heritage in music, science, sport, and as I said in my presentation, to its major contribution to Christianity.

We are proud of the intellectual, economic, scientific and cultural accomplishments and successes of Hungarians living both in the motherland beyond the country's borders and in the diaspora, with whom we mutually reinforce one another.

We are committed to continuing the mission of the **Friends of Hungary Foundation**, and when Hungary will again hold the rotating Presidency of the Council of the European Union in the second half of next year, it will be an important objective for Hungary to work as a neutral intermediary to promote the common interest of all twenty-seven Member States.

Thank you again for honouring us with your presence!

Prof. Dr. E. Sylvester Vizi

MD, PhD, MHAS, HonFBPhS,
Chair of the
Friends of Hungary Foundation
Former President of the
Hungarian Academy of Sciences

Kapcsolódó információk

A „Magyarságunk Decretuma – 800 éves az Aranybulla 1222–2022” című kötet elérhetősége magyar-angol nyelven:

https://friendsofhungary.hu/Media/Default/dokumentumok/Magyarsagunk%20Decretuma_teljes_konyv.pdf

A „Magyarságunk Decretuma – Civilizációs Örökségünk” című konferencián készült film elérhetősége magyarul:

https://www.youtube.com/watch?v=BioHZFvVgI&ab_channel=FriendsofHungary

A konferencia fotógalériája:

<https://photos.app.goo.gl/wR6MehjF2RJ6XGxh8>

Híryanagok magyar nyelven a kötetről és a konferenciáról:

<https://friendsofhungary.hu/elerheto-a-magyarsagunk-decretuma-800-eves-az-aranybulla-cimu-album>

<https://friendsofhungary.hu/magazinok/teli-szam-2022>

https://mandiner.hu/cikk/20230703_aranybulla_magyarország_baratai_alapitvany_vizi_e_szilveszter

<https://friendsofhungary.hu/az-aranybulla-mint-a-magyar-alkotmanyossag-alapkove>

<https://friendsofhungary.hu/magazinok/nyari-szam-2023>

A Károlyi-Csekonics-palota:

https://www.youtube.com/watch?v=2kxUgTBies0&t=3s&ab_channel=archition

Related information

The book entitled “*Decretum of our Hungarianness – 800 Years of the Golden Bull 1222–2022*” is available in English and Hungarian languages:

https://friendsofhungary.hu/Media/Default/dokumentumok/Magyarsagunk%20Decretuma_teljes_konyv.pdf

The film of the Conference entitled “*Decretum of our Hungarianness – Our Civilizational Heritage*” is available in English on the Foundation’s Youtube channel:

https://www.youtube.com/watch?v=NULNrjYWZrA&ab_channel=FriendsofHungary

Photo gallery of the Conference:

<https://photos.app.goo.gl/wR6MehjF2RJ6XGxh8>

Articles published about the volume and the Conference in English:

<https://friendsofhungary.hu/the-album-decretum-of-our-hungarianness-800-years-of-the-golden-bull-is-available>

<https://friendsofhungary.hu/the-golden-bull-the-foundation-of-hungary-s-constitutionalism>

<https://hungarytoday.hu/the-golden-bull-the-foundation-of-hungarys-constitutionalism/>

Article published about the volume and the Conference in German:

<https://ungarnheute.hu/news/die-goldene-bulle-das-fundament-des-ungarischen-konstitutionalismus-50718/>

The Károlyi-Csekonics Palace:

https://www.youtube.com/watch?v=2kxUgTBies0&t=3s&ab_channel=archition

+ ANDREAS D(e)I
GR(aci)A VNG(ar)IE
DALM(acie)

CH(r)OAC(ie)
RAME

S(er)VIE

CAAC(ie)
LOBOVIE

Felelős kiadó: Magyarország Barátai Alapítvány ©
Publisher: Friends of Hungary Foundation ©
Elnök/Chair: Prof. Dr. Vizi E. Szilveszter
Ügyvezető igazgató/Managing Director: Bényei Katalin
www.friendsofhungary.hu

Szerző, szerkesztő, képszerkesztő/Editor: Merkler-Szántó Judit
Grafika és tipográfia/Graphic: Marczali Ágnes
Angol nyelvi fordító/Translation: Sullivan Ferenc
Angol nyelvi lektor/Language revision: Bob Dent

Készült a Miniszterelnökség Nemzetpolitikáért Felelős Államtitkárságának támogatásával
Prepared with the support of the Prime Minister's Office Secretariat in Charge of Policies for
Hungarian Communities Abroad

